

Distinctio vñ decima.

Hic dicendum est

Postquam magister tractauit de processioneis modis, hic prosequitur de huiusmodi processioneis principio. Et diuidit in duas, quia primo magister ostendit quantum ad spiritus sancti principium concordiam latinorum. Secundo ostendit quo ad hoc discordiam grecorum, ibi. Greci tamen dicunt. Primum in duas, quia primo magister permittit suam in rationem. Secundo probat eam, ibi. Quod autem de utroque procedat. Et hec posset diuidi in plures partes secundum quod pluribus auctoritatibus scripturę probatur que permittit. Et partes patent. Circa istam vñ decimam distinctionem quod hanc questionem.

Quoniam spiritus sanctus producat a solo patre. Et videtur quod sic, quia pater aut perfecte spirat, aut non. Si primo modo, tunc si plus et frustra spiraret ipse filius. Quod autem in natura nihil facit frustra, ut dicitur in i. celi et in mdi. Si secundo modo, tunc aliquis inspectio esset in patre. Quod dicitur Aug. xv. de tri. c. xxvi. Hic primo videtur esse eo quod quodammodo. Secundo dato quod pater et filius producat spiritum sanctum, videtur esse utrum sint vni principium respectu illius productiois. Tercio dato quod sic, videtur esse utrum si obstaret ipsi, possint dici plures spiratores. Et quarto utrum potentia spiratiua dicat quid vel ad aliquid.

Quantum ad primum

utrum spiritus sanctus producat a solo patre, sic procedat. Primo ponat vna catholicam conclusi- onem. Secundo inducat aliqua motiua grecorum, quibus moueri poterat ad neganda huiusmodi conclu- sionem. Et tercio ad ea respondeo. Primum igitur di- co quod spiritus sanctus procedit a patre et filio, quia pater generando filium omnia coniccat filio in quibus ad filium non habet oppositionem. Illa pars per Augustinum xv. de tri. ca. xiiij. vbi ait. Pater non integre se perfecteque dixisset si aliquid minus vel am- plius esset in eius verbo quam in ipso. Sed nullam oppositionem habet pater ad filium, nec secundum virtu- tem spiratiuam que est diuina essentia, nec secundum respectum sub quo talis virtus in actu spirationis pro- rumpit, qui respectus est spiratio actiua, que pa- ter generando filium sibi coniccat futuram spiratiuam cum respectu proposito ad spirandum, puta cum spirati- one actiua. Sed illa rationem arguit quod dicitur sic. Omne quod habet filium ut genus habet cum oppo- sito respectu ad generatorem, sed omne quod habet filium a patre habet ut genus, que etiam ipsa virtute

Primum principale.

Conclusio, Rõ egidij

Verue? 3 egidium

Maiores per Dionysium iij. de di. no. vbi dicit, quod perfectus amor transformatur in amatum.

Et quod pars quod amor habet virtutem maxime in creatura minor patebit inferius dist. xxxij. Illud in quo consistit vnitatis et consociationis aliquo, idem videtur esse necesse eorum. Sed b. Aug. vi. de tri. ca. v. dicit spiritus sanctum esse consociationem et vnitatem patris et filij.

Intantia. Forte dicitur Aug. quod vnitatis patris et filij consistit in natura diuina in qua realiter conueniunt, et non in spiritu sancto a quo realiter differunt. Contra conclusionem in se. Contra conclusionem in se. Contra conclusionem in se. Contra conclusionem in se.

Solutio. Ad id. Ad id. Ad id. Ad id. Ad id. Ad id. Ad id. Ad id. Ad id. Ad id.

Ad id. Ad id. Ad id. Ad id. Ad id. Ad id. Ad id. Ad id. Ad id. Ad id.

Ad id. Ad id. Ad id. Ad id. Ad id. Ad id. Ad id. Ad id. Ad id. Ad id.

Ad id. Ad id. Ad id. Ad id. Ad id. Ad id. Ad id. Ad id. Ad id. Ad id.

Quantum ad quartum

Spiratua hēbit ipse fili? cuz opposito respectu ad spiradū. Sic etiā virtū generatiua cū op-

Alij ad id

P. instāt qdā aliq sic. Si i diuis pducens omne illud cōicat pducto in q sibi nō oppo-

Solutio. Ad 1

Sed illa nō infringūt rōem supra dictā. **Ad** p̄mū ergo dico q fili? hz omnia cū opposito respectu ad generatē vt generās ē

Ad 2

Ad 2. **Ad** scdm ddm q psona pducēs i diuis psonē pducte cōicat oia in q bō ei non opponit q sunt cōica-

Secda rō.

P. Ubicūq; aliqua plura sunt sine omni cōfusiōne. ibi necessario inter illa ē ordo. vlt origis

Tercia rō

P. pater cōmunicat filio omne illud qd filio nō repugnat. sed spirare non repugnat filio. ergo rē. Maior pz. qz quecūq; res nō ha-

pugnat filio rōe cōntie. quia tūc etiā repugnat patri. cū eadem cōntia que est i filio sit i pa-

Quarta ratio.

P. illud firmiter tenere debem? ad cui? oppositū sequit heres manifesta

Quinta rō.

P. illā veritatē ponit exp̄s se Augu. xv. de tr. i multis alijs locis. Illa em veritas. q spūscūs pcedit a patre z filio.

Error grecoz q spūscūs no pcedat a filio

P. si spūscūs pcederet a patre z filio. tūc vnū z idēz p eadē relatiōem referret ad duos terminos. puta idē spūscūs p eadē

P. illud nō est tenedū cui? oppositū inuenit i dictis ap̄lorū z

P. illud nō est tenedū cui? oppositū inuenit i dictis ap̄lorū z scōtoz doctorū. sed spūscūs pcedere a filio ē h̄mōi. g rē. Maior patz. minores probō. qz

Marginal notes on the right side of the page, including 'Quarta ratio', 'Quinta rō', and 'Error grecoz q spūscūs no pcedat a filio'.

Contra errorem grecorum

Solutio erroris.

Ad 1

Ad 2

Ad 3

Ad 4

Ad 5

deitas. fili⁹ aut⁹ r spūscū pullulatioes diuine nature. **S**yna pullulatio nō pcedit ab alia sed q̄libet immediate pcedit ab ardore. ḡ rē.

Sed istis pestiferis p̄suationibus nulla mens catholica debz assentire. qz ex sancto dei euāgelio iste error poterit apte reprobari. nulla em̄ p̄sona diuina accipit aliqd̄ ab alia nisi p̄cedat ab ea. **S**ed filius dicit de spūsc̄to. ipe de meo accipiet. igit̄ rē. **I**n tē eplis apl̄icis ipse se p̄sissime dicit spūs filij. vel igit̄ ipse est spiritus filij formaliter vel originaliter. **N**on formaliter. quia tūc filius r spūsc̄sanctus nō eēt p̄sonaliter d̄istincti. ergo ipse est spūs filij originaliter r p̄ductiue. **A**d primum igit̄ d̄icēdū q̄ spūsc̄sanctus nō potest r̄currere ad uerbi p̄ductionē. qz illud qd̄ procedit p̄ modū amoris p̄supponit illud qd̄ pcedit p̄ modū uerbi r cognitionis. sed tal̄ p̄suppositio nō impedit qn̄ filius possit r̄currere ad p̄ductionē spūsc̄sancti cū uerbi nō p̄supponat amorem sed econuerso.

Ad scd̄ d̄icēdū q̄ vnū simplex productū requir̄ vnū simplex producēs vel plura. **Q**uestiō tūc in vno simplici p̄ncipio productiue r sic est i p̄posito. qz filius cū patre est vnus simplex p̄ncipiū spūsc̄sancti r nō plura p̄ncipia put̄ ueniūt i vna s̄tute spirat̄ua r i vna cōi notione. siue actiua spirat̄iōe. q̄ ē vna r p̄mit̄ indiuisa in patre r filio. p̄pter qd̄ spūsc̄sanctus a p̄re r filio nō pcedit p̄libz p̄ductōibz s̄yna. t̄m̄. ḡ rē.

Ad t̄rciū d̄icēdū q̄ pater r filius respectu spūsc̄sancti n̄ h̄nt rōes pluriū terminoz sed vnū t̄m̄. sicut em̄ tota trinitas terminat oēs relationē creature. sub rōe t̄m̄ vnū terminū. eo q̄ i om̄ibz tribus p̄sonis sit vnā uirtus creatiua sic rē. **A**d quartū d̄icēdū q̄ filius dei q̄ semet ipm̄ emanauit formā serui accipiēs. volēs i om̄ibz p̄fundissimā humilitatē suā ostēdere. r patris s̄blunissimā dignitatē. nō dicit. q̄ a me procedit. sed q̄ a p̄re pcedit. dicit t̄m̄ iplici te equalit̄e istius cū ait. **I**pse me clarificabit. qz de meo accipiet. **N**ihil em̄ ab ipso accipiet si ab ipso nō procederet. **A**d quintū nego minorē. **A**d probationē cum dicit de sc̄to andrea rē. dico q̄ p̄ talia s̄ba nō excludit ratiō p̄ncipij respectu spūsc̄sancti ab ipō filio. s̄z t̄m̄ nō exp̄mit p̄ncipalit̄as auct̄is q̄ ē i p̄re. puta daf̄ intelligi q̄ s̄tute p̄ducēdū spūsc̄sancti filij h̄z a patre r non a se. pater aut̄ h̄m̄oi s̄tute h̄z a se ipso. **E**t cū addit. qd̄ quiescat i aliquo nō pcedit ab eo. illa est falsissima i diuino. quia i s̄cto euāgelio filius dicit quiescere i sinu patris r t̄m̄ p̄ eternā generationē procedit a p̄re. **I**n diuino em̄ licet p̄sona p̄ducta pcedat a p̄du

cēre rōne origis h̄m̄oi p̄sonas p̄sonalr̄ d̄istinctas. q̄sc̄at t̄m̄ p̄ducta i p̄ducēte ratiōe vnus r eiusdē p̄nit̄ indiuisē nature. **A**d d̄ictū dam̄. p̄z p̄ iā d̄icta. **E**t t̄m̄ ibi sc̄icdū q̄ sicut dicit̄ doctores magni. i greca lingua hec p̄positio ex. sonat i qn̄ dā p̄ncipalit̄e. sic i latino hec p̄positio apud **A**ugustinū em̄ latino sermone d̄i. **N**iles ē apud regē. q̄ rex ē apud milite. **E**t ideo habem̄ h̄ac i v̄sū nostro. s̄bū ē apud deū vel apud patre. q̄uis cā nō p̄uer/ tam̄. insinuātes p̄ hoc auctē p̄ductiua quā pater h̄z respectu filij r nō econuerso. eadez ḡ ratione greco more **D**am̄. dicit spūsc̄sanctus ex filio nō dicit̄. p̄ hoc insinuās filij h̄m̄oi auctēz a semet ipso nō habere s̄z a patre. **E**t q̄ p̄ s̄ba p̄d̄icta nō fuerit int̄c̄io **D**am̄. negare spūsc̄sanctū pcedere a filio. p̄z p̄ uerba sequētia in eo. li. i. ca. xix. ubi sic ait. **S**pūsc̄sanctus est uirtus sanctificatiua em̄posita. i. in hypostasi ex̄istēs. a patre r filio ind̄ist̄at̄er procedēs. **E**t ideo idē **D**am̄. ca. xi. postq̄ dicit spūsc̄sanctum ex filio nō dicimus. ut daret̄ intelligi p̄ talia uerba se nolle negare originē ipsius spiritus sancti a filio. sed t̄m̄ modo p̄ncipalit̄ates originis importatā p̄ h̄ac p̄positionē ex. **I**bidē ibidē post s̄ba p̄d̄icta. **S**icut ex. sole ē radii r splēdor. sic a patre ē filius r spūsc̄sanctus. p̄ ratiōē t̄m̄ nobis splēdor tradit̄. **A**d d̄ictū d̄yo nisi p̄z p̄ iam d̄icta.

Nota.

Quantum ad secū

Secūdu p̄ncipale.

dū p̄ncipale. ut pater r filius sint vnū p̄ncipiū respectu p̄ductōnis spūsc̄sancti. **D**icēdū q̄ q̄uis possit d̄ic̄i q̄ p̄ r filius in spūsc̄sancti p̄ductiōe sint p̄les p̄ducētes. eo q̄ sint singularit̄ seu suppositalit̄ d̄istincti. r actōes sint singulariū. ut p̄. i. meth. t̄m̄ non d̄z d̄ic̄i q̄ spūsc̄sanctus p̄ducāt ut plures sūt. sed ut vnū p̄ncipiūz sunt. **Q**uia ly ut est nota reduplicatiōis. reduplicatiō aut̄ respectū h̄z ad cām seu p̄ncipiū p̄ductiū. qd̄ cum sit vnū in patre r filio puta vna diuina essentia ut uolūtas fecunda sumpra sub respectu p̄posito ad spirandū. puta sub actiua spiratiōe. ideo pater r filius sunt vnū p̄ncipiūz spūsc̄sancti. r debet d̄ic̄i q̄ ipsūm spirant ut vnū p̄ncipiū sunt rōe vnus uirtutis spiratiue indiuisibiliter existētis in utroq̄ quo ad talē productionē. **E**t sicut se habet tota trinitas in actu creatiōnis ad creaturā. sic se habet pater r filius in actu spiratiōnis ad spūsc̄sanctū. **S**ed totā trinitatē d̄icimus vnū deū r vnū p̄ncipiū creature

eo q̄ eētia diuina cū respectu ad creaturā sit vna toti trinitati cōis. i. q̄ p̄ r̄ filii sūt vnum p̄ncipiū spūsc̄i p̄pter vna s̄tutē spiratūā q̄ ē ambobz cōis. Et illa ē int̄ctio b̄ti Aug. q̄ ait Sicut pater r̄ filius r̄ spūsc̄i actus relatiue ad creaturā sunt vnu p̄ncipiū. vnus creator. vn⁹ dñs. sic pater r̄ filius relatiue ad spūsc̄i actus sunt vnu p̄ncipiū.

H. i. sū.

Itā p̄clusiōe etiā qui dā doctor declarat sic. Volūtas em̄ vt ait p̄fectā fecunditatē habere nō p̄t ad p̄ducēdū spūsc̄i nisi i duobz existat p̄sonis. q̄ fecunditas volūtaris p̄sistit i plenitudine p̄fecti amoris qui esse nō p̄t nisi ad minus i duobz. dī cēte Rich. iij. x. tri. ca. iij. Nō potest eē amor iocūdus nisi ipse sit mutus vt. s. sit q̄ amorē impēdat r̄ qui amorē repēdat. Et sic p̄dictus doctor p̄cludit q̄ pater r̄ filius sunt vnu p̄ncipiū spūsc̄i acti in q̄stū p̄cordat i vno p̄ncipio elicitiuo actus spirādi. s. in vna volūtarie fecūda modo p̄dicto. quod tñ p̄ncipiū rōe qua dicit voluntates p̄cordē in amore impensō et repensō p̄notat distinctionē.

Cocon p̄ Den.

- 1 In q̄stū istā declaratiōe arguit sic. In quocūqz signo nature vel origis i supposito vel supposito ē dare p̄ncipiū p̄ductiuū p̄fectū. necesse ē ex tali p̄ncipio p̄ducī terminū nisi impediāt. S̄ p̄ncipiū natura q̄ pater amat filiū vel amat a filio. p̄ r̄ filii h̄nt volūtarē fecūdā ad spirādū spūsc̄i actū. nec i diuis obuiat aliq̄d impedimentū. q̄ an p̄ducit est spūsc̄i actus q̄ sit ille amor im p̄ctus et rep̄ctus. quē tu ponis spūsc̄i esse p̄ductiuū. Maior p̄z. minor p̄bat. qz in illo signo i quo pater r̄ filius h̄nt eētia diuinā p̄nt eē sibi sub rōne summi diligibil' h̄nt p̄ncipiū p̄fecte fecundū ad producēdū amorē infinitū adequatū tali p̄ncipio. sed anqz pater r̄ fili us mutuo se diligāt ē eētia diuina p̄ns volū tati corz sub rōe sumi amabilis r̄ vt actu ama ta amore eētiali. P. ratio q̄re i nobis reamatio requirit ad p̄fectū amorē ē. qz aliq̄d ad dīd' diligētī. Statim em̄ cū alicui amātī con stat q̄ reamat int̄ctus diligit p̄dilectū. Sed in diuis nihil addit supposito diligētī ex ipa reamatōe. qz tota ratio p̄fectionis illius dile ctōis ē eētia diuina ex̄ns i infinitū diligibil' q̄ ex reamatōe nō fecūdat volūtas. P. si r̄ ratiōe amoris iocūdissimi ē q̄ sit mutus. cū tali amore pater sit b̄tus. sequit q̄ p̄ formalit er sit beatus dilectōe filij r̄ nō dilectōe essen tie. r̄ sic p̄penderet pater a filio q̄ ad suā beati tudinē p̄fectā. P. reamatō nō facit ad di lectiōe amātis nisi cognoscat. quātūcūqz. n. aliq̄s dilectus a me reamet me. nisi cognoscā

ipm reamare me. nō p̄ficiū nec auget mea di lectio ex sua reamatōe. si ergo reamatō faceret ad p̄ductōem spūsc̄i. tūc pater r̄ filius p̄du ceret spūsc̄i inq̄stū sciētes seu cognoscentes r̄ vltimata r̄ p̄pletua ratio spirādi erit cogni tio. r̄ p̄ p̄ns spūsc̄i nō p̄cederet libere r̄ p̄ moduz volūtaris. sed magis ex necitate scie.

Sed illa nō cōcludit. Ad primū igit dico q̄ ratio illa p̄supponit p̄ r̄ posterus i diuis ex natura rei. hoc aut̄ p̄oxime supus improbauit dist. ix. Et nō p̄supponit q̄ pater p̄ us diligit eētia diuinā q̄s filiū. r̄ filius p̄ r̄ diligit eētia diuinā q̄s patrē. r̄ hoc filii nego qz cū eētia diuina nō possit cognosci seorsum a suppositis. qz nullū h̄z esse p̄ter qd h̄z i sup positis. ideo nō p̄t p̄us amari q̄s amant sup posita. Nō igit ibi naturaliter p̄us amatō q̄ reamatō. nisi sumat p̄us rōne solū q̄ mō supius ē declaratū p̄us eē in diuis.

Solutio. Ad 1

Ad se cundū dicēdū q̄ reamatō in diuis nō addit realr aliq̄d sup amationē. qz nō ē ibi realr p̄i us dare amorē q̄ reamorē. sed sil' naturaliter sunt ibi amor r̄ reamor. sicut aut̄ amor i diui nis p̄cedit reamorē fm rōem. sic reamor p̄t addere sup amorē aliq̄d fm rōem.

Ad 2

Ad ter ciū dicēdū q̄ nō sequit q̄ pater sit formalr be atus filio. xl' q̄ patris b̄tudo dēp̄deat a fi lio. sed b̄n sequit q̄ p̄ nō possit eē b̄tus sine fi lio. qz nullus sine socio ē iocūda possessio. si cut ait Boetius. hoc aut̄ nō arguit aliq̄d p̄ rogatiūā i filio q̄ patrē p̄cedat. nec i patre ali quā dēp̄ndētiā dērogātes sue dignitati. qz sicut pater cognitiōe b̄tifica nō potest nō cog scere creaturā. vt sup' declarauit dist. vi. n̄ tñ dēp̄ndet a creatura. sic r̄. Et qd m̄z si pa ter nō p̄t diligere nō diligēdo filiū. r̄ nō re amare filio cū pater nō possit eē nō ex̄nte filio

Ad 3

Ad quartum dicēdū q̄ ex hoc nō sequit q̄ pater r̄ filius p̄ducāt spūsc̄i vt sciētes. sed vt amātes. q̄uis ex h̄ b̄n possit p̄cludi q̄ pro ductio spūsc̄i p̄supponit noticiā r̄ ubi p̄du ctiōe. in omī. n. amore p̄supponit cognitio. cū bonū cognitū sit obiectū volūtaris. Et i am ratio nō est ad p̄positū. qz in diuis nō est ex reamatōe augmentū amoris sicut rō p̄sup ponit. s̄ amor r̄ reamor r̄ noticia vtriusqz oia sūt vnu i diuis r̄ sil' natura. Quicq̄d igit sic de dicit ist' doctoris ad p̄ns nō curo. cū non sit p̄ me. p̄z tñ q̄ ille rōes nō p̄cludit.

Ad 4

Quantū ad terciū p̄ncipale. vtz pater r̄ filii respectu p̄ductōis

Tercium p̄ncipale

Egidius. spūscā possint dici ples spiratores. Dicit do-
ctor nō q̄ sicut vna deitas vnit tres diuinas pso-
nas i creādo. sic eadē deitas vnit p̄ez et filiū i
spirādo. differēter tamē. Nā put tres diuine
p̄sone creat. ita hoc eis competit p̄ vnāz dei-
tate in qua vnūtur. q̄ ipsa deitas creat. sed
p̄out p̄r et filius spirat sp̄m̄ sanctū sic hoc eis
competit p̄ vnā virtutē spiratūā q̄ est ipsa dei-
tas. q̄ tñ ipsa deitas non spirat. et ideo nō di-
cunt plures creatores p̄pter vnitatē vni⁹ cre-
atricis eēntie q̄ ipsa creat. sed p̄nt dici plures
spiratores. cū diuina eēntia nō spirat. **Sz**
p̄tra ista dicta q̄uis rōnabiliter posita arguit
quidā doctor. Et primo probat q̄ illa nō est
pp̄ria. eēntia diuina creat. q̄ actus sunt sup-
positoz. v̄p̄z. i. metaph. z. ij. ethicoz. sed el-
sentia diuina fm se nō est suppositū. quia als
h̄em⁹ q̄tuoz supposita i diuis. q̄ diuine eēn-
tie nō competit p̄ se creare vel agere. **P̄.** aia
rationalis q̄uis sit sepabilis a corpe. dū tñ ē
in corpe. nō conuenit sibi aliqua opatio per se
quia si aliquis dixerit aiam p̄ se intelligere di-
cit eam texere vel edificare. vt dicit. i. de anīa.
ergo multo fortius cum essentia diuina non
possit separi a diuina suppositis. ergo tanq̄
agē nō potest sibi attribui aliqua operatio.
Tercio ipse p̄uenit respōsionē ad hęc dicta
z ait q̄ nō valet si dicit. Creare est actus essen-
tialis. et ideo p̄t zuenire eēntie que est princi-
piū essentialē. quia sicut actus nō rationalis est
a virtute generatiua vel spiratiua. nō q̄ vir-
tus h̄m̄oi talē actus eliciat suppositiue. sed so-
lum formaliter est ratio dicitēdi actū notiona-
lem. sic z si creare sit actus eēntialis. nō tamē
debet attribui eēntie diuine tanq̄ agentis. sed
tanq̄ rationi agēdi. **Sed** illa nō vidētur
esse vera. quia om̄is eēntia que p̄ se habet eē p̄
se potest agere. maxime quo ad actus eēntia-
les. quoz h̄m̄oi natura poterit eē p̄ncipiūz
ipsi supposito. **Si** em̄ natura ignis p̄ se habe-
ret eē. ipa posset eē p̄ncipiū quod siue produ-
cēs respectu oīs opationis cui⁹ est p̄ncipiūz
quo siue p̄ncipiū productiui. sed eēntia diui-
na p̄ se habet eē. **Nō.** n. diuina eēntia capit eē
ex eo q̄ producat in supposito. q̄ ipsa im pro-
ducibilis est. **Si** em̄ caperet eē ex eo q̄ ēi sup-
positis. tunc necessario eēntia nūeraret nūe-
ratione suppositoz. quod ē hereticū dicere. q̄
diuine eēntie competit p̄ se agere fm act⁹ eēn-
tiales. **P̄.** de quocūq̄ vere et pp̄rie p̄dicat
nomē verbale deriuatū a verbo significatē ali-
quē actum illi pp̄rie p̄uenit dicere talē actus.
sed creatrix est nomē verbale descendēs ab vl-

P̄. d. gā.
i. iū. 5. egi.

**Cōtra hē-
ucum**

Quamū ad tercū

timo supino illi⁹ verbi credo. as. eque grāma/
tialiter sicut creator. z pp̄rie p̄dicat de diuina
eēntia. quia oēs sancti doctores dicunt deita-
tē siue eēntiā diuinā eē creatricē. q̄ actus q̄ di-
cit creare pp̄rie sibi conuenit. **Ad** primūz
ergo cum dicit q̄ actus sunt suppositoz. di-
co q̄ textus Aristotelis nō habet suppositoꝝ
sed singulariū. modo licet eēntia diuina non
sit suppositū absolutū. potest tamē sine omni
incōueniētia dici hoc singulare absolutū. eo
q̄ p̄ se h̄z hoc eē putā diuinū. **Et** si in aliqua
trāslatione quā ego tamen nūq̄ recordor me
vidisse. inueniret q̄ actōes sunt suppositoꝝ.
diceret q̄ Aristoteles pro tāto sic scriberet. q̄a
loquebat ibi de rebz quaz nature p̄ se nō ha-
bēt eē. sed acquirūt eē in suppositis. z ideo per
se nō poterunt agere. **Ad** scōm dicitūm q̄
anīe humane dū est i corpe p̄ se nō compe-
tit agere. q̄ dum est i corpe p̄ se nō habet esse
sed dato q̄ p̄ se haberet eē sicut negare nō po-
terens de eēntia diuina. tūc dicerem q̄ haberet p̄
se agere. z nō minus per se ageret dym esset i
corpe q̄ dū eēt sepata a corpe. **Ad** terci-
um dicitūm q̄ nō est simile de actu eēntializ
nō rationali. quia ex p̄te actus notionalis eēt ma-
nifesta traductionis implicatio. q̄ om̄e pro-
ductū differt necessario a producētē cū impos-
sibile sit idē producere seipm̄. sed eēntia diui-
na a nullo producto i diuina potest differe.
q̄ a quocūq̄ realiter differt eēntia diuina. il-
lud nō potest esse deus. ergo si eēntie diuine cō-
peteret actus notionalis. tūc ipsa a producto
differret z nō differret. z p̄ sequēs produce-
ret z nō produceret. **Istoz** autē incōueniēti-
um nullū sequit. posito q̄ eēntie diuine com-
petat p̄ se agere fm actus eēntiales. **Ad** dicit
etia⁹ doctor ad dicta p̄cedētia q̄bus mō-
nīsum est. q̄ cā quare nō p̄nt dici plures cre-
atores est. quia vis creatiua putā eēntia diui-
na nō multiplicat nec notat aliquā diffici-
onē suppositoꝝ. q̄ si eēt i vno tm̄ adhuc illud
suppositū crearet. **Sed** illud exp̄sse dicit
alys suis dicit. q̄ ipse manifeste ponit q̄ ema-
natio creaturaz necessario supponat emana-
tionē p̄sonaz. quod si vez est. tūc nō eēt possi-
bilis creatio si eēntia diuina tm̄ haberet eē in
vno supposito. quia tūc nō esset p̄sonaz ema-
natio. **Quidā** etiā alij dicit q̄ hoc nomen
spirator vel creator potest teneri adiectiue vel
substantiue. **Primo** modo sūt talia noīa pro
suppositis. z sic possunt dici duo spiratores z
tres creatores. **Sz** scōdo modo debet dici vn⁹
creator q̄ vnus spirator. **Sed** isti falsum

**Solutio
rōnū hen.
Ad 1**

Ad 2

Ad 3

Opī. hē.

Cōtra eū.

Alia opī.

**Cōtra eā.
m**

assumunt. qz nomē verbale ē tñ modo nomen
substantiū. licet suū pncipiū possit dici adie/
ctiū. eo qz moueat de genere in genus. v̄bale
tamē nomē ē mere substantiū. qz nec mouet p
terminatōes nec p genera. qz tñ motio ē de na/
tura nois adiectiui. ḡ. r̄c. **¶** Itē doctor cōis
i hac materia videt sibi contradicere. qz in scri/
pto sup̄ p̄mū sniaz dicit. qz act⁹ significant i s̄
to. pncipio z noie v̄bali. cū igit act⁹ sint sup/
positoz. vt dicit p̄hemio meth. iō ad multitu/
dinē suppositoz sequit multiplicatio actiū.
z iō nō possum dicere qz p̄r z fili⁹ sp̄m̄sc̄m spi/
rat. vel ē spirās. vel ē spirator. sed debem⁹ dice/
re qz spirāt. z qz sūt spirātes. z qz sūt spiratores
z iō dicit qz p̄r z filiū sūt duo spiratores
sicut sūt duo supposita. Sed i prima pte. q.
xxxvi. art. iiii. i solutio vltimi argumētū dicit
qz cū spirans sit nomē adiectiū. spirator nō/
mē substantiū. iō p̄r z fili⁹ sūt duo spirātes
ppter pluralitatē suppositoz. nō aut duo spi/
ratores ppter vnā spiratōem.

Tho.

Quartus
pncipale.

Ad pnci/
pale argu/
mentum.

Quātus ad quartū

dico p oīa s̄l̄r sicut dicit⁹ ē distinctōne. vij. de
potētia generādi. **¶** Ad pncipale argumētū
in oppositū dicit⁹ qz nec p̄r impfecte se habz
nec filius supfluit in spirādo. qz cum vna sit
virtus spiratiua sub eodē respectu ad spirā/
dū requisito in patre z filio p̄nitus indistin/
cto. ergo nec pater sine filio. nec filius sine pa/
tre spirabit sp̄m̄ sanctū. cū ambo sint vnū p̄n/
cipium sp̄s̄ sancti.

¶ Recitamen

r̄c. Dic m̄gr ostēdit discordiaz
grecoz a doctrina latinoz. **¶** Et
diuidit in duas. qz primo ostēdit i quo greci
p̄cise dissentiūt a latinis. Secdo manifestat i
quo doctores grecoz cōueniūt cum latinis.
Secda ibi. Sciendū est tñ. Prima in duas.
qz primo ponit grecoz p̄tra latinos argumē/
tatores. Secdo m̄det ad eoz rōnes. ibi. Nos
aut illa verba. **¶** Tūc sequit illa ps. Scien/
dū ē tñ. **¶** Et diuidit i duas. qz p̄mo ondit i q
oēs greci ueniūt cum latinis. Secdo in q ca/
tholici grecoz p̄cordāt cū latinis. Un etiā q
dā eoz. **¶** Circa istā l̄ram quero.

¶ Trū sp̄s̄ factus distingueret a filio
si non procederet ab eo. **¶** Et videt
qz sic. qz p̄ illud res p̄sonalr̄ distigui/
tur p qd in eē p̄sonali cōstituit. sed filiatiōe p/
sona filij cōstituit. ḡ. dato qz fili⁹ cōstū ad pdu/
ctōes sp̄s̄ facti nō h̄ret spiratōz actiua opposi/
tā spiratōi passiue. adhuc p̄ solā filiatiōez dif/
ferret a sp̄s̄ facto. **¶** Maior pz. qz p̄ idē res h̄z
eē z distinctū eē. etiā minor ē nota. qz genera/
tio passiua vt oēs dicit⁹ est p̄sonal filij pprie/
tas. **¶** Contra. oīa i diuis sūt idē vbi nō obuiat
relatiōis oppositio. vt dicit ansel. i de p̄cellioe
sp̄s̄ facti. sed si sp̄s̄ factus nō p̄cederet a filio. tūc
inter filij z sp̄m̄ factū nulla eēt relatiōis oppō/
s̄. r̄c. **¶** Dic p̄mo ē vidēdū vtz hec qd sit rō/
nabil. **¶** Secdo dato qz sic tenēdo de hac qdē p
tē negatiua z pbato eā rōibz aliqz reuēdoz
doctoz. **¶** Tertio adducā aliq̄s instācias d̄
h̄mōi rōes z tollā eas. **¶** Quarto ponā mo/
tūa opposite opimōis z m̄deto ad ea

¶ Primū istius cordia

Primum
pncipale.

nois articulū p̄mitto ppter aliq̄s doctores q
dicūt. qz illud qd h̄ p̄ qdē p̄ponit nō ē qd. qd
qd ē dubitabil. ppō. s̄ illud nō ē dubitabile
nec in q̄stōe dignū. ad qd nec ē impossibilia se
qui. illd aut ē h̄mōi. qz h̄mōi impossibile p̄sup/
ponit ad qd multa alia impossibilia z d̄dico/
ria sequēt. **¶** Sz istud nō valet. qz sup̄pō q̄s̄
cūqz impossibil. relinq̄ns tñ formalē rōz subie/
cti sic h̄z qz qd formari pōt circa ipsā. s̄ ista
sup̄pō est h̄mōi. ḡ. r̄c. **¶** Maior pz. qz sup̄pō
to qz h̄ nō sit r̄s̄ibil. manēs tñ rōnal. adhuc
multe qdēs possēt fieri de hōie. puta vtz sit
aīal. z vtz adhuc differat ab eq̄. z sic de alijs.
¶ Maior etiā pz. qz sup̄pōs̄to qz sp̄s̄ factus n̄ p̄ce/
deret a filio. h̄ nō videt tollere rōes sp̄s̄ facti. cū
sp̄s̄ factus p̄fecte p̄cedat a p̄re. dato qz p̄r h̄eat
vīm spiratiua. **¶** Illa qd ē rōnabilr̄ disputa/
bil. z dubitabil. qz formalē d̄ ppōe ypotetica
Kathegorica ē dubitabil. materie si ē kathego/
rica eq̄pollēs h̄mōi ypotetice. s̄ p̄dicta ppō i
qdē posita ē h̄mōi. ḡ. r̄c. **¶** Maior pz. qz ista p
positio ē disputabil. vtz alin⁹ possz volare si
h̄ret p̄nas. qz ista kathegorica ē dubitabil.
vtz oē h̄ns p̄nas vel alas possit volare. p̄p̄
aliq̄ q̄ videm⁹ eē pennata. z tñ raro vel nunqz
ipsā volare videm⁹. vt pz de strucone z mul/
tis alijs. **¶** Minorē p̄to. Nā illa kathegorica
ē dubitabilis. vtz filius distinguat a sp̄s̄ san/
cto generatione passiua vel sola spiratōe acti/
ua. z ex hoc sup̄dicta ypotetica reddit dubi/
tabilis. qz si distinguit filius a sp̄s̄ facto gene/
ratōe passiua. tūc dato qz sp̄s̄ factus nō pro/
cederet a filio adhuc distingueret ab eo. **¶** Si
aut filius distinguit a sp̄s̄ sancto p solā spira/
tōne actiua. tūc si non procederet ab eo non

[Marginal notes on the right page, including "Quanti ad secum" and other commentary.]

3 distingueret ab eo. **P.** ex similibz filia iudi camus, sed sancti patres sepius filios ppositos suspicite pposito formauerunt. et de ipis multo sermone disputauerunt. sicut p3 p aug. q. xv. de trini. c. vl. ponit hac ppoem. si spūsa/ et diceret filius. amboz vtiqz filius diceret.

4 **Frē Ansel.** de pcessioe spūscī. c. x. aut. **Ni** hil diffinit extranū nature si plenitudo sapie di posse subsistere in singularitate psonae. naz quantum videtur si sola vna persona in terra te eēt. nihilomin⁹ plenitudine sapie hīe potu/ istz. **Lū** igit i quibz ancedere illaz pponū ipli eēt simplr ipossibile. qz ei⁹ pposito cū sume cessariū. miror qre isti doctores tāā difficultate faciūt de titulo illius questionis.

naliter a seipso. cū vere habeat i se duas relati ones respatas. s. paternitate et spiratione acti uam. **P.** quocūqz p relatiōes realiter a se in uicē distinguunt. illa realiter ad se in uicē refe runt. qz eēntiali⁹ eī ipsi relatiōi fm eam referri qz p eam distingui. qz distinguere est cōe sibi et absolutis. referre aut ppue uenit sibi. ergo si filius filiatōe distingueret a spūfacto. tūc si liatōe referret ad spūscm. et sic spūscū eēt p/ Opet qz fm spiratione actiua ad ipm refer rat. et pns pducet spūscm. **P.** distinctio nō uenit relatiōibz respatis nisi ex suis fun/ damētis. **S**ilitudo em et eqlitas ex h dnt re aliter. qz qualitas et quantitas i quibz fundat realr dnt. vbi qz idē fundamētū eē pfecte est in productis sicut in productibz. si producē tia nō differūt rōnibus respatis. nec produ/ cta ab ipsis differre pnt. sed pater et filius nō differūt in diuis relationibus respatis. q nec filius et spūsanctus.

Secūdu pncipale Rō egidij

Quātū ad secundū

pncipale dico q si spūscū nō pcederz a filio ipe nō differret ab eo. qz cū relatio fm eē trāse at i diuā eēntiā. ois distinctio q p relatiōes sit i diuis opret q fiat fm qdditate relatiōis. sed qdditas relatiōis solū sumit i ordine ad oppo sitū. q relatio i diuis solūmō distinguit ab op pposito. sed si spūscū nō pcederet a filio. tūc nullā oppoēz hīet ad ipm. qz **P.** genera tio actiua et spiratio actiua i pēdicūt eādē rē. qz al's eēt qtuor res i diuis. qz silr generatio passiuā et spiratio passiuā in qz tū de se eēt eandē rē. qz nō haberet spūscū p quid differ ret a filio si nō pcederet ab eo. **P.** sic spi ratio actiua p supponit generatione actiua. sic spiratio passiuā p supponit generatione passi uā. **A**ut qz p supponit eā in eādē psona. aut in alia psona. et psequēs p modū originis. **N**ō pmo modo. qz tūc haberet intentū. nā tūc nō differret spūsanctus et filius. qz eēt vna per sona. qz p supponit eam p modū originis.

4 **P.** si spūsanctus nō pcederet a filio. tūc idē eēt generare et spirare. psequēs efallū. pro/ bat psequētia. qz si spūscū nō p supponeret verbū. et ab ipso nō pcederet. tūc pcederz p modū nature. **P.** si spūscū actus nō proce dēs a filio differret ab eo. aut talis dntia eēt ratiōe intellectus et uolūtatis. puta qz filius pcederet p modū intellectus siue nature. et spūsanct⁹ p modū uolūtatis. **A**ut p relatiō/ nes respatas. **N**ō pmo modo. qz cuz natura et uolūtatis in diuis differāt sola ratōe. filius et spūsanctus nō possent differre realiter nisi p aliqua alia distinguan. **N**ec secūdo modo. quia si p relationes respatas possent fieri perso nalis distinctio. tūc pater distingueret perso

Ad primas quattu

or rōnes rīdet alexāder ordinis. s. **A**ugusti ni. iij. suo quolz. q. iij. **A**d pma dicit q sicut relatio hz pprā qdditate sic hz pprū esse. al's eēt dare aliquā quidditate sine ppro in diuiduo. qd est incōueniens. **E**t addit q qd ditas relatiōis nō est nisi eē relatiōis i ordine ad terminū. et ideo si manet fm qdditate etiā manet fm eē. **U**n ad quicqd compar relatio. semp manet fm suam. pprā realitatē q spe/ cificat p aliud. **E**t tūc cōcludit dicens. qz cū ita sit q relatio nō solum in comparōe ad oppo/ sitū. sed etiā ad quicqd compes. semp tenet su am realitatē. ideo nō solū relatio oppoita di/ stinguūt sed etiā respata. **S**ed ille multa dubia et forte min⁹ vera assumit. qz tū omi/ bus dimissis. dico q vltimū suuz pclusuz est si simplr falsum. s. q relatio ad qdcūqz compes semp retineat pprā realitatē. qz relatio nec quidditatē nec realitatē retinet in comparōe ad quodcūqz. sed realitatez habet i ordine ad fundamentū. qdditate nō in ordine ad termi nū sibi relatiue oppositū. et illud declarabitur dist. xxvij. **P.** id qd sp tenet realitatē suam. vni formiter ad qdcūqz compes. hoc ē simplr absolutū. relatio fm te est hmoi. qz eēt simplr absoluta. quod est contradictionis implicatio. qz esset ad se et nō esset ad se. et esset ad aliud. et nō esset ad aliud. **P.** dictū illius videt esse expse tra phm in pdicamentis. vbi ait. **A**d aliquid hnt quibus hoc ipsum qd sunt ē ad

Tercium pncipale. Solutio Alexādr. Ad i

Extra eū.

aliud se habere. et ut expresse patet ibidem per ly aliud non notavit Aristoteles. re quacumque. sed soluz terminu opposituz. respectu cuius relatio sortit sua quidditate. a cuius comparatione dum recedit non potest servare propriam quidditatem. nec per se virtute distinctiuaz.

4 **P.** quicquid res recedit ab aliq respectu cuius proprie diffinit. tunc perdit propriam quidditatem. nec per se retinet propriam realitatem. et hinc te. quod tu pro eodem sumis quidditatem relationis et realitatem. quibus non deberes sic sumere. quod relatio secundum rationem habet veram quidditatem relatiuam. non tamen veram realitatem. relatio vero secundum dici habet veram realitatem. non tamen veram quidditatem relatiuam. Sed non obstanter relatio competitur ad quodcumque aliud preter ad terminu secundum se recedit ab eo respectu cuius proprie diffinit. et non poterit in huiusmodi comparationibus retinere propriam quidditatem.

5 **P.** tu ipse dicas quidditas relatiouis non est nisi esse relatiouis in ordine ad terminu. **A.** ad sed dicitur quod si hinc nomines res accipit absolute. tunc in diuisis tamen est una res. **S.** ideo accipit relatiue. tunc tot sunt ibi res que sunt relatioues. **S.** si suppositiue. tunc sunt tamen tres res. **S.** nec illud valet. quia ut patet dist. xxvii. relatio non potest dici alia et alia res. nisi sit in alio et alio secundum admeto primo.

2 **Q.** etiam illud est contra illam decretalem de summa trinitate et fide catholica. c. danam. ubi expresse negat omnes reales quaternitas in diuisis. **P.** res distincte existentes in diuinis ab homine catholico ut distincte debet adorari. sed nullus catholicus adoratur quaternitate in diuinis. ergo etc.

3 **A.** ad terciu dicitur quod non oportet quod spiratio passiuu sic per supponat generatiouem passiuam per modum originis. quod una persona originetur ab alia. sed sufficit quod ambe originentur a terciu. **S.** Sed nec hoc valet. quod ex eo quod ambe sunt ex terciu non resultat aliq realis distinctio inter personas productas. nisi ex vi productiouis personis productis aliqd coniectatione cuius ab inuicem distinguant. verbi gratia ex eo quod omnes creature sunt ab uno deo. non distinguuntur creature inter se nisi ex vi creatiouis distincte nature et principia distinctiuu creatur coniectant. sed istis duabus personis comuni caret una natura et due relatioues. ex parte generationis non distinguuntur. quod est tamen una. nec ex parte relationu. quod in eadem persona eunt possibilis. Non enim plus repugnat passiuu passiuo quam actiuu actiuo. Sed actiuu generatio et actiuu spiratio non ponent distinctiounem in productente. ergo nec passiuu generatio et passiuu spiratio in producto.

A. ad quartu dicitur quod non oportet quod si amor supponat verbu. quod

Solutio seci.

Contra

Solutio terci.

Contra

Solutio quarti.

pter hoc verbu debeat poni principiu amoris effectiuu.

1 **S.** Sed quis illa solutio valeret de verbo et amore. quod si verbum et amor re absoluta ab inuicem distinguunt. puta put sunt in nobis. loquedo tamen de verbo et amore quod sola ratione originis distinguunt. oportet necessario quod amor sit verbu. supponat quod etiam ab ipso procedat. ut ex tali processione innascat distinctio relatiua.

2 **A.** ad quintu respondet quidam alij. et negant minore quo ad ambas suas partes. **A.** ad prima probatione dicunt quod falsu assumit. quia intellectus siue natura diuis et voluntas non differunt sola ratione sed formaliter natura rei. **S.** ideo dicitur quod dato quod est. adhuc non sequitur quod filius et spiritus sanctus sola ratione differant. quod non oportet tanta distinctiounem esse in principijs sicut in principiatis. **D.** ueniamus ideo sola ratione differunt in mente diuina. et tamen duo ideae realiter differunt. **A.** ad probatione sede patris dicitur eodem modo quod non oportet relatioues que sunt in principio tamen distinguere illud in quo sunt sicut relatioues que sunt in principiatis. et addit quod non est simile. quod simpliciter est impossibile eadem personam accipere bis esse secundum duas perfectas productiounes. sed non est impossibile unam personam producere duas personas secundum duas perfectas productiounes. et ideo quibus relationes productorum constituant distinctas personas. non in relatioues que sunt in producere.

3 **S.** Sed prima eaz solutio non valet. quod superius di. vi. probatum est quod in diuis inter absoluta non est dare distinctiounem nisi sola ratione. **N.** sed da solo valet. quia quod aliqua productio que indistincta sunt naturaliter a productiouis. ac etiam inter se. tunc non potest esse maior distinctio in productis quam in productiouis. **S.** Sed supposita diuina producta sunt eiusdem nature et inter se et cum productiouis. **S.** 2c. **P.** propter quod etiam exempla non sunt ad propositu quod ideata et inter se differunt naturaliter et a suis ideis. et ipsi ideatis coniectant principia quibus formaliter distinguunt. et quibus unum alteri repugnat. quod non fieret in proposito. sicut per predicta.

A. ad illud quod dicitur contra alteru meum probatione. dico quod bene volo quod in producere non distinguat relationes desperate. **S.** Sed hoc volo quod si distinguat in suo modo passiuo sicut tu ponis. quod tunc necessario distinguat in suo esse seu modo actiuo. quia cum actus sit qui distinguat. impossibile esse videtur quod aliqua secundum se unum esse passiuu sint magis distinctiuu quam secundum oppositu modum. puta secundum suu modum quo actiuu appellatur. **E.** et cum dicas quod sequitur hoc impossibile. quod idem producere bis duabus productiouis perfectis. dico quod hoc impossibile

Contra

Solutio quinti.

Contra ista

[Marginal notes on the right page, including 'Solutio sexti' and other commentary.]

Ad 67

Quartus
pncipale.
Dpi. 2ua

sequit ex radice positionis tue. puta q' fili' nō
producat spūm sanctuz. z nō sequit ex dictis
meis. Ad sextū z septimū nō inueni solu/
tiones que sint alicui' ponderis. ideo eas nō
conscripti.

Bed multi docto

- 1 res p'arie opinionis suā ptem nitunt' multi
pliciter psuadere. ¶ P'imo sic. Quocūq; dif
ferūt a tercio alia z alia d'na reali. illa sunt di
stincta inter se. s; dato q' spūscūs nō pceder
ret a filio adhuc fili' z spūscūs differret a p're
alia z alia d'na reali. differret em' fili' ab eo p
filiatōz oppositā sue p'nitati. z spūscūs p spi
ratōz passiuā oppositā sue spiratōi actiue. ¶
- 2 P. distince relatōes reales req'rit terminos re
aliter distinctos. sed p'nitas z spiratō actiua
sūt distince relatōes. s; dato q' spūscūs nō pce
dat a filio. adhuc ille due distince relatōes i p
sona p'ris exites termiabant ad duos termi
nos reali distinctos. q' nō poterit ee alij q' fili'
z spūscūs. s; zc. ¶ vnu qd; magi' z forma
li' distinguit ab alijs p' illud qd' sibi magi' p
p'ui. sed nūc i filio tria p' sidero. scēntiā. spira
tionē actiuā. z filiatiōz. Ecēntiā autē ecōis tri/
bus. spiratō cōis duob; puta sibi z p'ri. s; fili
atio ē sibi p'pria. psonal' z incōicabil' p'petas.
s; fili' p' sua filiatiōnē distinguit ab oib; alijs
- 4 Dato q' nō procederet spūscūs a filio. ad
huc distingueret ab eo. s; zc. ¶ P. impossibi
le est q' vna psona accipies vna z eandē natu
rā duob; processionib; pcedat. Nā z si fili' p
cedit generatiōe eterna z tpali. hoc tñ non est
fm eandē naturā. s; i diuis sūt due proces
siones. s; dato q' spūscūs nō procedat a filio.
adhuc psonē pcedētes erūt distince realiter. s;
zc. ¶ P. relatōes eterne i diuis nō sunt acce
dētes nec assistētes sed subsistētes psonē. illd
q' qd' sufficit ad h' q' sint ples relatōes i diuis
h' sufficit ad distinctionē psonaz i diuis. sed
diuersitas illaz actionū. i. generatiōis z spira
tōis sufficit ad diuersitatē relationū. qz ad il
lā q' ē generatiō sequit p'nitas i productōe. et
filiatio i productōe zc. ¶ P. fili' p' hoc q' a pa
tre generat est psona in diuis. ergo spūscūs
p' hoc q' a patre spirat' erit psona distincta cir
cumscrip'to quocūq; alio. z sequētia p' a fili.
- 7 ¶ P. illud quod i diuis in vna psona stat cū
vno oppositōz. in alia psona pōr stare cū alte
ro oppositōz. nisi ex se habeat ad ipm natu
ralem repugnātiām. vñ eadem cōmunis no/
tio stans i patre cū paternitate stat in filio cū

filiatione. eo q' ad filiatiōnē nō habet natura
lem repugnātiām. Sed generari in psona fi
lij stat cū spirare. z i nulla psona generari pōt
stare cū spirari. quod est oppositū ipsius spi
rare. ergo generari z spirari ex se sibi mutuo re
pugnāt z ab inuicē distinguunt. z p' sequēs
psonam filij z spūscūs pnt' distinguere. da/
ro q' vna ab alia nō procedat. ¶ P. si spūscūs
ctus pcederet a solo filio z nō a patre adhuc
distingueret a patre. s; dato q' procedat a solo
p're z nō a filio. adhuc distingueret a filio. cō
sequētia p' a fili. ancedēs probat. qz si spūscūs
ctus non differret a p're. tūc ipse eēt pater filij
a quo tamē supponit processisse. que non so
lū sunt impossibilia. verum etiā incompos
sibilia. ¶ P. distince relatōes reales incōi
cabiles z incōpossibiles i eodē supposito suffi
ciūt ad reale distinctionē psonaz. sed genera
ri z spirari sūt h'moi. ¶ em' sint distince re/
latōes p'z. qz vna formal' nō includit aliam.
Sūt etiā reales. qz constitutiue sūt realiū pso
naz. s; filij z spūscūs. ¶ P. sint incōicabiles p'z.
qz oīs psonalis p'prietas est incōicabiles. sed
ipse sūt p'prietates psonales. Sūt etiā i eo
dē supposito incōpossibiles. qz impossibile ē idē
suppositū pducere duob; productōib; simplr
z eq' pfectis. ¶ P. illa vt dicit' ē intēctio Ansel.
el. in de processione spūscūs vbi sic ait. Dabēt
vniq; ee a patre z fili' z spūscūs actus. alter nascē/
do z aliter procedēdo vt alij sint p hoc ab inui
cem. Et subdit. Nā si p aliud nō eēt diuer/
si p hoc solum eēt diuersi. ¶ Sed illa non
cludūt. qz omnis incōpossibilitas z repu
gnātia aliquoz optet q' innascat ex aliq' op/
pōne. s; incōpossibilitas dinaz psonaz nō
p' innascat ex oppōne p'pria aut p'pria. qz
tales nō sunt i diuis. nec ad hoc sufficit oppō
affirmationis z negatiōis. qz pura negatiō nō
pōt suppositū p'stituere. etiā oppositō illa po
test ee inter ea que sola ratione differūt. psonē
autē diuise realiter differūt. s; sola relatiua op/
positio faciet distinctionē diuinaz psonaz. z
p' sequēs vbi cūq; illa deficit i diuis ibi neces
sario deficit psonal' distinctio. Et hec ē inten
tio ansel. i de processione spūscūs. vbi ait. Dia i
diuis sūt idē vbi nō obuiat relatōis opposi
tio. ¶ P. si i diuis eēt aliq; due distince
p'sone. quaz vna non eēt ab alia. tūc in diuis
eēt aliq; inordinatio siue ordinis defectio.
z sequēs ē impossibile. s; ancedēs. fallitas con
sequētis p'z z apud p'fos z apud theologos
p'vō p'ntiam. qz oīs ordo que nos possumus
imaginari possibile ē i diuis. vel eēt ordo

8

9

10

Contra
hācopi.

2

perfectio vel ordo originis. **S**z primus ibi datur non potest cum omnes tres persone sint eque perfecte. et ergo si est ibi ordo, oportet quod sit ordo originis quod est huius ab hoc, vel hoc est ab hoc. et hec est **Aug.** intentio **Marimini.** ubi ait. quod ordo originis solus est inter personas quarum una est ex altera. non tamen prior altera. **P.** ansel. in de processione spiritus sancti. c. ij. circa principium. ait. **S**upradicta relatio opposita quod ex hoc innascitur. quod deus est de deo. prohibet patrem et filium et spiritum sanctum propria singularum attribui alijs. quod auctas si bene attendit manifeste concludit oppositum. **U**llud autem quod superius fuit adductum per preteritum. **H** dicit ansel. disputatue contra adversarium. quod per ex hoc quod post illa verba concludit oppositum illorum verborum ex intentione propria sic dicitur. **I**taque filius et spiritus sanctus quod sunt ab invicem speculemur. intelligamus spiritum sanctum esse de filio. quod filius non est de illo. et converso filium non esse de spiritu sancto. quia spiritus sanctus est de illo. **A**d primum ergo argumentum istius opinionis dicitur quod minor non est vera. quod si spiritus sanctus non procederet a filio spiritus sanctus non esset. nec esset aliquid divini productionis nisi sola generatio. nec esset dare duas divinitas quibus superpositum patris producens differret a duobus productis. **A**d quorum omnium intelligentiam est notandum quod persona producens in divinis personis producit communicat omnem communicabile in quo productum non opponit nec repugnat. **S**i enim aliquid communicabile producens productum non communicat. tunc inter duo necessario dabitur unum. scilicet vel quod productio non est simpliciter et sic quocumque perfecta. vel illud tale in producere non habetur. **S**ed manifestum est quod communis spiratio est communicabilis. cum non sit proprietates personalis patris. **E**tiam nunc tenemus quod de facto communicata sit filio. **E**tiam in illa communi spiratione patris non opponit filio. quia sola paternitas et filiatione opponuntur. etiam si opponeret patris filio secundum eam. de facto nunc non possit sibi communicare eam. sed sequitur necesse si patris filio non communicat communem spirationem. vel quod productio filij non sit simpliciter perfecta. vel quod patris non habeat illam communem spirationem. **C**um igitur primum dari non possit. quod tunc filius non esset deus. quia nulla divina persona potest productione imperfecta. sed dabitur secundum eam. scilicet quod si filius non recipit a patre communem spirationem. quod tunc pater non habet eam. **S**ed planum est quod si filius non spiraret spiritum sanctum. ipse non haberet a patre communem spirationem. sed de primo ad ultimum si spiritus sanctus non procederet a filio. spiritus sanctus non esset. quod essentia divina in patre non esset coniuncta communem spirationem siue spirationem activam. et per consequens pater non posset producere spiritum sanctum.

Solutio rationum Ad 1

Nota

Quibus bene intellectus plane patet quod tunc etiam in divinis non esset aliqua productio nisi sola generatio. et quod non esset dare duas reales differretas quibus duo producta realiter differrent ab uno producere. **E**t est etiam in illa minore petitio principij. quod presupponit illa producta esse plura. et per consequens cum omnis pluralitas innascatur ex distinctio presupponit ea esse distincta. hoc autem est quod hic queritur. puta si filius non produceret spiritum sanctum. utrum tunc duo producta supposita possint esse in divinis ab invicem vere distincta. ergo non valet. **A**d secundum patet per iam dicta. quod posito quod spiritus sanctus non procedat a filio. tunc non essent in patre tales distincte relationes. **D**ato etiam quod essent adhuc non haberent distinctos terminos. quia non maiore distinctione requiritur due relationes passivae siue immediatas fundamentis quod due relationes activae directe oppositae illi passivae. **A**d tertium dicitur quod maior non est vera de relativis relative sumptis. quibus vera sit de absolutis. **A**bsolutum enim per unam naturam suam absolutam differt a quocumque ad quod poterit comparari. **S**ed relativum ut relativum cum suo esse ut sic consistat in respectu ad alterum. nisi per unam relationem referat ad plura. non potest per unam relationem differre a pluribus. et ideo quibus in eodem relativum sint plures relationes quibus una provenit sibi magis proprie et aliam minus proprie. illud tamen relativum per illam quod sibi minus proprie provenit distinguit a sibi opposito secundum illam relationem. et non secundum eam quod magis proprie sibi provenit. quod ut relativum est tunc per illam communem relationem referat ad illud et non per propria. **A**d quartum concedo maiorem. scilicet impossibile sit unam personam accipientem unam naturam procedere duabus perfectis processioneibus. sed hec impossibilitas non sequitur positio meo. sed ex tuo ut superius dixi. **E**tiam presupponit falsum. quod si filius non produceret spiritum sanctum. tunc non essent plures processiones in divinis. pro ut declaravi in solutio primi argumenti. **A**d v. dicitur ad maiorem. quod si filius non produceret spiritum sanctum. tunc non esset diversitas actionum in divinis. **E**t dato quod esset. sicut non argueret ex parte productionis pluralitates suppositas in divinis. sic nec ex parte producti. **A**d sextum dicitur quod in contrarium presupponit falsum. puta quod patris spiraret spiritum sanctum. dato quod spiritus sanctus a filio non procederet. quod ego constanter nego. quod dico quod hoc posito pater nec spiraret nec spirare posset. quia spirationem virtutem eius respectu activae spirationis non habet. **A**d septimum dicitur quod generare et spirare non potest pro nunc regiri in una persona. non propter aliquam natura

Ad 2

Ad 3

Ad 4

Ad 5

Ad 6

Ad 7

Dist. XI
 Quibus bene intellectus plane patet quod tunc etiam in divinis non esset aliqua productio nisi sola generatio. et quod non esset dare duas reales differretas quibus duo producta realiter differrent ab uno producere. Et est etiam in illa minore petitio principij. quod presupponit illa producta esse plura. et per consequens cum omnis pluralitas innascatur ex distinctio presupponit ea esse distincta. hoc autem est quod hic queritur. puta si filius non produceret spiritum sanctum. utrum tunc duo producta supposita possint esse in divinis ab invicem vere distincta. ergo non valet. Ad secundum patet per iam dicta. quod posito quod spiritus sanctus non procedat a filio. tunc non essent in patre tales distincte relationes. Dato etiam quod essent adhuc non haberent distinctos terminos. quia non maiore distinctione requiritur due relationes passivae siue immediatas fundamentis quod due relationes activae directe oppositae illi passivae. Ad tertium dicitur quod maior non est vera de relativis relative sumptis. quibus vera sit de absolutis. Absolutum enim per unam naturam suam absolutam differt a quocumque ad quod poterit comparari. Sed relativum ut relativum cum suo esse ut sic consistat in respectu ad alterum. nisi per unam relationem referat ad plura. non potest per unam relationem differre a pluribus. et ideo quibus in eodem relativum sint plures relationes quibus una provenit sibi magis proprie et aliam minus proprie. illud tamen relativum per illam quod sibi minus proprie provenit distinguit a sibi opposito secundum illam relationem. et non secundum eam quod magis proprie sibi provenit. quod ut relativum est tunc per illam communem relationem referat ad illud et non per propria. Ad quartum concedo maiorem. scilicet impossibile sit unam personam accipientem unam naturam procedere duabus perfectis processioneibus. sed hec impossibilitas non sequitur positio meo. sed ex tuo ut superius dixi. Etiam presupponit falsum. quod si filius non produceret spiritum sanctum. tunc non essent plures processiones in divinis. pro ut declaravi in solutio primi argumenti. Ad v. dicitur ad maiorem. quod si filius non produceret spiritum sanctum. tunc non esset diversitas actionum in divinis. Et dato quod esset. sicut non argueret ex parte productionis pluralitates suppositas in divinis. sic nec ex parte producti. Ad sextum dicitur quod in contrarium presupponit falsum. puta quod patris spiraret spiritum sanctum. dato quod spiritus sanctus a filio non procederet. quod ego constanter nego. quod dico quod hoc posito pater nec spiraret nec spirare posset. quia spirationem virtutem eius respectu activae spirationis non habet. Ad septimum dicitur quod generare et spirare non potest pro nunc regiri in una persona. non propter aliquam natura

turalē v'l formalē repugnātiā que sit inter ea, sed ppter hoc q' incōicabiles r psonales ppe-
tates sūt duaz psonaz i diuis. **Ad** formā
g argumēti dico q' maior ē insufficiens, q' d'z
addi ad finē maioris, vel nisi ipm r oppositū
illius cū quo se comparat sint psonales, r per
psequēs incōicabiles ppetares. **Si** autē hic
ordo quez nūc credimus esse in diuis ex tua
suppositiōe mutaret, puta q' spūllactūs a fi-
lio nō procederet, tunc dico q' ipm spirari ni-
hil esset, eo q' pater nihil spiraret. **Ad** octa-
uū dicēdum q' in psequēte nō solum assumit
impossibile sed incōpossibile, q' cū fili' omne
posset agere habeat a patre, dicere q' filius ad
intra vel ad extra aliquid producat qd p' nō
producat ē planissima cōtradictio, q' ē dicere
filii nō esse filiū. **Cō**cessis tñ his adhuc dico
q' nō est simile de illo psequēte ad illud an-
teus, quia si solus filius produceret spūsan-
ctū, tūc spūllactūs r pater se haberēt sicut pro-
ductū r improductū, r ideo necessarius differ-
ret, sed si solus pater, tūc spūllactūs r filius
ambo eēt producti a patre. **Si** ergo vis q' si
militudo currat, tūc addas impossibile ipos-
sibili, r supponas q' filius producat patrē et
spūllactū, tūc dicerē tibi cōnece ad pceden-
tia q' pater r spūllactūs nō eēt nisi vna pso-
na producta, quia hoc dato sicut tunc i filio
compareretur se due relationes actiue, sic i il-
lo vno producto se compareretur due relati-
ones passiue. **Ad** nonū dicēdum q' minor
est falsa, quia supponit ipm spirari esse, dato
q' spūllactūs nō procederet a filio, quia vt pro-
bavi spirare nō maneret ex parte p'ris. **Sed**
vno relatiuoz nō manere, nō manet reliquū
Omnes etiā probationes eius deficiūt. **Pri-**
ma qua nō sequitur, a nō includit b forma-
liter, ergo est distinctuz ab eo, loquēdo de di-
stinctione reali de qua i p'senti loqueris, pater
nitas, n. diuina nō includit diuinā essentiaz
formaliter, r tamē nō differt ab ea realiter, et
eodē modo de sapiētia diuina respectu bonita-
tis. **In** alijs s' duabz pbatoibz peti' qd est
i pncipio. **Ad** decimū patet p iam dicta.
Ad argumētū etiā pncipale p'z. **Pos**s' eti-
am dici q' licet spirare nō sit de ratioe filij vt fi-
lius est, est tamē de ratioe filij vt a spiritusā/
cto distinctus est relatiue, sicut licet albedo
nō sit de ratioe sortis vt sortis ē, ē tñ de ratioe
eius vt a platone nigro distinctus est.

Distinctio duodecima
r decimatercia.

Te queritur

1 rē. Postq' mgr' determinauit de
filij generatōe, r spūllacti pcessi-
one fm se, nūc prolequit de eis compatue. **Et**
diuidit i duas ptes, q' pmo inq'rit aliq' de p-
cessiōis ordine. **Sec**do de distinctiōe pcessi-
ōis a filij generatōe, di. xii. ibi. **Post** hec p-
terādū. **Pri**ma i duas, q' pmo simul mouet
duas qōes. **Sec**do ponit ad illas qōes disti-
ctas rñstōes. **Sec**da ibi. **Dis** r h'mōi. **Et** hec
diuidit in tres ptes, q' pmo q'stū ad primaz
qōem oñdit q' spūllactūs nō procedit p'us a pa-
tre q' a filio. **Sec**do quo ad scdaz qōez oñdit
q' spūllactūs nō pcedit magis a p're. **Et** terci-
o oñdit sub q' sensu intelligede sūt aliq' auctes
q' p'dictis vidēt obuiare. **Sec**da ibi. **Nūc** autē
tractādū. **Tercia** ibi Augustin' tñ i. xv. li. de
tri. **Tūc** sequit dist. xii. **P**' hec p'siderādū
rē, i q' mgr' inuit distinctōz inter generatōz
r pcessiōz. **Et** diuidit i duas ptes, q' pmo oñ-
dit q' spūllactūs nō d'z dici genit'. **Sec**do ostē-
dit q' s' spūllactūs nō sit genit'. et h' tñ n' d'z di-
ci i genit'. ibi. **Nūc** p'siderādū ē. **Pri**a i tres,
q' pmo oñdit q' nasci seu generari n' p'te p'te
respūllcō. **Sec**do oñdit q' pcedere puenit fi-
lio, cui tñ p'prie puenit generari. **Et** terci-
o ex his inuit d'raz inter generatōz r pcessiōz, q'z
uis sufficiēter h'mōi distinctiōz attigere n' pos-
sum' i ista vita mortali. **Sec**da ibi. **Tuz** autē
spūllactūs. **Tercia** ibi. **In**t generatōz s' filij.
Tūc seq' illa ps. **Nūc** p'siderādū, vbi pmo
spūllactū n' debere, dici i genitū oñdit ex dictis
aug. **Sec**do obiicit ex dict' hiero. **Tercio** m/
ter h'mōi obiectōi. **Sec**da ibi. **Hiero.** tñ in re-
gul'. **Tercia** ibi. **Sz** vt istā rē. **Et** hec i dual
Nā pmo ponit p'dicte obiectōis solutiōz. **Se-**
cūdo addit sue solutiōis pfirmatōez, ibi. **Qd**
autē rē. **Quā**tū ad istas duas distinctiōes
quero hāc questioē.

Utrū generatio filij sit p'oz spiratione
spūllacti. **Et** videt q' sic, q' illud cui'
termin' ē pncipiū spiratōis h' ē prius
spiratōi s' generatōis termin' p'uta filij in di-
uis ē pncipiū spiratōis, g' rē. **Cō**tra, sic se
h'z filij ad spūllactū, sic se h'z generatio ad spi-
ratōz, s' filij nō p'te p'oz spūllcō, g' nec genera-
tō erit p'oz pcessiōe siue spiratōe, maior p'z, q'z
sic se h'z termin' ad terminū sic se h'z via ad vi-
am, minor silr p'z, q'z nō maiorē p'ozitatē h'z fi-
li' respectu spūllacti q' p' respectu filij, s'z sup'
dist. ix. p'batū ē q' p' nō ē p'oz filio, g' rē. **Hic**
m 4

Ad 8

Ad 9

Ad 10
Ad pnci/
pale argu/
mētū.

[Marginal notes on the left side of the page, partially cut off and difficult to read.]

quatuor sunt videnda. Primo de eo quod querit. Secundo quatuor ad dist. sequente videndum. vix generatio et spiratio differat realiter. Tercio vix earum distinctio magis affiliet distinctio specificae vel numerali. Et quarto vix spiritus sanctus possit dici generatio sicut videt dicere. b. Diero.

Primum principale.

Quantum ad primum

vix generatio filii sit per spirationem spiritus sancti. dicitur et superius in distinctio. ix. Sed vix est quod dicitur stulti vix modo. vix quod sunt quodammodo quatuor ad primum et posterius in diuinitate ponitur. quod non reputo esse vera.

Opinio

Primum est quod generatio filii est per spirationem spiritus sancti naturali presuppositione. Et posset probari secundum eos. quod sicut se habet terminus processio nis vnius ad terminum processio nis alteri. sic se habet processio ad processio nis. Sed spiritus sanctus presupponit filium cum sit tertia persona in diuinitate. et filius secunda. quod processio spiritus sancti presupponit processio nis filii. Secundo idem dicitur de paternitate vel quatuor quod alia diuina relatio per comparisonem ad fundamentum quod alia diuina relatio per comparisonem ad fundamentum non plus differat relatio a suo amero quod in diuinitate. quod vtroque reperitur absolutum et relatiuum. vtriusque secundum propria rationem vtriusque. sed in creaturis est ordo nature secundum prius et posterius inter fundamentum et relationem. ergo et in diuinitate.

Instantia

Solutio

Et si dicitur eis. si in diuinitate fundamentum est prius natura quod respectus. tunc erunt in diuinitate due nature. Opus respondet quod licet in diuinitate non sint due nature facientes compositionem. sunt tamen in diuinitate due res extendendo nomen rei ad absolutum et relatiuum. Tercio idem dicitur de comuni spiratione respectu paternitatis. Nam cum paternitas sit persone patris constitutiva. et communis spiratio non constituat. sed patris personam constituat presupponat. sequitur quod paternitas sit naturaliter prior comuni spiratione. Sed illa non videtur esse vera. quia summe primo nihil potest esse prius naturaliter. sed quodlibet potest esse summe primum. cum sit simpliciter eternum. ergo et.

Contra opinionem

Solutio ad

Ad primum ergo dicitur quod non quilibet presupponit arguit reale prioritate seu naturaliter. sed solum illa presupponit quod est in diuinitate nature. persona enim diuina que est pater presupponit septem ut est deus. et tamen inter deum et patrem in diuinitate non est prius et posterius reale de quo tu loqueris. falsum etiam argumeto assumit. quod quis filius producat spiritum sanctum. et presupponat a spiritu sancto. tamen non est realiter seu naturaliter prior spiritu sancto. cum eadem habeat naturam penitus diuinitate. In secundo dicto sicut falsum assumit cum dicitur

Ad 2

quod non plus differat relatio in creaturis a suo fundamento quod in diuinitate. Illa est falsissima. quod dato quod relatio creata transeat quatuor ad esse in suo fundamento tum ad ipsum parata. non tamen recipit predicatum fundamentum. sed diuina essentia solummodo et idcirco predicatur de quolibet diuina relatione predicatio dicere. hoc est hoc. Sicut talis predicatio vbiusque inuenitur necio conueniat maiore conuenientia predicari ad substantiam quod vbi inueniri non potest. ergo necio sequitur quod plus differat relatio creata et suum fundamentum quod relatio diuina. Antea non est simile quod assumunt. quod cum relationes creaturarum sunt temporales. et quasi tota die quatuor ad actuale denominationem sui fundamentum adueniant et recedant. quid mirum si suum fundamentum tanquam naturaliter presupponunt. Relationes vero diuine sunt simpliciter eterne et immutabiles. ideo nihil est ad propositum quod assumunt.

Contra non sicut eorum.

Responsio est eorum cum dicunt quod in diuinitate sint due res extendendo nomen rei ad absolutum et relatiuum est periculosa valde. quia si res absoluta in diuinitate poneret numerum cum re relata cum sint tres res relate et vna absoluta ponens cum eis numerum. tunc esset realitas quaternitas in diuinitate. quod fuit error Joachimi. qui error est expressis damnatus extra de summa trinitate et fide catholica. ca. damnatus etc. Nos autem sacro approbante concilio. Nec tunc eorum dictum valet. quia etiam secundum eos paternitas non est prior filiatione. sed simul sunt natura et naturaliter intelligentia. Sed filiatione non potest esse prior spiratione actiua. ergo nec paternitas. quia quandoque aliqua simul sunt quod quid non est posterius vno non potest esse posterius altero. probo minore. quod nihil eorum que per conueniat filio est posterius filiatione. quod omne tale quod per conueniat in se per habet. cum nihil ter quod non habet. sed pater non solum essentia. verum etiam eodem notionem vel ipsam spirationem filio conueniat. quod huiusmodi spiratio non potest esse posterior filiatione. Et cum talis conuenitio notio equaliter habeat relatiua oppositae et similitudine cum spiratione passiuam quod est spiritus sancti constitutiva proprietate. quod habet paternitas et filiatione. liquido apparet quod in diuinitate nulla potest esse realitas prioritas nec personarum nec relationum. siue oppositarum. nec disparatarum. nec processio nis siue originum. Et cum dicitur quod communis notio non constituit. et hoc sunt opinioniones. ut infra poterit patere. cum tractabo de constitutiuis principibus personarum. Ad prius tamen dico quod dato quod non constituat patris personam in esse distinctiuo quo ad filium. non tamen est posterior paternitate. sicut nec essentia diuina que personam patris non constituit et esse distinctiuo respectu cuiusque diuine persone.

Ad 3

Secundū principale.

Quātū ad secundū

principale. utz generatio et spiratio differat re/ aliter. Dicēdū q̄ oēs catholici doctores in h̄ yueniūt q̄ duē sint vere et reales productōes i diuis. puta pductio filij q̄ dicit̄ generatō. et productio spūscī q̄ dicit̄ spiratio. S̄z i mō declarādi istaz processioū distinctōz docto res variant. **¶** Dicit̄ em̄ doctor n̄r q̄ relatōes oppositē i diuis distinguunt̄ fm̄ se. supposita vero distinguunt̄ p̄ tales oppositas relatōes. despatē vero relatōes distinguunt̄. eo q̄ im̄ mediate sudātur i suppositis distinctis oppo sitis relatōibz. et ideo cuz generatio et spira tio sint i duobz suppositis relatōibz oppositē real̄ distinctis. puta i filio et spūscī. ideo h̄mōi processiones real̄ sūt distincte. **¶** Sed contra istū modū quē credo eē vez. arguit̄ qui/ dam doctor sic. Quia tu als dixisti q̄ tota cā quare generare et spirare p̄nt stare simul. ē. q̄a nō habēt ad inuicē oppositiōnē. sed nō plus opponūt generari et spirari q̄ generare et spira re. et illa poterit stare simul si illa ē cā sufficē ens quaz assumis. **¶** Tu pluries dixisti q̄ relatōes despatē nō multiplicātur seu disti guuntur nisi alit̄ distinctio fm̄ eē. cū ergo i di uis etiam fm̄ te nō sit distinctio fm̄ esse. ergo fm̄ dicta tua processiones sūt despatē rela tiones nō erūt ibi distincte. **¶** Si relatōes de sperate distinguunt̄ real̄ ex hoc q̄ sūt i distin ctis suppositis. tūc cōmuni notio erit realiter distincta a seipsa. eo q̄ sit in patre et filio. pro bano psequētie. q̄ existēte eadē causa semp se quūt idē effectus. sed fm̄ te cā distinctiōis real̄ relationū despatēz in diuis ē. q̄ sunt i distin ctis suppositis. **¶** S̄z istis nō obstantibz dicta n̄r doctoris manēt incōcūsa. loquit̄ em̄ do/ ctor de talibz despatis q̄ ambe sūt psonales p/ p̄ietates et incōcūcables. ex cui⁹ ignorātia p̄e diūt argumēta p̄dicta. **¶** Ad p̄mū q̄ dicēdū q̄ cā q̄re generare et spirare stāt simul ē nō op positio. tamen hoc nō ē tota causa. etiā fm̄ di cta doctoris n̄r. Est em̄ intētio doctoris n̄r q̄ cū p̄dicta nō oppōe. cā hui⁹ p̄possibili/ tatis ē. q̄ spirare nō ē incōcūcabil̄ psonal̄ p̄pri etas. s̄z generari et spirari sūt duaz psonaz in cōcūcables et psonales p̄p̄ietates. **¶** Et iā mīnor vidēt̄ eē falsa. q̄ cōipso q̄ p̄ ipm̄ generari cōi/ casū filio ipsa spiratio actiua q̄ directe opponi tur spirationi passiue. ergo saltē in directe ma gis opponunt̄ generari et spirari q̄ generare et spirare. q̄ p̄ generare nihil cōmunicat̄ pa/ tri quod directe spirationi actiue opponunt̄

Egidius.

Contra egi diū arguit q̄dam do/ ctor.

Pro Egi dio.

Solutio Ad 1

Ad secundū dicēdū q̄ est dare gradus i relationibz despatis. q̄ quēdā nec directe nec indirecte opponunt̄. et ille ut rem dicunt non multiplicatur nisi multiplicato ipso esse rei i qua fundatur. quous multiplicari possint ut relationes sunt. si ad distinctos terminos referantur. **¶** Sic sunt que saltez indirecte aliquo modo opponunt̄. sic iam patuit de generari et spirari. et he p̄nt multiplicari etiaz ut res sūt distinctis et multiplicatis suppositis in qui/ bus sunt nō multiplicato ipso eē. **¶** Ad ter/ cū dicēdū q̄ cōis notio non est i patre et filio ut duo sūt. sed ut vnū p̄ncipiū sūt ip̄s spūscī facti. ut patuit supius distin. xi. et. xij. **¶** Do/ ctor etiā cōis in diuersis suis dictis et scriptis diuersimode n̄r declarare modū distinctio nis illaz processioū. quādoq̄ nāq̄ dicit q̄ distinguunt̄ p̄ comparatōes ad terminos. quia processiones se habēt p̄ modum motus. oēs autē motus et mutatiōes specificant̄ et distin/ guunt̄ ex terminis. et cuz illarū processioū ter mi sūt real̄ distincti. puta filius et spūscī. ergo et ipse processiones realiter distinguuntur. **¶** Sed istud impugnat̄ p̄mo a doctore no stro sic. **¶** Motus nō sōnt ip̄m̄ ex termino ad quē inq̄tū suppositū h̄z rationē termini q̄ ut sic realbari et demigrari eēt eiusdes spe/ cie. quādo realbari terminaret ad suppositū totū sortis. et demigrari ad suppositū platonis **¶** Item due albedines differēt specie cum ter/ minaret vna ad hominē. alia ad lapidē. **¶** Di/ stinguuntur ergo motus ex terminis inq̄tūz forma seu natura habet rationē termi. ut patz ut. phisicorū. **¶** Differūt em̄ demigratio et real/ batio specie. quia albedo et nigredo que sunt termini formales illoz motuum differūt spe/ cie. et realbatio et realbarō differūt numero. q̄ albedo et albedo differūt numero. **¶** Cū igit̄ i di uis termin⁹ formalis sit vnus puta natura di uina. quous termini suppositales differāt. ergo ex termino q̄ motus specificat̄ nō possum⁹ p/ bare realem distinctiōnē processioū in diuis. **¶** Et iā illud p̄t p̄bari sic. sicut se habēt emanatiōes ad terminos emanationū. sic se habēt p̄ncipia emanationū. puta intellectus et volūtas ad ipsas emanationes. q̄ emana/ tōes mediāt inter p̄ncipia et terminos. s̄z in di uis p̄ncipia nō distinguūt̄ realiter ex emana tionibus. ergo nec emanationes distinguūt̄ realiter ex terminis. **¶** **¶** Ab eodez res habet eē et distinctum esse. sed ip̄s motus nō habēt eē ex terminis. q̄ fm̄ suū eē ip̄s mor⁹ p̄cedūt tmi/ nos. ergo etc. **¶** Si omnis motus specificaret̄

Ad 2

Ad 3

Opi. tho.

Egidi⁹ thomā

2

3

4

ex termino. tunc motus curvus et motus rectus
 eent eiusdem speciei. Nequies est falsum. quia non
 minus dicitur quod distinguunt diuisione principia
 li quod quod sedaria. puta quod dicitur ex subdivisioe vnus
 us in ebu prime diuisionis. Sed motus secundum locum
 primo diuiditur in motum rectum et circulare. motus
 autem rectus diuiditur in motum sursum et deorsum.
 qui dicitur speciei. Sed sequentia patet. quia motus
 tus rectus et motus curuus siue circularis sunt
 ad idem ubi terminari. Propter quod do
 ctor predictus ponit adhuc tres alios modos pro
 ter iam dictum modum. Primo enim ait quod ta
 lis distinctio emanationum sit ratione modo
 ru emanandi. puta quia vna est modo intellectus
 siue nature. et alia modo voluntatis. Secundo
 quod vna emanatio est ab vno puta generatio. et
 alia est a duobus. puta ipsa spiratio siue spiritus
 est processio. Tercio dicitur quod distinguunt ratione
 ordinis. ex eo videtur quod velle habet ordinem ad intelli
 gere. Sed primus illorum trium modorum non va
 let. quia cum natura et voluntas in diuinis sola rati
 one differant. nisi aliud dicatur. ex eorum dicitur que
 est per modum nostrum intelligendi non poterimus
 arguere realem differentiam ipsarum processionum
 Nec secundus modus valet. quia procedere ab
 vno vel a pluribus non in eo quod plura sed ma
 gis in eo quod vnus. hoc per se non facit differentiam.
 Nec tertius modus valet. quia talis ordo quod
 est inter velle et intelligere diuinum. non potest esse
 ordo realis. quia ordo realis presupponit ordi
 nata realiter distincta. sed intelligere et velle de
 sunt idem realiter. ergo etc. Dixerunt ergo quod
 clam alij quod ille emanationes non sunt distin
 gunt. nisi ponatur quod earum principia puta in
 tellectus siue natura et voluntas sunt formaliter
 distincta ex natura rei. quod probatur sic. De
 idem manens idem semper facit idem. id est de gene
 ratione. ergo si principium illarum emanationum
 est indistinctum realiter et formaliter. tunc solus
 vnus emanationem produceret. Impossibile est quod vnus
 indistinctum realiter et forma
 liter duorum productorum sit principium. quorum
 vnus procedat libere et alter necessario. sed spiritus
 sanctus procedit libere et filius necessario. er
 go etc. Patet agens quodcumque secundum principium in
 distinctum formaliter non determinat sibi certum
 numerum productorum. sicut patet tam in agente
 vniuerso puta in igne producere ignem. quod in
 agente equiuoco. puta de sole producere ignem.
 Si igitur principium productiuum in diuinis es
 set indistinctum formaliter. tunc immoderata es
 set diuina productio. Sed quous illa disti
 ctio formalis sit superius reprobara. tamen ipsa

ad primum spectat negocium arguo extra eam sic
 Ubique reperitur ratio omnis entitatis sub vna
 ratione entitatis vnissime et simplicissime quod
 tum est ex natura rei et ab intra. ibi nulla ca
 dit distinctio formalis ex natura rei. et per con
 sequens omnis ratio actiuitatis ibi de poterit vn
 usissime reperiri. sed in diuinis est habitus. ut declara
 tum est superius. ergo etc. Patet non minus mira
 bile et singulare oppositas relationes fundari in
 vno genitus indistincto fundamentum quod id est sim
 plex et formaliter indistinctum esse principium dua
 rum emanationum realiter distinctarum. maxime
 cum motus et emanationes etiam naturaliter loque
 do non numerentur per ea a quibus sunt. motus est
 vnus nauis vnus existens posset esse a mille
 viris. Sed in diuinis oppositas relationes sunt in
 eodem simplicissimo et indistincto fundamentum.
 ergo etc. Ad primum patet dicitur quod per illa pro
 positionem non intrat excludere ab eodem produ
 cere quod possit plura producere. sed intrat exclu
 dere productionem perpetuatam. puta si tale agens est
 inuariabile. tunc si semel producit seipsum. et
 sub illo sensu tunc procedo perpetuam etiam in diuinis.
 quia per inuariabiliter seipsum generat et semper
 ternum generabit filium suum. Et eodem modo dico de
 patre et filio quo ad spiritum sanctum. Ad secundum di
 cendum quod filius sic procedit naturaliter et necesse. quod tunc
 procedit liberrime. quia nullatenus procedit coacte. et
 spiritus sanctus sic procedit libere quod tunc procedit determi
 nate et necessario. determinate quidem. quia per suam
 processionem sibi conuenit eadem natura que et filio
 communica per generationem. et necessario procedit.
 quia inmutabiliter procedit. et impossibile est cum non
 procedere. Ad tertium dicendum quod quous ma
 ior aliquam veritatem habeat de agentibus secundis. non
 est tamen vera de agente primo. Agens namque secunda
 determinatur ad distincte agendum per certa
 principia sibi indita ab agente primo. Primum
 autem agens non expectat impressionem seu deter
 minationem cuiuscumque alterius agentis per vnam
 suam simplicem entitatem ex seipso est determina
 tum ad producendum omnia que producat ut
 ad intra quod ad extra. unde ex infinitate perfe
 ctionis diuine nature contingit quod ipsa omnino
 existens indistincta est principium distinctorum.
 Etiam ipsa diuina essentia in quantum est secun
 dum principium illarum duarum emanationum sic con
 notat paternitatem et communem notionem. que et si
 non sint distincte res. sunt tamen distincte re
 lationes. Posito enim quod voluntas et intelle
 ctus in diuinis essent distincti modo quo ipsi
 ponunt. adhuc talis distinctio oporteret quod
 immediate oriretur ab ipsa diuina essentia.

Thomas

Contra p
m.

Contra se
cudum

Contra ter
cium.

Opi. scia.

1

2

3

Contra ca.

Solutio
Ad

Ad a

Ad 3

omino et penitus in distincta, aliter est processus in infinitum, et ideo pari ratione standum est in primis, scilicet quod ipsa divina essentia formaliter et realiter in distincta est principium productivum duorum suppositorum secundum duas distinctas emanationes.

Tercium principale.

Quantum ad tertium

principale, videlicet distinctio generatiois et spirationis magis assimilata distinctioi specificice vel numerali, debet tripharie procedere, primo enim debet istum articulum tractare de ipsius emanationibus. Secundo de ipsis relationibus seu personalibus proprietatibus, et tertio de ipsis divinis suppositis atque ratione breviter tractando ad hec omnia istum articulum simul et indistincte tractabo, primo recitando doctorum opiniones, et tunc fine quod ego sentiam breviter insinuo.

Opio quod i divinis sit distinctio specificica.

Primo ratio

Instantia

Solutio

Instantia

Solutio

Secunda ratio

3

4

Sed nisi aliter dicatur illud non sufficeret, quia si ex hoc velles arguere quod non differret specificice, quod natura in qua fundantur relationes personarum constituentes non differret specificice, tunc similiter posset dicere quod non differret numero, quia huiusmodi natura non distinguitur numeraliter. Et ideo alij negant minor, quod cum predicte relationes fundentur in essentia divina, et per consequens in eam transseant, ipse non potest specificice differre. Secus autem est ut dicunt creaturis, ubi diversae relationes fundantur in diversis naturis. Sed nec illud valet eadem ratione iam dicta, quod cum natura divina sit una numero. Principia distinctiva distinctus per ipsa non potest dare alias distinctiones quam eam que eis competit secundum eorum rationem formalem, scilicet paternitas et filiationem secundum eorum formales rationes differunt specificice, et per consequens relationes divine non potest personarum distinguere nisi eo modo quo manent in divinis, sed ut contra dicit ipse secundum eam transseant in divinam essentiam, et manent secundum rationem quidditatis quod est ratio specificica et formalis, ergo personarum distinguunt specificice et formaliter. Per relationes similes non potest multiplicari in divinis, ergo solummodo ibi erunt relationes specificice differetes, et per consequens constituantur supposita specificice distincta, antecedens ab omnibus est percellum.

distincta percellum. Per Augustinum Augustinum de trinitate, c. xxvii, producta divina supposita determinant sibi productiones specificice differetes, cum ergo productiones specificice ex terminis, necesse est terminos ipsos per modum speciei esse distinctos. Etiam sunt quidam hic medius tenentes, qui dicunt quod relationes divine sunt dupliciter considerari, uno modo ut sunt mere et simpliciter relationes, et ut referunt ipsa supposita, et sic alij modo differunt specie. Alio modo ut habent a divina essentia vim formam subalium, et sic sunt forme eiusdem speciei, et constituit personarum in genere sube solo numero differetes, et quod ordine nature supposita prout sunt constituta quod relata, ideo non differunt specie. Sed nec illud videtur valere, quod si relatio non constituit nisi ut extrahit ab essentia vim seu virtutem forme subalis, tunc non constituit ret suppositum relatum sed simpliciter absolutum, et sic haberemus tria supposita absoluta in divinis quod est contra fidem. Alij dicunt quod respiciendo ad relationes prout conveniunt accedi quod differant specie, sed respiciendo ad naturam divinam non debet dici differre specie sed numero solum. Sed contra illud non est verum, quod respiciendo divinam naturam, tunc supposita divina non differunt numero, sed sunt una res numero simplicissima. Et ideo dico quod quis si possit minus proprie loqui de distincta numerali vel specificica applicando sermones nostros ad divina, tamen si ad unum istorum nos volumus determinare, debemus magis dicere quod distinctio divinorum suppositorum constituitur distinctio numerali quam specificice, quod quibus possumus salva semper veritate dicta nostra sic moderari debemus ut hereticis non demus occasione sue heretice peritatis. Sed distinctio suppositorum specificica secundum visitatum modum loquendi sonat in distinctam et distinctam nature, quia distinctam posuit articulum in divinis, ergo magis debemus asserere divinorum suppositorum distinctio numerali quam specificica. Et eodem modo dicere nos oportet de personarum, cum personarum non sint distincte, nisi quod distincte sunt supposita ut dicitur una opinio, vel quod terminant ad distincta supposita, ut dicitur alia opinio. Per omne agens perfectum producit sibi simile in natura, nisi affit aliquod impedimentum vel ex parte agentis vel ex parte recipientis, ut per se patet, videlicet metaphysice, et illa est vera loquendo de agente non equoco, sed in divinis est agens perfectum, et nullum est ibi impedimentum, productum autem in similitudine nature est eiusdem speciei cum producente, ergo tunc ubique quod productus et productum in omnibus conveniunt prout solam actionem producens et passionem producti, ibi producentis et productus sunt necesse eiusdem speciei, quia tu

Opio. scda

Contra ca

Dura dua

Contra cu.

Opio. qrtta et propua.

2

3

oi pductōe quiscūq; vniuoeca producēs z p
ductū dñit penes hmoi actōz z passiōz. s; sic
ē i diuis teste Dama. qui ait l. i. c. i. q; i diuis
ōmīa sūt idem pter generatōem. in generatōz
z processione. ¶ P. supposita omīno eiūsdēz
z equalis perfectōis nō differūt specie. quia i
4 simplr differētibz specie nō possūt dari due
species equalis perfectōis. sed supposita diui
na sunt omīno equalis immo eiūsdē perfecti
ōnis. quia cuiuscūq; suppositōz deficerz aliqua
perfectio illud nō esset reus. cum hoc intelli
5 ligatur nomie rei quod est pfectū omni perfe
ctōe. vt patz p mētoroz. v. metaphice ¶ P.
illa est expressa in tērio Damal. l. iij. c. vi. vbi
ait. Numero z nō natura dicuntur differre
hypostases. ¶ Ad primū ergo ptranie opini
onis dicēdum ad minores. q; quīs patru
tas z filiatō fm se p̄siderate distinguūt speci
ficē. tñ vt cōstituūt diuinā supposita induūt
modū indiuidualū p̄rietatū. igit vt sic dis
tinguūt ipsa cōstituta supposita solū indiui
dualr. Hoc etiā videm⁹ creatur; pura q; ali
qua indiuidualia p̄cipia fm se considerata
specie differūt. atq; vt distinguūt ina indiui
dua sub vna cōi natura nō distinguūt ea spē
s; solo nūero. ¶ Ad scdm dicēdū q; maior lo
lū verificat z talibz p̄cipijs distinctiōis q; di
stinct⁹ p ipsa dāt eē simplr. nō autē z his que
dāt eē indiuiduale z incōdicabile ¶ Ad. iij. di
cēdū q; dato q; duo hoies nascerēt quoz vn⁹
eēt triangularis. z alter quadrāgularis. nō ob
stāte q; tales figure differāt spē fm se p̄sidera
te. tñ hī duo hoies p tales figuras tāq; p sua
p̄cipia in diuiduātia differēt solo nūero z
Ad 3 indiuidualr. sic zc. ¶ Ad qrtū pz p idē ¶ Ad
qntū dicēdū q; Aug. loquit z pductōibz rōe
q; sūt idē relatōibz cōstitutiuis. qd cū diligētia
q̄sim i illo caplo. s; nec hec s;ba nec aliq; ipsa
silia inueni. Si tñ alicubi talia s;ba vel his
silia inuenirēt i dictis Aug. tūc dico q; si cō
terēt fm se. tūc differūt spē sicut iā dictū est.

Solutio
Ad 1

Ad 2

Ad 3

Ad 4 z 5

Quartus
pncipale.

Ad pnci
pale argu
mentum.

Quātus ad quartū
pncipale. vtz spūs sanctus possit dici ingeni
tus. Dicēdū q; quīs hec sit falsa. spūs scūs est
genitus. hec tñ nō est vera. spūs scūs ē ingeni
tus. accipiēdo ingeniū p̄uatiue. qz affirmati
ua z p̄dicato p̄uatiuo nō sequit ad negati
uam z p̄dicato finito. nisi p̄supposita cōstātia
subiecti cū aptitudinē ad formā oppositā illi
p̄uatiōi. s; spūs scūs nō sic caret generatōne q;
hēat aptitudinē ad eā. ¶ Ad argumētū pnci

pale dicēdum q; quīs term⁹ generatōis sit
pncipiū spiratōis. tñ qz spiratō z generatō
sūt psonales p̄rietates duoz sup positoz. vtz
simplr coeternoz z relative op positoz. ideo
nō est ibi prioritas nisi rōis.

Distinctio. xiiij.

Reterea dili
gēter. Ista ē distinctio. xiiij. in q;
mag postq; tractauit supius de
spūs scūs emanatōe eternali. h; dēterminat d; eius
dē spūs scūs p̄cessiōe t̄pali. Et diuidit i tres p̄
tes. qz primo magister tractat de istius t̄pali
processionis seu missionis p̄cipio. Scdo d;
ei⁹ modo. Tercio z quodā spūs scūs p̄prio vo
cabulo. Scda incipit distinctiōe. xvi. ibi. Nūc
de spūs scūs zc. Tercia distinctiōe. xvij. ibi. Pre
terea diligēter p̄siderandū. Prima in duas.
qz pmo ondit quō spūs scūs t̄pali p̄cedit a
p̄re z filio. Scdo quō etiā p̄cedit a seipo. di.
xvi. ibi. Dic p̄siderandū. Pua i duas. qz pmo
ondit quō spūs scūs t̄pali p̄cedit a p̄re et
filio. Scdo inq̄rit vtz dari possit ab aliq; ho
mie scō. Scda ibi. Dic q̄rit vtz vni sancti.
Pua i duas. qz pmo q̄rit ad p̄cipiū t̄pali
processionis ponit suā dēterminatōe. Secun
do excludit a suo p̄posito quādā fallaz opi
monē. ibi. Sūt autē aliqui. ¶ Sequit illa
pars. Dic querit vtrū vni sancti. Et diuidit
tur in tres p̄tes. qz primo ostēdit q; spiritus scūs
ctus non datur nec dari potest ab aliq; pura
creatura. Scdo ostēdit quomō huc verita
ti auctoritas apli videt esse p̄trana. Et tercio
manifestat q̄liter illa auctas sit intelligenda.
Scda ibi. Sed huc videt s̄rū. Tercia ibi.
Sed intelligendū est aplm dixisse. ¶ Circa
istā distinctiōe q̄ro hāc questionē.

Utrū spūs scūs ueniat t̄pali p̄cessiō.
Et videt q; nō. qz ei qd ē simplr eter
nū nō uenit p̄cedere t̄pali. s; spūs
scūs ē simplr etern⁹. q; zc. Maior p̄bat. qz sic
se h; illud qd ē simplr t̄pale ad eternā proces
sionē. sic illud qd est simplr eternū ad t̄palem
processionē. sed impossibile ē simplr tempale
eternaliter p̄cedere. q; impossibile videt sim
pl̄r eternū t̄pali p̄cedere. mior; pz ex fide
¶ In s̄rū ē maḡ i lra q; dicit q; gemia ē spūs scūs
p̄cessiō. eterna. l. z t̄pali. ¶ In illa qd ē q̄rit
oz sunt vidēda ¶ Primo z eo quod querit.
¶ Scdo vtz p̄cedere seu processio sit p̄o
p̄uū spiritus sancto. vel sit p̄mune sibi z filio.

[Marginal notes on the right side of the page, including a large initial 'D' and various smaller annotations.]

Tercio vtz pcessio tpalis ipsi spūssci ponat
numez cū eterna sua pcessioe. Et q̄rtovtz i
tali tēpali pcessione det spūssancē psonaliter,
vel dona sua tm̄.

Primus
articulus.

Quantuz ad primū

pncipale. s. vtz spūssco dūeniat pcessio tpa-
lis. sic procedā. P̄mo em̄ ponā illud qd̄ te-
nere propono circa istud q̄stū. **S**ecdo du-
cas aliquas instācias contra me ⁊ m̄debo ad
cas. **T**ercio adducā modos dicēdi aliq̄nū
doctoz i ista materia. ⁊ dicit̄ eoz obuiato in
q̄stū mibi vident̄ contraria. **Q**uo ad p̄mū
dico q̄ spūssco dūenit t̄palis pcessio. q̄ illa
pcessio q̄ est ad terminū t̄palem seu ad ter-
minū qui in t̄pē cepit eē. dicit̄ debet t̄palis. sed
spūssanco cōuenit pcessio ad terminū q̄ in
t̄pē cepit eē. ḡ t̄c. **M**aior p̄z. q̄z om̄e qd̄ se h̄z
p̄ modū fluxus siue processus inter duos ter-
minos. quoz vnus se habet vt termin⁹ a quo
⁊ alius vt terminus ad quem. temp̄ illud ⁊
nominat̄ a termino ad quē est. ⁊ ideo motus
⁊ mutatiōes semp̄ ⁊ nominat̄ a terminis ad q̄s
sunt. vt patet p̄ p̄m. v. p̄hysicoz. sed p̄cessio
vt p̄z ex vi vocabuli mediat̄ inter duos ter-
minos. requirit em̄ aliquid a quo pcedat. et
aliquid ad quod procedat. **M**inor etiaz p̄z.
q̄z pater ⁊ filius diligunt nos spūssanco. ergo
amor qui est spūssactus procedēs eternaliter
a p̄re ⁊ filio. aliquo mō terminat̄ ad nos qui
cepimus eē in t̄pē. ⁊ sequētia p̄z. sed antecēdēs
ponit̄ m̄gr̄ i s̄ra infra distinctioe. xxxij. vbi eti
am̄ int̄dō aliqua circa illā materiā serios⁹ tra-
ctare. **E**t illa pcessio pōt sic describi. **P**ro-
cessio t̄palis spūssanci est p̄gressus amoris
a patre ⁊ filio ad creaturā pro sanctificatione
eius. **I**n hac descriptioe p̄gressus ponit̄ pro
genere. cetera aut̄ ponit̄ pro d̄n̄t̄is. **E**t quia
pcessio ad trā potest compari. s. ad termi-
nū a quo. ⁊ ad terminū ad quē ⁊ ad effectuz q̄
sequit̄ h̄mōi pcessioz. ḡ vt ab oibus h̄mōi
d̄n̄t̄is ⁊ cernent̄. igit̄ q̄ ad p̄mū ponit̄ p̄r et fili-
us. quo ad sc̄dm̄ ad creaturā. ⁊ quo ad terciū
ponit̄ p̄r sanctificatione. **D**is p̄missis p̄mo
p̄r hic instari t̄ra ⁊ cōdem. **S**ecdo ⁊ iā dicat̄
descriptioe. **C**ōtra cōclusionem arguit̄ sic
spūssci spiratio nō ē t̄palis. ḡ nec eius pro-
cessio. antecēdēs ab om̄ibz ⁊ cedit̄. ⁊ n̄a probat̄.
q̄z q̄ idē sunt quicqd̄ dūenit vni ⁊ alteri. s̄z spi-
ritusci spiratio est idēz qd̄ eius pcessio.
Spūssactus nō cepit eē in t̄pē. ergo eius
pcessio non potest eē t̄palis. antecēdēs p̄z.

Prima p̄
h̄ articuli

Quid ē p
cessio t̄pal

Seda ps
h̄ articuli

Cōtra cō-
clusionem

1

2

q̄z in symbolo dicit̄. **E**ternus pater eternus fi-
lius eternus spūssactus. sed nullū eternum
capit eē in t̄pē. ⁊ n̄tia etiā p̄z. quia spūssanco
sua pcessione accipit eē. **P**̄ illud p̄ quod
creatura eleuat̄ supra tempus nō debz dici tē-
porale. sed p̄ virtutē spūssanci p̄cedētis in
nos eleuamur supra tempus. ḡ t̄c. **M**inor
p̄z. q̄z fm̄ **A**ug. i li. ⁊ tri. cū aliqd̄ eternū men-
te capimus. iam nō in hoc mūdo sumus.

P̄ omne tempale est mutabile. ḡ spūssco
nō dūenit t̄palis pcessio. ⁊ n̄tia p̄z. q̄z cui
uenit hoc qd̄ est mutabile hoc ⁊ se ē mutabi-
le. nā mutabile nō p̄t eē ⁊ d̄itio immutabilis.

P̄ nullū mutabile pōt eē idē realt̄ cū cō-
tradiuina. sed pcessio spūssci ē realiter idēz qd̄
eētia diuina. q̄z fm̄ **A**nsel. oia in diuis sunt
idē. vbi nō obuiat relationis oppō. s̄z inter ef-
fentiā ⁊ p̄cessionē nō est oppositio relatiua.

P̄ p̄cessio sic se h̄z ad sp̄m̄ sicut gene-
ratio ad filii. sed fili⁹ nō d̄r generari t̄pali n̄
si rōne ass̄mp̄re h̄ūanitat̄. ḡ spūssanco non
d̄z attribui p̄cessio t̄palis ex q̄ nullā naturā
ass̄mp̄sit.

Cōtra descriptioe pōt argui sic
si p̄cessionis spūssaci ad creaturā effect⁹
est sanctificatio. tunc columba que apparuit
ch̄risto baptisato fuisse sanctificata. ⁊ filii cō-
tradiuina que apparuit in monte thabor. vbi ass̄-
p̄to **P**etro. **I**acobo ⁊ **J**ohāne ch̄ristus transi-
guratus est añ eos. sed illud nullus poneret.
cōsequētia probat̄. quia spūssactus app̄uit
in illis creatur⁹. sed nisi p̄cessisset ad eos nō
apparisset in eis.

P̄ sanctificatio creature
ē effectus totius trinitatis. ḡ nō bene attribui-
tur p̄cessionem. que dūenit soli spūssanco.

P̄ in dono p̄phetie spūsscus videt̄ p̄ce-
dere. ⁊ tm̄ hoc donū s̄tat q̄nq̄z sine sanctificatiōe.
vt apparuit in **B**alaā p̄pheta q̄ nō fuit san-
ctus.

Sed illa nō cōcludit̄. **A**d p̄mū
ḡ dicendū q̄ licet spiratio ⁊ p̄cessio sint idēz i
significato. tm̄ d̄n̄t̄ i mō significandi. ex eo q̄
aliqd̄ ⁊ notat̄ p̄cessio qd̄ non ⁊ notat̄ spiratio.

Nam spiratio solū ⁊ notat̄ p̄ncipiū a quo. sed
p̄cessio etiā ⁊ notat̄ terminū ad quē. q̄ si eter-
nus ē p̄cessio dicit̄ eterna. sicut cū amor pro-
cedit a patre in filiū ⁊ cōuerso. ⁊ si est tempo-
ralis. p̄cessio potest dici t̄palis.

Ad secū-
dum nego ⁊ sequentiā. **A**d probationē dico.
q̄z si spūsscus accipit eē sua p̄cessioe. put̄ etna
ē. nō vt t̄palis ē.

Possz etiā dici q̄ t̄pali pro-
cessio licet nō accipiat eē nouū. accipit tamē
quendā modū eēndi nouū. puta esse qualiter
nō erat. s. sanctificādo creaturam. nō tamē p̄

3

4

5

6

Contra de
sc̄ptoz pro
cessiois.

1

2

3

Solutio
rōnū ⁊ cō-
clusionēz.

Ad 1

Ad 2

mutatiōis sui. s; tñmō pmutatōis z nouitatē se tenentē ex pte creature. Sicut. n. de? ex tpe dicitur creator z dñs. nō p mutatiōē sui. sed p solam nouitatē se tenentē ex pte creature. sic ex tpe pte spūsscti pcessio terminari ad creaturaz. z p cōsequēs ipse incipiet eē in creatura aliter q̄ fuit. seu qualiter non fuit. sin e omi mutatiōe z nouitate sui sed solius creature. ita q̄ nā scit quodāmodo quedā mutua relatiō. q̄ q̄ uis sit realis ex pte creature. tñ solū ē rōnis ex ptespūsscti. eo q̄ h̄mōi relatiō reducat ad relatiōē terciū modi. q̄ vt p3 p ph̄m. v. metaph. q̄ uis sit realis ex pte mēsurati tamē est rōnis tñ ex parte ipsius mēsure.

Ad 3

Ad terciū dicēdum q̄ aliquid potest dici temporale dupl̄r. Uno modo eo q̄ ipm sit subiectū tprz motui celesti. Alio modo eo q̄ ipm sit vel est quādo tempus est. Primo mō nō est t̄p̄alis processio spūsscti sed scdo mō. q̄ uis autē p primū nō cleuemr sup tempus. p secūdū tamē possumus eleuari.

Ad 4

Ad quartū p3 p iam dicta quia tempale scdo modo dictūz nō optet esse mutabile. nam ad solam mutatiōē alterius tale t̄p̄ale potest in cipe z cessare. vt patuit i solutiōe secūdi argumēti.

Ad 5

Ad quintū dicēdū q̄ q̄ uis oia que i diuinitatē sūt sint idē diuinitate eēntie. tamē ppter hoc q̄ aliqua habitudo z uenit alijs que nō z uenit eēntie sc̄p̄ eō cedit aliquid de alijs quod non cedit de eēntia. Etia maior nō est vera loquēdo de t̄p̄ali scdo modo dicto supius. de quo semp loqr in pposito.

Ad 6

Ad sextū dicēdum q̄ minor nō est vera. qz filius dei mente spūaliter concipit z spūaliter gignit. Unde de beata uirgine dicit beatus Bernardus. qz p̄i? concepit dei filium mēte q̄ ventre. Et sic spūaliter genitus etiam ipse filius dicit spūis salutis. iuxta illd̄ Iſaie. xxvi. A timore tuo dñe cōcepimus. et quasi parturimus spiritū salutis.

Solutio rōnū 5 de scriptiōe.
Ad 1

Ad p̄mū extra descriptiōē dicēdū. q̄ pcessio spūsscti nō fuit i illa columbavel nute. vel etiam i igne cū mittebat spūssctus apostolis in linguīs igneis tāq̄ i termino. sed solū tāq̄ in signo. z ideo nō oportebat talia recipe hunc effectū sanctificatiōis. qz talis effectus tñmōdo relinquit ex vi processiois i creatura rationali seu intellectuali que est illius processiois terminus susceptiuus. Un sic doctrina magistri seu doctoris aliter est i uerbo docētis. z aliter in mēte discipuli audiētis. qz i uerbo est trāsitorie tāq̄ in signo. sed in mēte discipuli suum effectū relinquit. sic i pposito zc.

Ad 2

Ad scdm dicēdum. q̄ q̄ uis sanctificatio sit effectus

toti trinitatis. tñ appropriat spūssctio. Nā sicut opa i quibus claret sapia diuina appropriant filio. eo q̄ filius sit sapia genita i diuinitis. sic illa i quibus bonitas z misericordia elucescit appropriant spūssctio. eo q̄ spūssctio sit amor procedēs in diuinitis. **Ad 3** Posset etia dicit q̄ q̄ uis simplr loquēdo sanctificatio sit toti trinitatis effectus. tamē isto modo sanctificare puta p modū amoris procedētis terminati ad mentē hoīs est ppriū ipsius spūsscti. qz i diuinitis non est amor procedēs seu amor notionalis nisi amor qui ē ipse spūssctus.

Ad 3

Ad terciū dicēdum q̄ licet donū gratuitū gratūz faciēs. puta gratia seu caritas nō det nisi spūsscti pcessione. alia tamē dona nō gratuita seu nō gratūz faciētia sic dari pnt q̄ in eoz donatiōe spūssctus nō dicitur procedere. sicut in fra patebit. ideo talia dona possūt alicui conueniri absq̄ sanctificatiōe. De numero autē talium donoz est pphetia. ideo argumētūz nō p̄cludit.

Tercia pars h̄ articuli Aureolus

Quo ad terciū promissūz in isto articulo sc̄cēdū. q̄ multi doctores multipl̄r loquunt̄ circa istud questū. quoz vn? ponit h̄ac ppositiōē. q̄ spūssctus i tot pcedit tanq̄ i terminū. in quot pcedit amor diuini tanq̄ in obiectū.

Et ad declaratiōē istius ppositiōis ipse ponit ordinē obiectoz ipsius diuini amoris dicēs. q̄ diuini amor tēdit pmo z p̄ncipaliter in eēntiam diuinā z in psonas diuinas. que vt ait idē tēte participat eēntiam. sc̄cūdarie uero z p̄ncipaliter. immutabiliter tamē z formaliter tēdit in quidditatiuas rōnes oim creaturaz z in pfectiones eaz. sed mutabiliter z zingēter z nō formaliter tēdit in exstētias creaturaz fm eē q̄ deditatiuū. ac etiam fm eē accidētale quod capiūt p proprietates naturales. z fm eē morale quod capiūt ex pfectionibus p̄tuosis. z fm eē gratuitū qd̄ capiūt ex p̄ticipatiōe donoz gratuitoz. Et sc̄dit. q̄ fm hoc spūssctus qd̄ dā generali pcessiōe pcedit in omnē realitatē creature imutabilr. quia tanq̄ terminū formalēz respicit omnes realitates rerum. processione uero spūali pcedit in pfectiones gratificantes tanq̄ in terminū i quē tēdit immutabilr z ab eterno. In aīas uero sc̄ctas pcedit mutabiliter. prout participare incipiūt dona gratuita q̄ sunt termini imutabiles eterne processiois.

Contra au reolum

Ad 1 in hoc q̄ dicit psonas diuinas idē tēte participare eēntiam diuinā. quia illud quod habet in totam eēntiam diuināz fm omnem suam uirtutem z pfectionem. z est

[Marginal notes on the right side of the page, including a large 'D' at the top right and various smaller annotations.]

ipsa eētia diuina hoc nō picipat eētia diuina. sed quelibet psona diuina ē hmoi. ergo rē. Maior probat. qz picipare est partē capere. dicit em a pte. r capio capis. ergo vbi totum fm omnē suam virtutē r pfectionē habetur ibi nihil participat. **M**inor etiam patz. quia nō omne rei intelligit ens pfectū vniuersali seu omni pfectione. vt pz. v. methaphice ergo si aliqua diuina psona totam diuinā eētia fm omnē suam virtutē r pfectionē nō haberet. illa nō eēt deus. **I**tem si aliqua persona non eēt diuina eētia illa non eēt deus. sed participās nō est participatum. **N**ec uua tur illud dicitur p hoc qz adiungitur idēce. quia nihil participat seipsum **A**lbedo em nō participat albedinem. sed subiectum participat albedinē em. quādo quasi partē capit albedinis. sumpta albedine fm totā suam intē sionē. **U**nde si aliquod eēt subiectuz habens in se albedinē fm omnē gradum r pfectionē albedinis. hoc nō participaret albedinē. eo qz ipsam haberet fm omnē totalitatē sue virtutis. **S**ic in pposito rē. **U**nde illa duo vocabula. s. participare idēce uident sibi mutuo repugnare. **S**ecūdo in hoc qz ponit pma rium r secundariū obiectū diuini amoris. et dicit diuinū amorē secūdariū terminari ad rationes quidditarias creaturaz r ad pfectiones earū r ad existēcias. nō con cordat cum alijs dicitis suis que ponit inferius distincti one. rrv. vbi dicit qz diuina cognitio nō terminat ad aliquā creaturā tanqz ad obiectuz secūdario cognitū. **E**t ibidē ait qz diuinus intuitus fert in diuinā eētiam r creaturaz. nō fertur tanqz in duo cognita seu duo in tura. sed tñ modo in vni. **E**x his arguat sic. **D**iuinus amor non fertur in aliqua obiecta. nec terminat ad aliqua. nisi in ea ferat et terminet diuina cognitio. quia amor p̄sappo nit cognitionē. r bonū cognitū est obiectū voluntatis. sed fm illum doctorē cognitio diuina nō tendit i aliquid tanqz obiectū secūdariū. nec terminat ad aliquam creaturaz. ergo quidditates creaturaz r pfectiones earū non possunt eē obiectū secūdariū diuini amoris ad quod diuinus amor immutabiliter terminet. cui⁹ oppositū hic asserit ille doctor. **T**ercio dicit illa dicta. quia sibi mutuo vidēt repugnare **D**icit em ille doctor qz spiritus sanctus procedit immutabiliter in omnē realitatem creature. tñc pono sub illa maiori hāc minorem. sed existēcie creature r anime sctē sūt aliqz realitates creature. ergo spūsanctus i

rerum existēcias r i animas sctas pcedit immutabiliter. **O**ppositū aut illius rclusiōis ille doctor hic ponit. vt pz in pdictis. **A**ū igr maior sit sua r vera. addita minori debita forma syllogistica. inferat oppositū dicti p ipm immediate. qz pz qz dicta sua mutuo sibi repugnat. **Q**z aut minor illi syllogismi sit vera pz. quia qd nulla res est omnino nihil est. sicut dicit beatus Aug. sed nequaquā est dicēdū qz aīe sctē r rez existēcie omnino nihil sunt. qz rē. **Q**uar to ille doctor videt incidere in opinionē quā ipse met reprobat. **E**rat em opinio que dicit. qz spūsanctus dicit procedere in animā solū inqzrum dona sua recipiunt in aīa. **D**ic opimone ipse reprobat dices. qz sic dicēdo pater r filius dicerent pcedere. quia talia dona sūt a tota trinitate. cum in diuina sint opa trinitatis. **S**ed q̄uis rclusio sua verbis dissonet a pdicta opinione. reat tñ videt eē eadē. quia si spūsanctus nō procedit in aīam sanctā nisi inqzrum aīa picipat dona gratuita q̄ sunt terminus immutabilis eterne pcessiōis. tñc de plano sequit qz spūsanctus nō procedit in aīas sanctas nisi inqzrum dona sua recipiuntur in aīa. quod fuit rclusio opinōis p eam reprobate. **E**t illud euidenter apparet ex dictis suis dis. ruij. arti. ij. questionis sue. vbi sic ait **N**ō est aliud spūsanctus i aīas sctas pcedere qz terminū processions eterne i animabus eē r poni ex rpe. **P**atz igr qz finaliter hic aliud nō ponit qz illd quod antea reprobauit. ergo rē. **A**lia opinio i isto pposito ē qz spūsanctus pcedit in animas p modum amātis r dirigē tis r p modū amari r cogniti. **S**ed nec illud valet. qz in hoc nō s̄st rō processions spūsancti. qz cōeē oibz diuis psonis. sed qlibet diuina psona amat aīam sanctā r amat ab ea. r cognoscit animā sanctaz. r modulo humane capacitatis cognoscit ab ea. **A**tiam quelibet diuina persona dirigit r gubernat animas sanctas. ergo rē.

Quātū adsecundū

articulū. s. vni processio pueniat tñ spiritui sancto. **E**st aduertēdum qz q̄uis cōmuniter r large loquendo quelibet diuine psonē emanatio possit dici processio. iuxta qd etiam filius loquēs d seipso ait **J**ohānis. viij. **E**go autem ex teo processio r ueni in mundū. tamen illud uocabulum pro emanatione spūsancti tenet tanqz p̄rium. eo qz emanatio filij p̄rium uome habeat r p̄ generatio. r hoc iuxta

4

Tho.

Costra eū.

Secōs articulus

regula topica q dicit q qñ vnū nomē ē omni
 ne duobz quoz vnū habet nomen ppiūm r
 nō altēz. tunc p altero tenet nomē commune tā
 qz ppiū. **E**xemplū de diffinitōe r ppiā pas/
 sione quoz vtrūqz dicebat ppiūm. qz tamē
 diffinitio habuit nomē distinctū. ipsa passio
 retinuit hoc nomē commune tāqz ppiū. **S**i au/
 tem arat hoc nomē processio ad processionē
 amoris. tūc dico q nō solum appropriate ve/
 rūtenā ppiē zuenit spūscō. siue accipiat p/
 cessio eterna siue tpalis. **D**e eterna pz. quia si
 cut se habz generatio in diuis ad filiū. sic pro/
 cessio amoris ad spūscō. sed illa est ppiē
 tas filij. qz est idēz quod filiatio. ergo illa erit
 ppietas spūscō. qz est idēz qd spiratio pas/
 siua. **D**e tpali aut processionē possum loqui
 duplr. **U**no mō fm actū. **A**lio mō fm apti/
 tudinē. **P**rimo mō nō est ppietas spūscō.
 qz illud qd alicui nō sp zuenit hoc nō ē eius
 ppietas. loquēdo de vltimo mō ppietatis.
 quo mō dicit **P**orphir⁹ q aliqd dicit ppiē
 ppiū. **S**ed tpalis processio fm actū non sp
 zueniebat spiritūscō. qz non sp fuerūt crea/
 ture sancte que hūmōi processionē terminarēt
 ḡ rē. **S**cdo mō pē dicit proprietās spūscō.
 qz sibi soli r sp zuenit r zuerit uelē hz ad ipz.
Intantia **F**orfan dicit q nullū tpale pē dicit propri/
 etas qz qd ē simplr eternū. sed illa processio ē
 r dicit tpalis. r spūscō est simplr eternus. ḡ
 rē. **P** qd sp zuenit eterno hoc est eternus.
 sed tpalis processio nō est eterna. ḡ nō pōt sp
 zuenire eterno. **P** quod zuenit pī r filio
 hoc nō zuenit soli spūscō. sed tpalter proce/
 dere ad creaturā zuenit pī r filio. inpra illud
 quod ait **J**ohis. xiiij. **Q**ui diligit me manda
 ta mea seruabit. r pī meus diligit eū. r ad eū
 veniem⁹ r māstōz apd eū faciem⁹ **P** nullū
 tpale zuerit cū eterno. deficit. n. substētia rē
 potatis respectu eterni. sed vt sepe dictū ē spūscō
 est eternus. ḡ tpalis processio non hz se
 zuerit ad spūscō. **A**d primū dicēdū
Ad **q**uis tpale actualr sumptū nō possit ēē pro/
 prietas eterni. tñ tpale sumptū fm aptitudi/
 nē pē esse coeternū eterno r ppiē sibi zuenire
 r ideo licz processio actualis spūscō ad creatu/
 ram nō possit esse eius ppietas. tñ qz ab eter/
 no sic processit a pē r filio q aptitudines ha/
 buit procedēdi in creaturā posita aliqua crea/
 tura q terminare possz eius processioz. r q pos/
 set ipm cū donis suis recipere. ḡ talis processio
 sic aptitudinalr sumpta zueniebat ab eterno
 ipsi spūscō. **E**t hec est intētio. b. **A**ug. xv. d.
 trim. c. xvij. vbi ait. **A**b eterno procedebat vt

ēē quoddā donabile. ideo donū erat etiā añ
 qz ēē cui daret **A**d scdm dicēdū q tpalis
 processio sumpta fm aptitudinē est eterna. iō
 sp pōt zuenire eterno. **A**d. iij. dicēdū q p
 cedere vt amor. nec cōuenit nec pī r filio. sed
 tmmodo spūscō. **E**tia nulla processio pro/
 prie dicta zuenit pī. qz sicut supius dictū est
 procedere znotat terminū a quo r terminuz
 ad quē. mō pī nō hz terminuz a quo. cū ipse
 nō sit ab aliquo. **A**d quartū dicēdū q illd
 tpale de quo loquimur fm aptitudines sum/
 ptā vēdicat sibi zditōem eterni. r p oīs po/
 terit zuerit cum eterno

Quantū ad terciū

articulū. vtz pcessio tpalis spūscō ponat
 numerz cū eterna sua processioe. **B**reuitē di/
 co q processio tpalis spūscō ppiē loquēdo
 nō ponit numerz cū eterna sua processioe. ita
 q dicant due processioes. qz idē nō ponit nu/
 merz cū seipo ppiē loquēdo. sed pcessio spūscō
 sancti q dicit tpalis est idē qd eterna r sola ra/
 tione differēs ab ea. ḡ rē. **M**aioz pz. minor
 probat. qz eadē processio spūscō fm q termi/
 nat ad obiectū eternū sic dicit eterna. r fm q ter/
 minat ad tpale dicit tpalis. **F**orte dicit q
 ex vi istius probatōis sequit oppositū istius
 cōclusionis. qz motus r processiones nume/
 rant ex terminis ad qz sunt r specificant ex eis.
 vt pz. iij. phicoz. sed termin⁹ etern⁹ r termin⁹
 tpalis nō solū differūt numero. imo differūt
 plus qz genere. qz dicit zmen. x. metaph. cor/
 ruptibile r incorruptibile differūt plus qz ge/
 nere. ḡ rē. **R**ñdeo q licz processioes nume/
 rent ex terminis qñ procedēs reali referēt ad il/
 los distinctos terminos reales r distincti re/
 latōibz. tñ si aliqd illoz defecerit. nō opret q
 numerent. s; fm **A**ug. v. de tri. c. vi. spūscō
 ad obiectū eternū referēt fm eē. ad tpale fm ra/
 tionē. ḡ processio eterna fm quaz referēt ad ob/
 iectū eternū. r tpalis fm quam referēt ad obie/
 ctū tpale nō debēt dici due processiones pro/
 prie loquendo. sed vna pcessio duplr dicta.
Si quis tñ vellet adeo large r improprie
 accipe numerari. mō quo ea q sola rō ne disse/
 rūt dicunt⁹ numerari. tūc possent dici due p/
 cessioes. **Q**uia eadē pcessio spūscō vt tpalis
 dicit zcernet quēdā respectū fm rōem. ad ter/
 minū tpale. **N**ā ex hoc q hūmōi termin⁹ d no
 uo realiter referēt ad spūscō. sequit q spūscō
 sanctus q talē relationē terminat q realis ē ex/
 pte istius termini tpalis ad minus fm rationē

Ad 2

Ad 3

Ad 4

Terc⁹ ar/
ticulus.

Conclo t

Instantia

Solutio.

Secda cō/
clusio

Instantia

Ad 1

Quantū ad quī

ecōtra referat. **E**xemplū de scibili et scāa. et vlt
 de mēsurā et mēsurato. **P**ūc autē respectū ratio
 nis eadē processio vt eterna est nō p̄cēmit. id
 eadē processio a seipsa differt fm rōem. et q̄a
 fm q̄ aliq̄ differunt sic p̄nt d̄nuerari saltē lar
 ge loquēdo. igit ille processioes p̄nt dici due
 fm rationē. **E**t hoc tñ non d̄z inferri. ergo
 sūt due. q̄ ex positione alicuius cū additione
 distrahēte non licet inferre simplr. quia nō se
 quit. est homo pictus vel mortuus. ergo est
 hō. sed cēfm rationē tñ est cē distractū. ergo
 nō sequit. sunt due fm rationē. ergo sūt due.

Intantia **F**orte dicit adhuc q̄ q̄uis illud sit bñ di
 ctum vbi vtrūq̄ differētiū est tempale. tamē
 si vnū est eternū et alter tempale. tūc licz sim
 pliciter inferre q̄ duo sūt. q̄uis sola ratōe dif
 ferat. maxime cum eternū et tempale differāt
 plus q̄ genere. vt patet. x. methaph.

Solutio **R**espondeo q̄ his q̄ fm rationē tñ modo habēt eē
 nō competit genus ppriū. nec spēs ppria. s̄z
 reducitur ad genus et spēm illaz rerū a qui
 bus p̄cēnūtur. et ideo dato q̄ eternū et tēpo
 rale sola ratōe differāt. tūc simpliciter loquē
 do nec differūt genere nec specie nec numero.
 q̄ illud quod est ibi fm rationē. reducitur ad il
 lud quod est fm rē. **F**orte dices q̄ impossibi
 le est q̄ eternū et tempale sola ratione diffe
 rāt. ideo in declaratione tua semp p̄supponis
 fallium. **R**ūdeo q̄ aliquid eē tempale po
 test dupliciter intelligi. **U**no mō intrin sece
 puta q̄ idipm qd est cepit eē in tpe. **A**lio mō
 extrin sece. puta q̄ aliqd aliud cepit eē i tpe qd
 vere referat ad ipm. cui relationē incipit termi
 nare i tpe. **P**rimo mō impossibile ē eternū et tpa
 le sola rōe differere. **S**z scdo mō ē valde possi
 bile. **S**ic em̄ eternus deus dñs cepit eē i tpe.
 et tñ illud qd est deus a seipso differt sola rōe
 vt deus dicit dñs puta p̄ respectū ratiois quē
 p̄cēmit ex eo q̄ terminat relationē serui qui ce
 pit eē in tempore.

Correlari
um.

Instantia

Solutio

Instantia

Solutio

Articls 4

Prapclo

Quātuz ad quartū

articulū. s. vtrū in processioe tempali spūscū
 ipse dēf p̄sonaliter vel dona sua. ponaz duas
 clusiones. **P**rima est q̄ sanctis homibz
 non solum dant dona spūscū. verū etiā ipse
 spūscū p̄sonaliter dat eis. q̄ illd cui pprijs
 sime uenit nomē doni hoc homibz sanctis
 nō debet negari. sed spūscū factō pprijs sime cō
 uenit nomē doni. **D**aior p̄t. minorē decla
 ro. **U**bi est aduertēdū q̄ donū et datū dif
 ferūt i tētibz. **P**rimo q̄ datū cū sit p̄cipi

um p̄eriti t̄p̄is. ideo necio significat t̄p̄us?
Sed donū cū sit nomē iō n̄ significat cū t̄p̄e
 et p̄ p̄ns cuz abstrahat a t̄p̄e eternitas sibi nō
 repugnat. **S**cdō q̄ donū liberalr p̄cedit
 a donāte. ideo i pprio suo significato p̄cīndit
 a retributione. **S**ed datū ab h̄mōi retributi
 one nō p̄cīndit. **T**ercio quia donū cuz sit
 nomē significat p̄ modū qualitatis et aptitu
 dinis. significat. n. rē tales q̄ ex sua natura ha
 bet aptitudinē ad hoc q̄ dēf. **S**ed datū cū sit
 p̄cipiū significat p̄ modū act⁹ siue sit talis
 aptitudo i eo quod dat siue nō. **E**x his po
 test inferri talis descriptio doni. **D**onū est
 quod liberaliter est tribuibile sine tempe. ex se
 habēs aptitudinē ad hoc vt tribuat. **E**t quia
 illa descriptio pprie cōuenit spūscū sancto. ideo
 patet illa minor q̄ fuit declarāda. **P**. illud
 donū quo singulis mēbris chūsti ppria do/
 na datur hoc vere dat ip̄is homibz sc̄tis. s̄z
 spūscū ē h̄mōi donū. vt patz p̄ Aug. xv. de
 tri. c. xij. vbi sic ait. **P**er donū quod est spūscū
 sc̄us om̄ibus mēbris xpi quibuscūq̄ dona p̄
 p̄ua diuidunt. **P**̄t etiā illa clusio p̄ apo
 stolū ad Ro. v. vbi ait. **C**aritas dei diffusa ē i
 cordibus nostris p̄ spūscū qui datus ē
 nobis. **Q**uod verbū p̄actās b̄tus Augul.
 xv. de tri. c. xvij. ait. q̄ spūscū dat nobis vt
 nos faciat dei et proximi amatores. **E**t subdit
 infra. q̄ spūscū p̄ quē diffundit in cordibz
 caritas cū sit deus etiā vocatur donū. **F**or
 te dicit p̄tra illam clusionem. **I**llud qd da
 tum est alicui. hoc est in p̄tate illius qui reci
 pit ipm. sed spūscū nō est in p̄tate homis.
 ergo p̄sonaliter nō dat homi. **R**ū. q̄ donū
 p̄t esse duplex. **U**no mō naturale. **A**lio mō
 supnaturalē sim plr supeminēs. **D**e p̄mo p̄
 cedit argumētum. sed nō de scdo. q̄ q̄uis
 donū naturale trāfferat in p̄tate recipētis. tñ
 donū supeminēs hoc opat vt recipēs quod
 ammodo extra se trāfferat in p̄tate largiētis.
Et q̄ spūscū cū sit amor et caritas p̄fectissi
 me nobis datur quādo p̄fecte deū diligim⁹.
 ideo plene nobis dat spūscū cū p̄ extati
 cum amore in h̄mōi doni largitorē supnatu
 raliter trāformamur. **O**d atē dēs. b. Dyoni
 sius. iij. de di. nomi. ait. **A**mor si fortis fuerit
 extasim faciēs trāformat amātem i amatu.
Posset etiā minor ill⁹ instāte aliquo mō
 negari. quia hoc agit vis feruentis amoris q̄
 nō relinquit amatoriē eē sui p̄p̄s sed amati.
 vt ait **D**ugo de sancto victore in libro de ar
 ra sponse. **E**t beatus Augu. ait. **D**ania mea
 atēde quid diligas. **S**i diligis terram terra

Quid est
donū.

2

3

Instantia

Solutio

n

es. si diligis celum. celum es. **A**udeo dicere qd si diligis deum deus es. **A**libi .n. dicit deus potestate filios dei fieri. ut patet **Joh. i.** **A**tio tales pfecte diligentes aliquantiter habet potestate in patre. iuxta quod ait filius in euangelio. **S**i manseritis in me. et verba mea in vobis manserint. quodcumque petieritis a patre non mine meo fiet vobis. **A**rgo potest dici qd tales homines habet amabilem potestate etiam in spiritu sancto. **S**ed conclusio est qd spiritus sanctus non dat in omni dono suo. quia quicumque spiritus sanctus datur. tunc recipiens sanctificatur. vel si sanctus est in sanctitate augmetur. illa pars ex descriptione et processione spiritus sancti superius habita. **S**ed quidam sunt dona spiritus sancti in quibus nunquam conferuntur sanctitas. quidam quibus conferuntur sanctitas. quidam quibus non conferuntur. quidam quibus spiritus sanctus conferuntur. **I**n primis parte stando nunquam datur spiritus sanctus. **I**n secundis quibus sic et quibus non. **S**ed in donis tertio modo dicitur spiritus sanctus datur. **A**d hoc hic assumptum patet. quia fides informis et timor servilis quibus sunt dona spiritus sancti. tamen in ipsis parte sistendo nulla conferuntur sanctitas. **I**n operatio miraculorum. gratia linguarum. prophetia. et his similia quibus collata sunt malis. quibus bonis. et ideo quibus sine sanctitate. quibus cum sanctitate. **S**ed caritas et gratia nunquam conferunt nisi cum sanctitate. ideo et. **E**t illa est intentio beati Augustini. xv. de trinitate. c. xvij. ubi loquitur de hoc dono spiritus sancti quod est caritas. sic ait. **N**ullum donum est illo dono excellētius. **S**ola enim est quod dividit iter filios regni eterni et filios paradisi eterni. **A**et ibidem innuit. solum cum hoc dono datur spiritus sanctus. **I**ntantia **F**orte illa conclusio dicitur qd nullum bonum potest esse in nobis nisi ex eo qd deus nos diligit. sed omne donum spiritus sancti quod datur hominibus est aliquid bonum. ergo nullum donum spiritus sancti datur hominibus nisi astate dei dilectione. cum spiritus sanctus sit dilectio. igitur videtur qd spiritus sanctus datur in omni dono suo. **S**olutio **R**ndeo qd argumentum procedit de amore eorum alii qui est eorum tribus personis. **E**t hoc non conclusum qd amor procedens est spiritus sanctus in omni dono suo datur nobis. sed solum in donis gratuitis. **D**ubium **S** forte dubitaretur hic aliquis. dato qd spiritus sanctus datur in omni dono suo gratuito. quid plus datur dona an spiritus sanctus. **R**espondeo. quod dicitur potest qd dicitur respectibus utriusque datur prius. **N**am quod est ex parte donantis prius datur spiritus sanctus. **S**ed quod est ex parte recipientis prius recipiuntur dona. **N**am pater et filius non dant nobis dona gratuita nisi dando nobis amorem suum qui est spiritus sanctus. **A**mor enim est primus donum mediate quod amans datur omne quod datur. **E**t anima sancta non recipit tamen donum nisi mediate dispositio eorum gratia quod fit per dona

gratuita. **S**icut enim si aliquis clavum infirmum ligno expelleret alium clavum impellendo. quibus impulsio et expulsio eorum sunt duratione. tamen quod tunc est ex parte agentis prius naturali intelligentia est impulsio quod expulsio. quia non expellit nisi impellendo. tamen quod tunc est ex parte recipientis prius fit expulsio quod impulsio. quia non recipit nisi dimittendo. sic in proposito et. **R**atio prima est. quia cum naturaliter est per effectum. **S**ed spiritus sancti processio ad nos est cum gratuito donorum nobis. **R**atio secunda est. quia dona gratuita spiritus sancti sunt quasi quiddam medium per quod coniungimur spiritus sancto. **S**ed prius puenit ad medium quod attingat extremum. **S**ed et. **A**d argumentum principale dicitur qd quibus illud quod est simpliciter etiam non possit procedere temporaliter mutatione sui. tamen hoc potest sibi competere sine sui mutatione. et ad sola mutatione illi quod quod procedit. **A**d probationes dicitur qd quod non est sile. quia temporaliter non potest competere eterna processio. quia nihil procedit nisi dum est vel fuit. sed temporaliter nec est ab eterno nec fuit ab eterno. sed temporaliter potest competere eterno non intrinsece sed extrinsece sine appellacione extrinseca. put superius plenius est declaratum. ideo et.

Ad argumentum principale.

Distinctio decimaquinta.

In hoc consideranda sunt tria. **P**rimo ostendit magister spiritus sanctum non solum eternale. verum etiam temporale. **S**ecundo declarat quod spiritus sanctus procedit a seipso. **A**t dividit in tres partes. quia primo magister ostendit spiritus sanctum quibus mutere seipsum. **S**ecundo declarat quod spiritus sanctus procedit a seipso sicut modo est plenius. **T**ercio inquit videtur patet vere possumus dicere missum. **S**ed ibi. **N**e autem mireris. **T**ercia ibi. **D**ic quod cur patet. **I**staz prius scda dividit in duas. quia primo magister ostendit ad missioem filii ostendit missioem multiplex esse principium. **S**ecundo ostendit eiusdem missioem dicitur esse modum ibi. **D**ic quod videtur se. **P**ria in duas. quia primo permittit suam interio. **S**ecundo persequitur ea. ibi. **D**e spiritu sancto est legit. **E**t hec in quatuor. quia primo ostendit patrem mutere filium et spiritus sanctum. **S**ecundo ostendit patrem et spiritus sanctum mutere filium. **T**ercio probat spiritualiter spiritus sanctus mutere filium. **Q**uarto ostendit filium dare et mutere seipsum. **S**ed ibi. **Q**uo circa quod reduit. **T**ercia ibi. **E**t quod a spiritu sancto. **Q**uarta ibi. **D**einde ostendit esse datum. **E**t hec in quatuor. quia primo ostendit filium dare seipsum. **S**ecundo ostendit quod filius mittit seipsum. **T**ercio obijcit in deum. **Q**uarto ponit recapitulacionem predictorum. **S**ed ibi. **Q**uod autem a se mittat. **T**ercia ibi. **S**ed ad hoc opponit.

Sed conclusio.

Intantia

Solutio

Dubium

Quoniam ad...

[Marginal notes in a smaller script, partially illegible]

Quarta ibi. Et supradictis. Tunc sequitur illa pars. Dicitur quod cur patet. Et diuiditur in duas partes. quia primo excludit a patre omnem passionem missiois. Secundo remouet unam falsam opinionem. ibi. Tunc putauerunt etc. Circa istam distinctionem. xv. articulo.

Quod trinitas cuiuslibet diuine persone ueniat mitti. Et videtur quod sic. quia secundum beatus Augustinum. libro de trinitate. c. xvij. Duo sunt modi missiois diuinae persone. Unus uisibilis. cuius persone diuinae non apparet in aliquo uisibili creatura. Alius inuisibilis. cuius persone diuinae percipitur et cognoscitur in mente deuota. Sed omnes tres persone apparuerunt in uisibili creatura abrae. cum ipse tres uidit et unum adorauit. Et sicut in morte transfiguratus. scilicet per uocem spiritus sancti in nube. et filii humani in carne. Et etiam omnes tres persone quibus precepte sunt a deuota mente. sunt uisibiles in inuisibilis missiois modi uidentur uenire cuiuslibet diuine persone. Contra secundum beatus Augustinum. libro de trinitate. c. vi. illi repugnat mitti quibus auctoritas uisibilis percipitur. sed pater in diuinis habet auctoritatem uisibilis percipitur. et patri repugnat mitti.

Circa istam distinctionem. xv. articulo. sunt uidebenda. Primo an missio sit in diuina. Secundo quid sit homo in missio. puta utrum sit aliquid essentialiter uel notionaliter. Tercio. utrum cuiuslibet diuine persone ueniat mitti missio passive.

Articulus 1

Quantum ad primum

principale. utrum missio sit in diuina. Dicendum quod uere procedere possumus missionem esse in diuinis. quia ubique dicitur plures personas quare una habet uirtutem et auctoritatem alia. ubi uera potest dici missio. sed filius in diuinis uirtutem et auctoritatem habet a patre. et spiritus sanctus ab utroque. et cetera. Maior pars propter hoc. non radius solis dicitur mitti a sole. quia uirtutem habet a sole. et legitur dicitur mitti a papa. quia habet auctoritatem a papa. Minor etiam pars. quia quicquid habet persona producta hoc habet a producente. Unum de missionem filii dicitur ad Gal. iij. Misit deus filium suum etc. Et de missionem spiritus sancti dicitur Joh. xvi. Si ego non abiero pacis non ueniet ad uos. si autem abiero mittam eum ad uos. Forre dicitur quod secundum Dionysium. i. de angelis. hierarchiam angelorum superiores semper assistunt deo. et non mittunt. propter sui dignitatem. sed quilibet diuina persona est dignior omni angelo. ergo inter personas diuinas nulla erit missio. Dicendum quod licet in creaturis mitti simpliciter aliquid indignitatis et mutabilitatis. quia cum creatura mittitur. tunc cum sui aliquid mutatione mouetur illic ubi prius non erat. id est rationale est ut superiores angeli non mittantur. Sed quia deus ubique est. id est sine sui mutatione. et per omnes abique omni imperfectio et persona diuina mitti potest. quia non mittitur ubi non erat. sed solum quod non erat. nouum. scilicet effectum causas in creatura sine sui mutatione. sed mutatione solum creaturae. ergo mitti nihil indignitatis dicitur in persona diuina.

Instantia

Solutio

Quantum ad secundum

Articulus 2

principale. utrum missio sit aliquid essentialiter uel notionaliter. est aduertendum quod notio in diuinis uideatur esse tripartita. Nam quedam sunt pure notionalia. ut pater filius. quedam pure essentialia. ut deus. ueritas. eternitas. et filia. quedam sunt quibus secundum se sunt essentialia. notant tamen respectum ad personas ratione cuius aliquo modo notio alia dici potest. sic potentia generandi. de qua dicitur est superius distinctio. vij. Et de nominibus istis tertij ordinis uideatur esse missio. Importat enim respectum persone misse ad suum principium productiuum. maxime si missio sit principalis et auctoritativa. talis autem respectus est notionalis. Importat etiam respectum cause ad effectum temporale quod respectus est essentialis. quia comitibus personis. Et quia nomen missiois ab effectu temporalis potest esse impositum quod ab emanatione eterna persone a personam. id est missio in diuinis potius dicitur quod essentialiter quod notionaliter. Sed illud est quedam opinio quod dicitur quod missio principalis importat in intellectu notionem quod essentialiter. quia missio spiritus sancti est effectus processio. ergo notionalis. notio pars. quia processio est quod notionaliter. Illud quod importat originem ab altero notionaliter est. missio est homo. quia. iij. de trinitate. c. xx. dicitur Augustinus. Misit filium et cognosce re quod ab alio sit. Et ibidem ait filium missum a patre non quia ille maior est. iste minor. sed quia ille generator est. et iste genitus. Dicendum ad hec et cetera consilia. quod quis concludant missionem dicere quod notionaliter et notatiue. tamen non concludunt quod ad principale suum significatum. missio. non significat effectum reale ex parte creature. et oportet esse essentialiter ut pars per Dionysium. in multis locis. Ne omne quod est comitibus diuinis personis est essentialiter. sed missio actiue sumpta est comitibus tribus diuinis personis. ut patebit in tertio articulo. ergo etc.

Dubiaria

Solutio

Quantum ad tertium

Articulus 3

utrum cuiuslibet diuine persone conueniat missio actiue. sic procedatur. Primo enim ponatur illud quod in illo articulo mihi uideatur esse tenendum. Secundo uidebitur utrum spiritus sancto ueniat mittere filium. Tercio utrum spiritus sancto ueniat mittere seipsum. Quo ad primum igitur cum petat utrum

cuilibet diuine p[er]sone cōueniat missio actiue. Formando me dicitis sanctor[um] et magistr[um] in s[an]c[t]a. dico q[ue] sic. quia quādo aliqua sic se habet q[ue] omnia eorū opa sunt penitus indiuisa. nihil in talibus opibus potest vni competere actiue nisi alteri competat actiue. sed s[ecundu]m Damasc[um] et Aug[ustinu]m. exceptis solis productionibus ad intra. omnia alia opa trinitatis sunt communia tribus p[er]sonis et penitus indiuisa. ergo et for[te] dicit[ur] p[ro]tra illā cōclusionē sic. In omni ordinata legatōe legat[us] siue missus recipit auct[orit]ate[m] seu p[ro]p[ri]etate[m] a mittente seu delegante. sed sicut dicit Ansel[us]. quicquid a deo fit ordinate fit. et spū[s] sanctus nulli p[er]sone diuine tribuit p[ro]p[ri]etate[m]. ergo spū[s] sanctus nullā p[er]sonā diuinā mittere potest seu delegare. Maior p[ar]t[is] et s[ecundu]m minor[um] q[ue]sum ad p[ar]tē sui p[ro]p[ri]etate[m]. Altera sic p[ro]bat[ur]. quia sicut p[er]sona diuina producens et nō producta se habet ad recipere p[ro]p[ri]etate[m] ab alia diuina p[er]sona. sic se habet p[er]sona producta et nō producens ad p[ro]ferre potestate[m] alteri p[er]sone diuine. sed p[ro]pter p[ri]mū p[er]sona patris a nulla p[er]sona diuina recipit potestate[m]. ergo p[ro]pter s[ecundu]m p[er]sona spū[s] sancti nulli p[er]sone diuine tribuit potestate[m].

Solutio Ad 1

Ad 2

Ad 3

Ad 4

Ad 5

Ad 6

Ad 7

Ad 8

Ad 9

Ad 10

Ad 11

Ad 12

Ad 13

Ad 14

Ad 15

Ad 16

Ad 17

Ad 18

Ad 19

Ad 20

Ad 21

Ad 22

Ad 23

Ad 24

Ad 25

Ad 26

Ad 27

Ad 28

Ad 29

Ad 30

Ad 31

Ad 32

Ad 33

Ad 34

Ad 35

Ad 36

Ad 37

Ad 38

Ad 39

Ad 40

Ad 41

Ad 42

Ad 43

Ad 44

Ad 45

Ad 46

Ad 47

Ad 48

Ad 49

Ad 50

Ad 51

Ad 52

Ad 53

Ad 54

Ad 55

Ad 56

Ad 57

Ad 58

Ad 59

Ad 60

Ad 61

Ad 62

Ad 63

Ad 64

Ad 65

Ad 66

Ad 67

Ad 68

Ad 69

Ad 70

Ad 71

Ad 72

Ad 73

Ad 74

Ad 75

Ad 76

Ad 77

Ad 78

Ad 79

Ad 80

Ad 81

Ad 82

Ad 83

Ad 84

Ad 85

Ad 86

Ad 87

Ad 88

Ad 89

Ad 90

Ad 91

Ad 92

Ad 93

Ad 94

Ad 95

Ad 96

Ad 97

Ad 98

Ad 99

Ad 100

diuine p[er]sone vere dicunt mittere. **Solutio** ex his dicit[ur] p[ro]tra rōez quā feci p[ro] cōclusionē. q[ue] ex quo collatio p[ro]p[ri]etatis actiue solū uenit p[er]sone producēti. ergo quāuis indiuisa sint opa trinitatis. t[ame]n actiue aliquid uenit vni p[er]sone q[uam] actiue nō uenit omni bus p[er]sonis. cui[us] oppositū uidet[ur] e[ss]e assumptū in maiori rōis tue.

Solutio

Ad 1

Ad 2

Ad 3

Ad 4

Ad 5

Ad 6

Ad 7

Ad 8

Ad 9

Ad 10

Ad 11

Ad 12

Ad 13

Ad 14

Ad 15

Ad 16

Ad 17

Ad 18

Ad 19

Ad 20

Ad 21

Ad 22

Ad 23

Ad 24

Ad 25

Ad 26

Ad 27

Ad 28

Ad 29

Ad 30

Ad 31

Ad 32

Ad 33

Ad 34

Ad 35

Ad 36

Ad 37

Ad 38

Ad 39

Ad 40

Ad 41

Ad 42

Ad 43

Ad 44

Ad 45

Ad 46

Ad 47

Ad 48

Ad 49

Ad 50

Ad 51

Ad 52

Ad 53

Ad 54

Ad 55

Ad 56

Ad 57

Ad 58

Ad 59

Ad 60

Ad 61

Ad 62

Ad 63

Ad 64

Ad 65

Ad 66

Ad 67

Ad 68

Ad 69

Ad 70

Ad 71

Ad 72

Ad 73

Ad 74

Ad 75

Ad 76

Ad 77

Ad 78

Ad 79

Ad 80

Ad 81

Ad 82

Ad 83

Ad 84

Ad 85

Ad 86

Ad 87

Ad 88

Ad 89

Ad 90

Ad 91

Ad 92

Ad 93

Ad 94

Ad 95

Ad 96

Ad 97

Ad 98

Ad 99

Ad 100

Instantia

Solutio

Ad 2

Ad 2

Scotus ad aliquid

a solo patre. sed tercio mo mittit a spūsancto.

1 **P**ro quo ad h. q. q. missi auctas dependet a mittente. sed filius dei in nullo dependet a spūsancto nisi fm assumptā hūanā naturā fm quaz

2 **P**edicauit in mundo. g. rē. **P**. mitti & mittere sūt opposita relatiue. & sūt p duci & producere tūc arguit sic. Quicūq; vnus terminus relatiu⁹ includit alter terminū relatiuū. tūc termin⁹ correlatiu⁹ includētis in cludit terminū corre

3 **P**latuū inclusi. sed mitti includit p duci. g. mittere icludit pducere. cū g. spūscū nō producat filiū. ergo nō mittit eū. **P**. si oppositū in opposito. & ppositū i pposito. **S**z mittere & mitti sūt opposita. & mitti fm Aug. est originari. ergo mittere est originare. sed spūsanctus nō originat filiū. g. neq; mittit ipsum.

4 **P**. si nō est de ratione mittētis psonę q. originet missam. & ppter hoc spūscū pōt mittere filiū. tūc pari rōne filius posset mittere patre. quod est ptra omnē veritatē. **P**. psona mittēs dicit operari p psonam missam. pater em̄ dicit diffundere caritatē p spūsanctū. & illustrare ac erudire p filiu. sed spūsanct⁹ nō opatur p filiū. ergo rē. **S**ed bñ intellecta

5 **P**distinctione quā pmissi supius. illa oīa laborat i equoco. oīa em̄ arguūt de mittente pncipalr & auctoritatiue. nō autē de mittēte psequēter & de terminatiue seu ad vsum destinatiue. **A**d p mū g. dicēdū q. maior nō est vera loquēdo de mittēte scđo mo dicto. **A**d scđm dicēdū q. quis mitti includat p duci. tñ nō includit p duci a mittēte determinatiue & destinatiue. sz in cludit p duci a mittēte pncipalr & auctoritatiue. oīs igit psona q. mittit illa etiā pducit. sz nō pducit a q. libz mittēte sed solū a pncipali

Nota bñ.

Solutio

Ad 1

Ad 2

Ad 3

Ad 4

Et p idē pz ad terciū. q. dato q. mitti a pncipali mittēte eēt originari. nō tñ a psequēti & de terminatiuo mittēte. **A**d quartū nego cōsequētiā. q. cū de rōne legati sit q. ab alio habeat pntem & nō precise a seipso. pater autē pncise a seipso & nō ab aliquo alio habet pntem. ergo repugnat patri q. mittat. hoc autē nō repugnat filio. cum filius nō seipso sed ab alio puta a patre habeat potestātē delegatā. patri igit repugnat vterq; missionis modus passiuē sumptus. **P**rim⁹ quidē q. nō habz auctoritatē ab alio. & scđs q. nō cuiuscūq; auctoritatis determinatio dicit missi. sed solū determinatio auctis seu pntis delegatē ab alio. **D**ato. n. q. impator a seipso vel ab alio determinatur ad exercitiū sue potestatis. ex hoc tñ nō diceret mitti vel legari. maxime si ille imperator esset talis q. a nullo penitus dependeret in

cuiuscūq; pfectionis collatōe. sic de psona patris rē. **A**d quintū dicendū q. maior nō ē

Ad 5.

vera nisi sit psona mittens principaliter. illa em̄ dicit opari p personā missam. sed nō psona mittēs psequēter. **Q**uo ad terciū hic in

Conclō 3

quirendū dico q. psona diuina missa ab alia psona principaliter & auctoritatiue. mittit se ipsā psequēter & determinatiue. **S**icut. n. si totū capitulū mittit vniformiter vnū qui est de corpe capituli. tūc missus mitteret seipsū. sic hic i pposito rē. **D**ic trāseo. q. applicatio istius pz ex pcedētibus. **S**ed ptra illā cōclusionē arguunt qdē doctores qui & supius arguebāt ptra secundā cōclusionē sic. **S**emp iter mittentē & missū oportet dare distinctionē sed eadez psona diuina nō potest esse a seipsa distincta. ergo rē. **P**. subordinata est potestas missi respectu mittētis. sed idē respectu sui nō habet potestātē subordinatā. **P**. mittēs respectu missi hz auctoritatē. sed rē. **S**ed ad illa & cetera p silia dico breuiter q. oīa pcedūt de mittēte pncipalr. vt supius dictū est.

Scor⁹ & q. dā aliq.

2

3

Articls 4

Quantum ad quartū.

tū. vtrum cuiuslibet diuine psonę pueniat missio passiuē. teneo cōclusionē negatiuā. q. pater nō mittit. ergo mitti nō puenit cuiuslibet psonę diuine. psequētia patet. **A**ncedēs ponit. b. Aug. iij. de trin. ca. vlti. & probatū est etiam supius. & adhuc potest probari sic. **P**ersona habēs in se auctoritatē vniuersalis pncipij. illa nō potest mitti. pater est h̄mō. ergo rē. **P**. si pater mitteret. vel ipse mitteret pmo mo supius dicto vel scđo. **N**ō primo. q. nō hz pntem ab alio. **N**ec scđo. q. missio scđo mo dicta p supponit pntē. quecūq; em̄ psona mittit vel destinātē determinatiue. eadē mittit auctoritatiue. q. vt supius dictū est pntis determinabilis in missio vel in legato non est pntis primordialis p se autēntica. sed est potestas de legata. & psequēs habēs talē potestātē mittitur a delegatē qui ei contulit potestātē. **S**z forte dicit q. actio reciproca puenit cuiuslibz psonę diuine actiue & passiuē. sed mittere ē actio reciproca. g. **M**aior patet. q. p tanto q. intel ligere est actio reciproca. ideo puenit pnti actiue & passiuē. **N**am pater intelligit se & intelligit a se. **M**inor patet. q. illa actio est reciproca que cōuenit alicui reflexe supra seipm. sed sic puenit missio psonę diuine. q. vt patuit i tercia cōclusionē tercii articuli. diuina psona mittit seipsā. **P**. beatus Aug. iij. de trin. 2

Contra.

1

2

Solutio
Ad 1

ca. xx. ait. q. fili' mitti dicitur ex eo q. cuiusq. me-
te ex se percipit. si igitur illa est causa sufficientis missio-
nis. cum pater non minus quam filius mente percipi-
at. sequitur quod etiam pater mittat. Ad primum
dicendum quod licet missio possit aliquo modo dici
actio reciproca. tamen passive non potest provenire
nisi persone habenti auctoritatem delegatam seu ab
altero coicacata. hoc est enim de ratione missi seu de
legati. quod habeat auctoritatem delegatam. et ideo mis-
sio passive patri provenire non potest. cum ipse a

Ad 2

nullo habeat potestatem. Ad secundum dicendum
quod ad hoc ut persona vere dicatur missa: non suffi-
cit talis mentalis perceptio. sed oportet quod sic per-
cipiat quod ab alio aliquo modo esse cognoscatur. Pro-
pter quod in eodem ca. dicit Augustinus. Pater cum ex
tempore a quo cognoscatur non dicitur missus. Et ibi
dicit eam dicens. Non enim habet de quo sit. aut ex
quo procedat. Utergo de illa inuisibili mis-
sione finaliter concludamus. est advertendum quod il-
la materia novae personae potest formari. quarum
tres sunt omnimodo false. tres omnimodo vere. et tres
vno modo vere. et alio modo false. Iste tres. per
mittit seipsum. filius mittit patrem. spiritus sanctus mit-
tit patrem. sunt omnino false. quia per nec potest mitti au-
toritative nec determinative. Si iste tres
per mittit filium. per mittit spiritum sanctum. filius mittit
spiritum sanctum. sunt omnino vere. scilicet auctoritative et de-
terminative. Iste autem tres. spiritus sanctus mittit seipsum.
spiritus sanctus mittit filium. sunt
vno modo vere. scilicet determinative. et alio modo false. scilicet
auctoritative. Ad argumentum principale patet ex his
quod dicta sunt superius. quia non omnis appetitio divine
personae est missio. Nam appetitio quae debet esse
missio presupponit emanationem personae apparen-
tis. quia nisi esset persona producta. tunc non haberet
auctoritatem delegatam et ab altero coicacata. quod est
contra rationem missi seu delegati. et sic argumentum
non concludit quod intenditur.

Ad argu-
mentum pnci-
pale.

Distinctio decima septima.

Nunc de spiritu
secundum 20. Postquam magister determinavit
de temporalis missionis principio. hinc
incipit determinare de eiusdem missionis modo. Et
dividit in duas partes. scilicet quod dupliciter mittitur spiritus sanctus
scilicet. scilicet visibiliter et invisibiliter. Primum igitur hinc determi-
nat de spiritus sancti missione visibili. Secundo de in-
visibili. di. xvij. ibi. Jam nunc accedam? Primum in
duas. quia primum permissa distinctio de visibili et
invisibili missione. magister persequitur primum membrum
scilicet visibilem missionem. Secundo iter missionis filii et

missionem spiritus sancti facit 3 partes. ibi. Spiritus
quod dicitur est. Et hec dividit in tres. quia primum ostendit
quod spiritus sanctus ex hoc quod mittitur non dicitur minor pa-
tre. Secundo quod filius secundum quod homo est minor tota trinitate.
Et tertio ostendit quod per etiam considerata dei
tate maior est filio ex donatis auctore. Secunda ibi
Notandum autem quod filius. Tercia ibi. Dylarius
autem. Circa istam distinctionem quero.

Utrum species in quibus spiritus sanctus
temporaliter missus apparuit fuerint
imaginarie vel vere reales seu corpo-
rales. Et videtur quod fuerint imaginarie. Quia
secundum Augustinum. in 2o trinitatis. ca. v. Missio visi-
bilis propter hoc fit. ut corda hominum commota
exterioribus visis convertatur secundum intellectum
ad occultam eternitatem. sed a fantastibus
et imaginariis speciebus movetur intellectus.
igitur 20. Contra. in euangelio dicitur quod colum-
ba in qua apparuit spiritus sanctus descendit corporali
specie. quod habuit verum corpus et non fantasticum
seu imaginarium. Sic quatuor sunt videnda.
Primo utrumvis missio visibilis proveniat ali-
cui divine personae. Secundo utrum personae visibi-
liter missa secundum quod apparet in corporali specie sit mi-
nor persona que mittit eam. Tercio de eo quod
queritur. Quarto utrum tales species formetur
misterio angelorum.

Quantum ad primum

Articulus 1

utrum missio visibilis conveniat alicui divine
personae. est advertendum quod missio predicta sic
describi potest. Missio visibilis est divine per-
sonae ad aliquem hominem destinatio sub tali
visibili signo quo manifestatur vel manifesta-
ri potest aliquo modo emanatio personae que mit-
titur. et scituras hominis ad quem mittitur. Ex quibus
patet quod missio visibilis tria includit. scilicet
divine personae eternae emanationem. anime de uo-
te internam sanctificationem. et veriusque. scilicet emana-
tionis et sanctificationis externam apparitionem
seu manifestationem. et hoc de facto vel secundum apti-
tudinem. quia licet tali signo hec duo non semper
manifestentur. tamen homini signum est aptum natum
ad hoc ut mediante ipso hec manifestentur.

Ex his etiam apparet quid dicendum sit ad
illud quod queritur in isto articulo. Nam primum non
potest competere visibilis missio. quia cui repugnat
invisibilis missio. eadem repugnat visibilis mis-
sio. sed patri repugnat invisibilis missio. ut
patet ex precedentibus. quod 20. Maior patet. quia
cui repugnat inclusum eadem repugnat inclu-
dens. sed missio visibilis includit missionem in-

Secundo

Marginal notes on the right side of the page, including references to other parts of the text and commentary.

2 uisibile. sicut ex iā dictis patet. **P**. cui repugnat emanatio ei non compete uisibilis missio. **I**lla patet. quia cui repugnat emanatio ei rez repugnat potestatis delegatio passiva seu comunicatio que necessaria est in missio vlt le gato. **S**ed patri repugnat emanatio. cuz nō habeat personā origine priorem se a qua possit emanare. **U**nde si quādoq; legitur q; persona patris manifestauerit se in aliquo sensibili signo. hoc nō debet dici missio sed potius apparitio. quia quis ei qui habet auctoritatem autenticā a se et nō ab alio repugnat mit ti vel legari. sibi tamē nō repugnat apparere vel manifestari. **D**e filio autē et spiritu sancto planū est in scripturis q; eis cōpetat missio uisibilis. **D**e filio enī dicit apostolus ad Galath. iij. **M**isit reus filiū suū factū ex muliere factū sub lege. ut eos qui sub lege erāt redimeret. **E**t Baruch. iij. dicitur de filio dei. **P**ost hec in terris uisus est: et cū hominibus uersatus est. **E**tiaz spiritus sanctus in sancto euāgelio quater legit missus uisibiliter. scz in colūbe specie circa christi baptizatiōē Joh. i. **I**n nube circa christi trāsfiguratōē Mat. xvi. **I**n statu post christi resurrectionē. cū in sustantū discipulos dicit. **A**ccipite spiritum sanctū. **J**o. xx. **E**t i linguīs igneis post christi ascē sione Actū. ij. **R**atio autē illaz uisibilitū apparitionū et causa finali potest assignari **A**pparuit. n. circa baptizatiōē in specie columbe in signū innocētie quaz debemus recipere cum baptizamus uirtute illius qui tunc baptizaba. qui erat agnus dei qui tollit peccata mū di. **C**irca trāsfiguratōē appuit in siluā di ne nubis lucide ut signū haberemus future glorie que reuelabit in nobis. dona em gratie et glorie appropriant spūscō. **P**ost resurre ctione autē cū eps dedit aplis potestātē remitte rēdi pctā. missus ē eis spūscōs i specie ueri seu flatus. i signū q; apli tāte potēte receperūt ibi uirtute qua oia pctā nra possēt exufflare. **U**n dictū est eis a christo. **A**ccipite spiritum sanctū: quoz remiserit peccata remittunt eis. et quoz rū retinueritis retenta sunt. **S**ed post ascensio nē missus est aplis i linguīs igneis. ut ex uisibili signo appareret q; apostoli eē debebant uerbis pfluī et caritate feruidi. q; in oēs terrā debebat exire sonus eoz: et in fines orbis terre uerba eoz. **S**ed forte d illā uelōem dicit sic. **I**llud qd oīno ē inuisibile. h nō pē uisibili ter apparere sine fictiōe. s; spūscōi psona est simplr inuisibil. iuxta illud qd dicit. i. ad I. h. vi. **L**uce i habitat iaccessibile. que nullū hōim

uidit. sed nec videre pōt. **E**t spūscō nō dicitur nī aliq fictio. cū ipse sit spūs ueritatis. ut dicitur in enāg. et spūscōs discipline effugiet fictū. ut dicitur Sap. i. **P**. si spūscōs eēt missus i ali qua uisibili creatura. tūc pter modos cōes quibus reus est in omī creatura p cēntiaz. po tentiā et pntiam spūscōs eēt in illa creatura in qua mitteret. hoc autē eēt uel p gratie in su sionem. uel p illius creature in uicātē suppo siti assumptionē. uel p representationē. puta q; esset in re sicut in signo. **N**on primo modo quia talis creatura cū non sit rationalis non est capax gratie. **N**ec secūdo mō. quia tūc cre atura irrationalis eēt assumpta a diuio supposito. quod nullū sane mentis poneret. **N**ec tercio modo. quia uel eēt i ea sicut in signo naturalī uel uniuersali. et tūc mitteret in omī cre atura. q; in omī creatura repitur uestigiū cre atoris. ut patuit supius distinctiōe. i. uel sicut in signo gratuito. et tunc in omni sacramento mitteret spūscōs. cū sacramentū sit signū gratiū. **R**ūdeo. ad pmiū dicēdū q; aliqd uisibiliter apparere pōt intelligi duplr. **U**no mō formaliter reuolūtōe intrinseca. **A**lio mō reuolūtōe solā reuolūtōe extrinseca. sic cā qn q; reuolūtōe ab effectu. **P**rimo mō maior ē uer ra. sed nō secūdo mō. **U**n spūscōs dicit uisibiliter apparere. nō q; ipse uideat. sed q; aliqd aliud uideat p cui? **R**eplationē nos manu ducimur i cognitōē aliqd emanatōis spūscōi. et mani festatōē scitātē illi? ad que mittit. **J**o. i. **A**d scdm dicēdū q; appet ibi sicut i signo. **A**d p bariōz dicēdū q; reus tanq; i signo multipl pōt apparere. **P**rimo sicut in signo naturali. et sic reuolūtōe in oī creatura tāq; i uestigio. **S**ecūdo sic i signo reuelatiuo seu illuminatiuo. et sic appuit p rō in ueteri testō. **T**ercio sicut i signo gratuito. et h triplr. **O**z uel illud signū nullo mō est causa gratie. licet ipm cōsequat gratia. et tale signū sicut circūcisio et aliqua sa cramenta ueteris legis. **U**el aliqd mō est cā grē et tale signū ē sacm noue legis. quod aliquo mō efficit qd figurat. ut p; p m g m l. i. iij. di. i. **U**el h mōi signū p supponit gratiā quā de mōstrat seu ostēdit. et tale est signū quo fieri dicitur p sone diuine uisibilis missio

Quantus ad secun
dū articulū. utz psona uisibiliter missa sūm q; apparet i corpali spēste minor psona que mit tit eā. distinguendū est de creatura i q; appa ret psona. **U**el q; illa creatura est assumpta i

Lōdo 2

Lōtra cō ductionē.

Solutio Ad 1

Ad 2

Articls 2

vnitate suppositi diuini apparētis i ea. vñ nō
 Si sic. tūc pono dcoz affirmatiuā. qz qñcū/
 qz due nature sūt eiusdē suppositi. illd qd p se
 pdicat de vna saltē ex pñti pdicat de altera. ma
 xime si ille due nature i termis pcretis profe/
 runt. qz vt sic implicat suppositū qd est vtriqz
 cōe. S; planū ē q natura assūpta ē minor p/
 sona diuina q ipsa nō assūpsit. ḡ ppter dca
 tionē ideomati psona assūmens dicit minor p/
 sona non assūmere. immo filius dei vt sic di
 cetur minor seipso. iuxta quod ait apostolus.
 Exinaniuit semetipm formā serui accipiens.

Instantia

Solutio

Instantia

Rñ. aliqz

Contra

Solutio
propria.

Sed forte dicit q illud sit extra Dylariuz
 in li. de trini. vbi ait. q pater est maior filio. fi
 lius tamē nō est minor patre. **D**icendum
 ad hoc q illud non est extra illud ppositū. qz
 Dylarius loquit ibi de filio dei fm se. nō qz
 tū ad assūptā naturā **S**ic dicitur ouē
 duplex difficultas. qz tunc dicitur Dylarij cōt
 tra dicitur Augustini. qz scādo pscie in di
 uina natura. filius est equalis patri fm dicta
 bti Aug. Itē cū maius relatiue dicitur respectu
 minoris. ergo maior dicitur minore maior. S;
 vnū relatiuū nō potest poni sine reliq. ḡ dicit
 do extra Dylariū nō videt q pater possit dici
 maior filio. nisi filius dicat minor pte. **F**
 erūt igit quidā qui hāc difficultatē ex dicitis
 Dylarij resūltatē euadere cupiētes dixerūt
 q quia i patre sunt plures relatiōes qz i filio.
 accipiēdo relatiōē negatiue. puta ināscibili
 tas ē i pte. cui nō cōrmdet aliq relatiō i filio.
 iō p d: maior filio. qzuis ex hoc fili? n dicit
 minor pte. **S**z isti deficiūt hic triplr. Prio
 qz cū relatiō nullā pfectionē dicitur d se. ideo p
 pter relatiōnū pluralitatē n potest aliqd ma
 ius dici. Sēdo qz sic dicitur filius ēēt maior
 spūscō. qd tñ nullus ponit. pbatio pñtie. qz
 spūscūs hz solā vnā relatiōz; puta spirationē
 passiua. s; fili? hz plures. s. filiationē q refert
 ad patrē. r cōem spirationē seu actiua spirati
 onē qua refert ad spūscōm. Tercio deficiunt.
 qz cui? ppositio est cā qre aliquid dicat maius
 eiusdē negatio erit causa quare aliquid dicat
 minus. igit si pluralitas relatiōnū i patre est
 causa quare pater sit maior filio. negatio illi
 us pluralitat; seu paucitas relatiōnū erit cau
 sa quare filius sit minor patre nisi aliud dica
 tur. **E**t ideo possit dici q i illo pposito ma
 ius est idē quod dignius. vbiqz; ergo cōdi
 tio dātis spectat ad dignitatē. ita tamē q con
 ditio recipiētis nō spectat ad aliquā indigni
 tatem. sed ad psonalem pprietatē. tūc ille qui
 dat ita dicitur maior recipiēte. q tamē recipi

ens nō debet dici minor dāte. maxime si reci
 piens recipit omnē pfectionē a dante. r can
 dem naturam que est in dāte. sed sic est in pro
 pposito inter patrē r filiu. ergo rē. Unde nō ē
 differētia inter patrē r filiu qzrum ad pfectio
 nem habitā. quia omnē pfectionē quā habet
 pater habet filius. sed soluz differūt in modo
 habēdi. quia filius habet a patre. sed pater nō
 habet a filio sed a seipso. **E**t illa etiā videt eē
 intētio Dylarij. Quia ibidē sic ait Dylarij.
 Maior itaqz donās. sed nō mior: filius cui
 vnū esse donat. cui trī donat esse quantus ē
 ipse qui donat. filius igit est equalis patri in
 re habita. qzuis pater dicat maior filio i mo
 do habēdi. **E**t hoc de prima conclusione
 secūdi articuli. **C**ōclusio secūda. Si autē
 creatura i qua apparet psona diuina nō est af
 sumpta in vnitatez suppositi a tali psona. tūc
 illa psona nō est minor ceteris psonis diuis
 ppter hoc q i tali creatura appareat. quia ea
 que distincte subsistūt nō cōmunicāt sibi mu
 tuo sua ideomata. sed cum psona diuina ap
 paret in aliqua creatura nō assūmendo eam.
 tūc psona diuina r illa creatura distincte sub
 sistūt. ergo nō cōmunicāt sibi mutuo sua ideo
 mata. r psequēs nō pōt in feri q illa perso
 na sit mior ceteris diuinis psonis ppter hoc
 q talis creatura minor est eis. **E**t illa est intē
 tio beati Augustini. ij. de trinitate. ca. vi. vbi
 ait nulq; scriptuz esse q deus pater sit maior
 spiritu sancto. vel spiritu sanctus minor deo
 patre.

Lōdo 2

Quātuz ad terciuz

Articū 3

articulum. vtrum species in quibus apparu
 it spūscō tempaliter missus fuerit ima
 ginarie vel vere reales seu corpales. est aduer
 tenduz q de aliquibus speciebus in quib; ap
 paruit spūscō est magnū dubiū vtrum
 fuerint reales vel fantastice seu imaginarie.
Unde de linguis i quibus apparuit i die pē
 thecostes Augul. mouet illam questionē in
 ppria forma. ij. de trinit. ca. vi. **E**t ppter sui
 difficultatē dimittit eam insolūtā. **U**nde ait
 sic. Quisq; de illo igne disceptare potest. vtrū
 oculis an spiritu vīsus sit. **E**t causam huius
 dubitationis trahit Augustin? ex libro actu
 um apostolor. **U**bi em nos habemus. Ap
 paruerunt illis dispartite lingue. alia transla
 tio quā allegat Augustinus: habet. **U**se sūt
 eis diuise lingue. **E**t ideo post pdicta subdit
 Augustinus. **N**ō em viderūt linguas velut

[Marginal notes on the right side of the page, including references to other works and commentary.]

ignē. sed visē sunt eis. **N**ō em̄ sub eadē signi-
 ficatione solemus dicere. visum ē mihi. q̄ di-
 cim⁹ vidī. **A**t in illis quidez spūalibus visis
 imaginū corpaliū solet dici. 7 visum ē mihi 7
 vidī. In illis vō que p̄ expressam corpalem
 spēm oculis demonstrātur nō solet dici. visū
 est mihi sed vidī. **A**t quis beatus **A**ugu-
 neutā partē hic asserat determinate. sunt ta-
 mē quidā qui dicūt q̄ ille lingue igneē nō fu-
 erunt imaginarie sed reales. qz vt dicunt veri-
 tas nō d̄z fictōibz manifestari. nā ī opibz vī-
 tatis nulla d̄z ē fictio. sed appetōes factiſtice
 sūt q̄dā fictōes. **P** illud q̄d ē ī imaginatōe
 vni⁹ nō apparet alteri. s̄z ille lingue nō solū ap-
 paruerūt apl̄s qb̄z ī illo signo mittebat spūs
 sc̄s. sed 7 pl̄bz alijs apparuerūt q̄ cuz apl̄s
 in illa domo fuerūt. **S**ed quid sit hic tenē-
 dum. determinate asserere nō presumo. maxi-
 me cū tā⁹ doctor sicut erat **A**ug. neutā p̄-
 tem determinate asseruerit. **S**ed nec rōes
 illoz cōcludūt. igit̄ ad primū d̄cedū q̄ minor
 nō est vera. qz multi pphete receperūt verita-
 tē sue pphete p spēs fantasticas 7 imagina-
 rias. ī qua tñ ppheta nulla fuit fictio falsita-
 tis. **A**d scdm̄ d̄cedū q̄ illd̄ signū v̄tute d̄i-
 nā vel angelica poterat multiplicari in fan-
 tasijs oim̄ illoz quibz apparuerūt ille lingue.
De colūba vō ī qua appuit spūs sc̄s ha-
 allegato. nō ē dubiū quin fuerit v̄z corpus
 reale. cū scriptura eam corpali specie asserat
 resēdūse.

D. lingue
igneae fue-
runt reales.

1
2

Ad 1

Ad 2

Articuli 4

1

2

Instantia

Quantum ad quar-
 tum articulū. vtrum tales species in quibus
 spūs sanctus missus est formetur misterio an-
 geloz. **D**icendum q̄ qz reus ammisitrat corpo-
 ralem creaturā mediante spūali. **L**er em̄ dei
 tatis est infima p̄ media reducere ī suprema.
 vt patet p̄ **D**yonisiū ī de angelica hierarchia.
 ideo cōgrue dici potest omnes illas species ī
 quibus modo p̄dicto diuine p̄sone apparēt.
 ita tamē q̄ nō sūt assumpte in vnitatē suppo-
 siti diuini. cō formatas misterio angelozū.
Si autē aliqua illaz rerum assumeret̄ a diuī
 no supposito. tūc ratione sue dignitatis sine
 aliquo creato agere medio formarē immedi-
 atep̄ ipm̄ deum. sicut factus fuisse creditur re
 humanitate dñi nostri iesu christi. **F**orte
 dicetur p̄tra primā cōclusionem. q̄ cum ange-
 lus format aliquod corpus. tūc ipse angelus
 apparet in tali formato corpe. 7 ideo si ange-

lus formaret predictas species. tunc in talibus
 speciebus nō fieret missio diuine p̄sone. s̄z po-
 tius angeli qui in talibus speciebz apparet
Rūdeo q̄ hoc nō sequit. quia licet angel⁹
 habeat causalitatē sup̄ talis rei formatōe. nō
 tamē habet causalitatē sup̄ dono gratuito qd̄
 a solo deo intus formatur. 7 efficitur in mēte
 illius ad quē dicit̄ fieri h̄moi missio. quod q̄
 tem donuz significat̄ p̄ specie extrinsecus mi-
 nisterialiter formatā p̄ angeli. 7 ideo licz an-
 gelus former h̄moi corpus mediātē motu lo-
 cali factō in aere 7 ceteris elemētis ad hoc cō-
 gruētibz. tamē si donuz significatū h̄moi cor-
 pore seu specie nullo mō subest̄ pr̄ati angelice.
 sed tñmodo repēdet̄ a diuina pr̄ate. tūc non
 debet dici apparere vel mitti angelus. sed po-
 tius p̄sona diuina cuius appropriatuz resp̄i-
 cit h̄moi donū. puta si illud donū se habet p̄
 modū sapiētie. tūc mittit̄ filius. cuius appro-
 priatū est sapiētia. si p̄ modū amoris vel cari-
 tatis. tūc mittit̄ spūs sc̄s cui bonitas appro-
 priat̄ ī diuis. **S**i autē tale donū respicit̄ singu-
 lariter pr̄atē vel maiestātē diuinā. tūc qz po-
 testas appropriat̄ p̄ri. pōt dici q̄ in specie tūc
 apparētē pater apparet. tamen ex hoc non de-
 bet inferri q̄ pater sit missus. quia apparitio
 in plus se habet q̄ missio. qz sicut pater ex pre-
 cedētibus supius. p̄sone nō producte repu-
 gnat mitti. quibus sibi nō repugnet apparere.
 apparuit em̄ p̄ri in voce dicēte. **H**ic ē fili⁹ me-
 us dilectus. tamē ex hoc nō debet dici missus
Ad argumēta p̄ncipalia p̄z. qz neutz est
 ea que hic dicta sunt.

Solutio

Ad argu-
mēta p̄nci-
palia.

Distinctio decimaseptima.

Am nūc acce-

Idam⁹ rē. **D**ic mgr̄ determinat̄ de
 invisibili missioe ipsi⁹ spūs sc̄s
 Et diuidit̄ ī duas pres. qz p̄mo circa h̄ ponit
 suā intētionē. **S**cd̄o recitat̄ sibi suā op̄niōz
 ibi. **S**up̄ dictū ē. **Q**uātū ad p̄mū ē sciēdū q̄
 tūc spūs sc̄s invisibilr̄ mittit̄ cū caritas ī cor-
 dībz nr̄s diffūdit̄. id mgr̄ duo facit. qz p̄mo d̄
 caritate ponit suā p̄p̄riā op̄niōz q̄tū ad ec̄n-
 riā caritat̄. **S**cd̄o q̄tū ad augmētū caritat̄.
Scd̄a ibi. **D**ic q̄rit̄ si caritas. **P**ula ps ē p̄ri-
 tis lectōis. **E**t diuidit̄ ī duas pres. qz p̄mo p̄
 mittit̄ suā intētiōz. **S**cd̄o remouet q̄ndā ca-
 uillatōez. ibi. **S**ed ne forte. **P**rima ī duas.
Nā primo ponit suam opinionem. **S**ecun-
 do adiungit̄ sue opinionis cōfirmationē subī.

Ne autē i retāta. Et hec i duas. fm q̄ duo p̄/
 misit. s. q̄ caritas ē de⁹. 2 q̄ ē spūscū. Nā pri
 mo pbat q̄ caritas sit de⁹. Secdo q̄ caritas sit
 spūscū. ibi. Cū autē fma rē. Tūc sequit il
 la ps. S; ne forte. Et diuidit i duas. qz pri
 mo oñdit q̄ caritas nō soluz causalr dē de⁹. vt
 qdā dicere voluerunt. verūenā cēntialr dē de
 us. Secdo manifestat quō ex h̄ spūscū inui
 sibiliter dē missus. ibi. Tūc. n. nobis. Cir
 ca istā lectionē q̄ro.

Tū aliq̄s ex̄ns in caritate possit cui
 dēter cogscere se eēi caritate. Et videt
 q̄ sic. qz. viij. de tri. dicit. s. Aug. q̄ q̄
 diligit fr̄z mag⁹ nouit dilectiōez q̄ diligit qz
 fr̄z quē diligit. 2 loquit d̄ dilectōe caritativa
 sed fr̄z p̄t eū dēter cogscere. q̄ caritate. Cō
 tra. ecces. ix. dē. Nō scit vtz odio vel amore
 dign⁹ sit. s; oia i futurz reseruat in certa. Sic
 ē aduertēdū q̄ sicut ait ph̄s. ij. posteroz. q̄ sti
 ones sūt eq̄les nūero h̄is q̄ se scim⁹. Questi
 ones autē sunt q̄ duplices sicut ibidē p̄z. puta
 si ē. an ē. qd ē. 2 ppter qd est. Illaz tñ questio
 nū duabus ad p̄ns dimissis. duas tm̄ de cari
 tate tractabo. Primo igit vidēdū est. vtruz
 possimus cognoscere qd ē caritas. Secdo
 vtz possim⁹ cognoscere an i nobis sit caritas.
Tercio dato q̄ in nobis sit caritas. vtrum
 p̄ h̄mōi caritatē possim⁹ exire in actū merito
 rium eterne b̄titudis sine speciali motōe spūscū
 sancti. Et quarto vtz caritas 2 gratia sint
 duo habitus realiter differētes.

Articul⁹ 1

Quantuz ad primū

vtruz possimus cognoscere quid ē caritas. ē ad
 uertēdū q̄ duplex est noticia q̄stū ad qd est
 Una q̄stū ad quid nomis. 2 illa est facilis.
 qz omnis entī 2 nō entī. 2 entī possibili 2 p̄
 hibito. et ideo quō ad id facilis est r̄sio. q̄a
 caritas vt sic est quedā virtus. qua median
 te voluntas elicit p̄fectū actum meritoze di
 lectionis in via 2 p̄m̄tatoze in patria. Alia ē
 noticia q̄stuz ad quid rei. 2 hec de caritate est
 multū difficilis. 2 hoc pbat summa d̄sp̄itas
 op̄inonū q̄stū ad istū articulū. qz quidam
 dicunt q̄ sit virtus creata. q̄ est habitus for
 maliter inherēs voluntati. Alij dicūt q̄ sit s̄
 tus increata. que est ipse spūscū act⁹ mouēs vo
 luntatē ad actū dilectiōis. Multitudini
 igit doctorū me ad p̄ns cōfirmādo teneo p̄m̄a
 op̄inonē. que probat sic. Si caritas nō esset
 habitus creatus formaliter inherēs volunta
 ti. actus meritoze dilectionis non eēt volun

**Qz cari/
 tas sit h̄i⁹
 creatus.**

tarius. qz sicut motus rei naturalis nō ex̄ns
 a p̄ncipio intrinseco nō p̄t dici naturalis s; 2
 violētus. sic mot⁹ voluntatis nō p̄cedēs a p̄n
 cipio intrinseco nō poterit eē voluntari⁹. illō
 qd mouet tm̄mō a p̄ncipio extrinseco. mo
 uet ad modū instrumēti. 2 p̄ns non moue
 tur libere. qz nō est in prāte instrumēti agere
 vel nō agere. sed de necessitate agit iuxta impe
 tum impellētis. Sed si caritas nō eēt h̄i⁹
 inherēs voluntati. tunc i actibus dilectiōis
 meritoze voluntas moueret a p̄ncipio extri
 seco nō conferente aliquaz vim inherētē ipsi
 voluntati. ergo actus volūtatis non possent
 eē meritozi. quia nō eēt liberi. sicut nō
 potest aliquid nō albū fieri albu⁹ formaliter
 nisi p̄ albedinem sibi formaliter inherētē. sic
 nō potest aliquis deo nō carus fieri deo carus
 formaliter nisi p̄ caritatē sibi formaliter inhe
 rētē. sed p̄ctōz p̄uersus de non caro sit carus.
Impossibile est de opposito trāsītū fieri
 i oppositū nisi mediāte aliq̄ mutatoe. s; i p̄
 cto p̄uersiōnis p̄ctōz trāsīt de eo qd est nō car
 rum eē deo. ad eē car⁹. aut ergo mutatio fieret
 ex parte dei. aut ex parte p̄ctōis p̄uersi. Non
 p̄m̄ū cū deus sit immutabilis. ergo erit alu
 quid intrinsece inherēs formaliter ipsi p̄uersi
 so rōne cui⁹ nūc dicit eē car⁹. qd nos appella
 mus habitum caritatis. qz si solus actus eēt.
 tūc talis dormiēs nō eēt deo carus. cū p̄tunc
 actum caritatis nō eliciat. signū est acq̄
 sitū habitus habere delectationē in ope. vt p̄z
 ij. ethicoz. sed i actibus diuine dilectiōis ē ma
 xima delectatio. q̄ i nobis erit habitus carita
 tis rōe cui⁹ in h̄mōi op̄ib⁹ delectemur. Sed
 opposituz illi⁹ cōclusionis tenet m̄ q̄ s̄n̄iaz di
 ces hic in l̄ra. q̄ caritas ē ipse spūscū assistēt
 bone volūtati ad eliciendū actū dilectiōis si
 ue caritat⁹. qd ipse 2 aliq̄ sui sequaces probat
 multapl̄. Primo sic. qz nō min⁹ t̄m̄medi
 ate op̄at in nobis q̄ ad ea q̄ sunt gr̄e q̄s q̄ ad ea
 que sunt nature. sed deus non vtr̄ aliquo me
 dio in opere creationis q̄n naturaz instituit.
 q̄ nec i opere recreatiōis 2 gratie vtr̄ aliquo me
 dio. si ad actū meritoze dilectiōis nō
 moueret immediate humana volūtās a spū
 scūto. tunc tali actū de p̄digno seu de iusticia
 nō daret vtr̄ eterna. p̄ns est falsum. iuxta il
 lud. ij. ad thimo. iij. De reliq̄ reposita ē mi
 h̄i corona iusticie. quā reddet mihi in illum
 dic iustus iudex. pbat p̄ntia. qz cum volun
 tas n̄ra sit finita. 2 act⁹ suus finit⁹. q̄ si h̄i⁹
 seu virtus qua median te actum meritozum
 elicit etiam eēt finita. tunc in nullo meritum

**Opio ma
 gistri.**

[Marginal notes in a smaller script, partially illegible due to fading and angle.]

nostre adequat de digno ipsam vitam eternam
 siue donum glorie. q. oportet q. talis actus imme-
 diate sit a ipso scilicet. **P**ro sicut deus in creatioe p-
 duxit aliqua p seipm immediate ppter eoz ex-
 cellentiam. puta angelos seu substantias sepa-
 ras. aliqua vero mediate vi productiua natu-
 re coacta. sic congruū esse videt vt in grati-
 tis opibus nostre recreationis ad ea q sunt ex-
 cellētissima nos moueat immediate. hec autē
 sunt actus dilectionis et caritatis. **P**ro frustra
 sit p plura qd eque bn fieri potest p pau-
 ciora. sed posito habitu creato ipsius caritatis
 adhuc vt cōter dicit nō possumus mereri si-
 ne speciali merito et spū sancti. **T**ū igit nō ma-
 gis possit spū scūs nos mouere stāte tali ha-
 bitu q ipso nō exite. quia eius virtus a nul-
 lo creato dependet. et deus et natura nihil faci-
 ant frustra. ergo etc. **P**ro actum pphetie rati-
 one sue excellētie immediate sine aliquo ha-
 bitu medio elicit spū scūs i mēte ipi. pphete.
 sed actus diuine dilectionis ē excellētiōr qz actus
 pphetie. illa minor p. quia aplūs. i. ad Co-
 rinth. xij. pferat actū caritatis et ipsam carita-
 tem ipsi pphete. **M**aior etiā patet. qā nul-
 lus habitus creatus potest intellectū pphete du-
 cere i noticiā futuroz. **P**ro si caritas p cuius
 diuisiones ad nos dicimur deo cari. eēt aliqz
 habitus creatus. tūc aliquod accidēs exstēs
 in anima sancta eēt carius deo qz ipsa anima.
 sed psequens est falsum fm omēs doctores.
 psequētia pbat. qz ppter qd vnū qd qz tale et
 illud magis. vt patet. i. posterior. **P**ro nihil
 est bonū p eētiaz nisi solus deus. sed caritas
 est bona p eētiam. **M**aior patet. qz omne qd
 est cūtra deum sicut est ens p participationē.
 sic est etiā bonū p participationē. **M**aior p-
 bat. quia illud est bonū p eētiam qd non po-
 test intelligi nō bonū. sed quis omnis alia d-
 tus possit intelligi nō bona cū possit eē infor-
 mis. sola tamen caritas nō potest intelligi nō
 bona. cuz impossibile sit eam esse infor-
 mē. **P**ro viij. de trini. ca. viij. ait August. Deuz
 diligit qui dilectionē diligit. qz deus est dile-
 ctiō. sed illud nō sequeret nisi ois gratiua di-
 lectio eēt deus. sicut nō sequit. hoc est sensiti-
 uū. ergo eāial. nisi omne sensitiuū sit animal.
Multas etiā alias auctēs adducit magi-
 ster tam de sacro canone qz de dictis sanctoz.
 quas ad plēns dimitto. qz vna rñsione piter
 ad oēs rñdet. **S**ed quis illā opmōz nō
 teneat ob reuerentiaz multoz doctoz opposi-
 tā parte tenentiū. fateor tamē q predicta opi-
 nio non est adeo piculosa sicut multi eam vi-

dent estimare. tria incōueniētia magistro mi-
 nus iuste imponētes. **P**rimo vtz q actus dile-
 ctionis a volūrate elicitus sit spū sanctus. cū
 talis actus caritas siue dilectio dicat. **S**e-
 cūdo q ex puris naturalibz mereri possemus
 si sine habitu caritatis infuso elicerem actus
 merito dilectionis. quod fuit error pelagij.
Tercio q spū sanctus assumeret aīam rōna-
 lē in vbitate suppositi. si ipse eēt immediatus
 principiū actus nostre volūtatē. quod dicitur
 fuisse error manicheoz. **P**rimū nō est
 stinctiōis. ipse expresse ponit dilectionē in qz-
 tum sumit p actu nre volūtatē eē quid crea-
 tū. quis ad eliciendū hōi actū nō requira-
 tur fm eū habitus creatus qui caritas nomi-
 nel i ipsa volūrate. ad hoc em fm magistrus
 sufficit immediate ipse spū scūs. q sine aliqz cari-
 tatis hitu ipsa volūtatē ad eliciendū hōi actū
 pfectissimē poterit incliare. **N**ec scdm est
 mgrm ppter duo. **P**ro qz mgr nō posuit q
 et nris pur naturalibz possem elicere hōi
 actū. s. vtute spū scūs. **H** aut nō posuit pelagij
Sed qz quis mgr nō posuit hitū caritatis
 creatū. posuit tñ habitū grē a deo creatū et aīe
 infusū. dante ipsi anime eē spirituale. et ipsa
 eleuante sup omia sua naturalia. **P**ropter qd
 appet q nō valeat illud cōe argumentū qd
 fit cūtra mgrm. q aīa exis in pur naturalibz
 non pot tūgere obiectū simplr sup naturale
Nec potest aliqz actū sup naturale elicere cir-
 ca hōi obiectū. sed si nō haberet in se habi-
 tū caritatis create. tunc eēt in puris naturali-
 bus. hic magister diceret q ista minor est fal-
 sa. qz aīa talis nō est i puris naturalibus. qz
 p habitū grē stituit in eē sup naturalē. iuxta
 illud apli. **G**ratia dei sum id qd sum. **N**ec
 terciū ē mgrm. qz ad positioē mgrī hō seq-
 tur q spū scūs assumat talē aīaz in vnitatem
 suppositi. s. solū q iūgat hōi aīe sic moroz
 supeminēs iūgit ipsi mobili. **Q**uāuis igit
 his bn intellectus rōes q cūqz fuit mgrm
 solubiles appareāt. et vt mibi videt positio
 sine piculo possz sustineri. tñ vt me pformē po-
 sitōibz modernoz. ad ratōes inductas p ma-
 gistro breuiter rñdebo. quis ratōes alterius
 ptis eque reputē solubiles sicut istas q indu-
 cte sunt pro magistro. **A**d p̄mū q dicitur
 q deus et naturalibz et in spūalibz immediate ē
 cā i genere cause efficiētis. nō tamē in genere
 cause formalis. **N**on. n. potest dare eē huma-
 nū sine forma humana. et idō dicit p̄similiter
 q deus nō potest dare esse carum sine forma

Triplr p
cū iuchur.

Solutio

2.

3

Solutio
rōnū q sit
erūt p ma-
gistro.
Ad

Excusatio
magistri.

caritatis dāris tale eē. sicut nec daret eē albuꝝ
 quod ē effectus formalis albedinis sine albe/
 dine. **Ad** scđm dicendū q̄ nihil est sic pro
 puū amicorū sicut uiuere. vt dicit. viij. ethi
 coz. ideo lex iusticie ipsius amicitie hoc req̄/
 rit. vt deus amicis suis firma caritate ipm̄ di
 ligentibꝝ suū impiat iocundū uiuētum qui
 est vita eterna. quā aplꝝ appellat coronā iu
 sticie. **Uel** pōt dici q̄ talis habitus creat⁹
 est donū spūsancti. ac etiā q̄ spūsancti mo
 do specialis requirit ad actū meritorū. vt pa
 tebit i tercio p̄ncipali. ideo uirtute spūsancti
 acquiremus de dīgno illam coronā iusticie
 glorie sempiternę. **Ad** terciū dicendū sicut
 ad p̄mū. **Ad** quartū dicendū q̄ illud non
 pōt eque bñ fieri sine caritate. **Ad** p̄batiōz di
 co q̄ quis spūsanctus possit quilibet effectū p/
 ducere in eē sine agēte scđo. nō tñ potest dare
 quodlibet eē formale sine forma. ideo dīgere
 tur q̄ nō possit dare eē carē sine caritate. **Ad**
 quintū dicendū q̄ maior nō ē vera. q̄ donum
 p̄phie fm̄ doctores ē quidā habitualis influ
 xus factus a spūsancto. rōne cui⁹ etiā cessante
 actu p̄phie. adhuc talis hō vere r̄ formaliter
 ē p̄pheta. **Ad** p̄batiōne dico q̄ p̄pheta noti
 cia futuroꝝ habet dispositiue p̄ h̄mōi habitū
 s̄ effectiue p̄ spūsanctū influētē sibi h̄mōi h̄mū
Ad 6 **Ad** sextū dicendū q̄ illa regula q̄ dicit. pro
 pter qđ vnūquodqꝝ tale r̄ illud magis. nō te
 net i causis formalibꝝ q̄ntū ad denominatiōes q̄
 sūt i effectibꝝ formalibꝝ. **Nō** ei sequit. lignū
 est albuꝝ p̄pter albedinē. ḡ albedo ē magis al
 ba. **Sic** p̄prie loquēdo caritas nō est cara. s̄
 est illud quo aīa formaliter est cara. sicut simi
 tas nō est sima. sed ē illud quo natus forma
 liter est simus. **Ad** septimū dicendū q̄ mi
 nor nō est vera si vniformiter sumit sub ma
 iori. **Ad** p̄batiōne dico q̄ nō sufficit q̄ nō pos
 sit intelligi nō bonū ad hoc q̄ tale sit p̄ eētā
 sicut ē ipse deus. sed oportet q̄ sit pur̄ bonū i se
 comprehendēs omne bonū. **Ad** octauū dicē
 dū q̄ r̄ causaliter r̄ exemplariter ē omnis dile
 ctio gratuita. q̄ ē ei⁹ p̄p̄issima cā. **Cū** igit q̄
 cui⁹ ordinata dilectio ē diligit aliquē effectū
 quasi nēcio h̄z diligere p̄p̄iā eius cām. ideo
 q̄cūqꝝ diligit dilectionē deū diligit. q̄ deus ē
 oīs dilectio. uel formalis si ē increata. uel cali
 ter si ē ab ipso influxa aīe amorose.

Articul⁹ **Quantū ad secūdū**
 p̄ncipale. utz possumus cognoscere an in no
 bis sit caritas. **Dicēdū** q̄ q̄ntū ex nobis ē. p̄u

ta sine dei speciali reuelatō ē impossibile ē nos sci
 re certitudinaliter nos h̄re caritatē in fusa seu
 meritoꝝ dilectionē. q̄ in noticiā talis habi
 tus nō possumus de uenire nisi ex actibꝝ dile
 ctionis. uel igit noticiā de tali habitu habere
 mus ex suba actus. uel ex mō actus. **Nō** p̄i
 mo mō. q̄ etiā nuda potētia sine omni habitu
 pōt in subam actus. p̄ nuda em̄ voluntatē si
 ne omni habitu infuso uel acquisito possum⁹ na
 turaliter diligere deū. **Nec** scđo modo. q̄ ille
 modus uel uenit actu rōne habitus. puta
 q̄ ex habitu inclināt ille actus dicitur facilis r̄
 delectabilis. uel ille modus uenit actu rari
 one ipsius dei. puta q̄ ex acceptatiōne diuina
 ille actus dicitur gratus deo r̄ acceptus. r̄ p̄ cō
 sequēs meritorū. **Primū** modū quis i actu
 certitudinaliter possumus p̄cipere. nō tñ possu
 mus scire utz illa facilitatio seu delectatio p/
 ueniat ex habitu infuso uel acquisito. q̄ ha
 bit⁹ diuine dilectōis naturalr̄ acquisitus ex fre
 quētatis actibus faceret actus tales delectabi
 les etiā i pagano uel iudeo. **Signū** em̄ ē acq̄
 sitionis habit⁹ delectationē h̄re in ope. ij. ethicoꝝ.
Sed scđm modū nō possum⁹ ex nobis ipsis
 aliquo mō scire nisi deo reuelate. p̄pter qđ di
 xit aplꝝ. i. Cor. iij. Nihil mihi sciens sū. s̄
 nō in hoc iustificorū. **Sed** forte dice
 ret aliquis q̄ fm̄ p̄m̄ questio qđ est p̄supponit
 questio ē an est. cū ḡ sic habeat scire ad sci
 re sicut q̄stio ad questio. nos autē possum⁹
 scire qđ ē caritas. cū sit quidā habit⁹ creatus
 ut patuit i p̄cedēti articulo. ḡ etiā poterimus
 scire an sit i nobis. **P̄**. ij. postenorū dicit. q̄
 impossibile ē nos h̄re nobilissimos habit⁹ et
 latere nos. **P̄**. viij. de trin. c. iij. dicit beatus
 Aug. Scāi aliqđ r̄ nō diligit pōt. diligit autē
 qđ nescit nequaqꝝ. sed caritas diligit ab habē
 te caritatē. q̄ sicut p̄fectū scire ē scire se scire. sic
 p̄fectus diligit sine p̄fecta dilectio ē diligit
 se diligit. caritas autē est p̄fecta dilectio.
Ad p̄mū dicendū q̄ scire qđ ē. loquēdo de
 qđ rei. p̄supponit scire an ē. r̄ hoc uel i se uel i
 sua cā. **Nō** tñ scire qđ ē sp̄ p̄supponit r̄ eē in
 p̄p̄ia exēntia. possum em̄ scire qđ ē rosa. nul
 la tñ rosa actu exēntē. **Et** nā p̄mittit fallacia
 figure dicitōis. q̄ cū debet inferri q̄ scirem⁹
 caritatē eē. inferri q̄ sciamus eam in nobis eē.
Et sicut est ibi fallacia sequētis. pura caritas
 ē. ḡ est in me uel in nobis. **Ad** scđm dicen
 dū q̄ p̄hs loquit ibi de habitibꝝ cognitiuis.
 illi em̄ non p̄nt nos latere. r̄ iō fm̄ Aug. xij.
 de trin. c. ij. fidē uidet vnūquisqꝝ i semetipso.
 quis nō possum⁹ cognoscere utz h̄mōi fides

Instantia
 prima.

Solutio
 Ad 1

Ad 2

[Marginal notes on the right side of the page, including references to other articles and sections.]

quis appropriet spūscō. Propter qd̄ q̄tuz
ad personā pris aut filius Joh. vi. Nō p̄ ve
nire ad mensi p̄ meus traxerit eū. Et q̄tuz
ad seipm̄ idē filius ait Joh. xv. Sine me ni
hil potestis facere. Et q̄tū ad spūscōm̄ dicit
in ps. Spūs tuus bonus reducet me in terrā
rectā. Et in Joh. 14. Spūs vbi vult spirat
Ad 4 Ad q̄tū dōz ē qd̄ ē p̄ nob. qz p̄ inhīrōz
spūscōi l̄ nobis debem̄ intelligere spālē influ
rū spūscōi q̄ spālūter assisit vobis.

Articls 4

Quantum ad quar

tū p̄ncipale. vtz caritas z grā sunt duo habi
tus reāl̄ d̄ntes. Dico qz hīc caritat̄ et grē sūt
duo hīc reāl̄ d̄ntes. qz isti hīc q̄rū vn̄ p̄ se
respicit eētā aīe tāqz sbiectū p̄pūū z imedia
tū. z alter respicit potētiā. illi n̄ cō d̄nt. s̄z ha
bit̄ grē sic imediatū z p̄pūū sbiectuz respicit
eētā aīe. z caritas volūtatē q̄ ē potētiā eius/
dē eētīe. ḡ zc. Maior p̄z. p̄bō mīorē. qz grā
dat eē aīe. iuxta illō apli. Grā dei sū id qd̄ sū.
Caritas dat opari fm̄ opā frutū. iuxta qd̄ ait
Gre. Magna qd̄ opat̄ si amor est zc. Et ḡ
eē respicit eētā z opari potētiā. iō zc. Ad
argumētū p̄ncipale dōz qz ille q̄ diligit maḡ
nō iur̄ dilectōz qz fr̄ez q̄tū ad eētā act̄. nō
tū q̄tū ad modū act̄ q̄ ē acceptatio rei. z qz si
ne tali mō quis dicit dilectio. nō tū p̄p̄e dr̄
caritas. ideo quis aliqz possit se scire diligere
zēū. n̄ tū p̄t scire vtz h̄mōi dilectio sit caritas
pp̄nc̄ dicta siue dilectio meritoria. iō n̄ valet

Ad argu
mētū p̄nci
pale.

De queritur

si caritas zc. In ista pte m̄gr̄ in
q̄rit de augmētō caritat̄. Et tria
facit. qz p̄mo circa h̄ mouet qd̄em. Scdō po
nit suāz r̄sionē. Et tercio addit r̄sionis sue
p̄firmatōem. Scdā ibi. His itaqz r̄ndemus
Tercia ibi. Ut aut̄ certū zc. Tūc sequit̄ il
la ps. Sup̄ dicituz est zc. In q̄ m̄gr̄ adducit
opiniōz sup̄radict̄z s̄riā. Et diuidit̄ in duas
ptes. qz p̄mo ad h̄ qz caritas q̄ zēū z p̄rimuz
diligim̄ nō sit spūscōs adducit̄ ist̄ op̄mo
nis p̄batōz. Scdō adiūgit̄ quādā alia q̄stī
onē. ibi. Dic q̄nt̄ cū spūscōs. Prima diuidi
tur i tres. fm̄ qz tenētes opiniōez istā tripl̄ p̄
bāt̄ suāz int̄dōz. Primo. s. ex caritat̄z diuine z
hūane distinctōe. Scdō ex spūscōi opatōe
seu causatōe. Et tercio ex caritat̄z hūane deseri
ptōe. Scdā ibi. S̄z aliud ē inq̄unt. Tercia
ibi. Als qz inducūt. Quelibet istaz p̄nū di
uidit̄ i duas. fm̄ qd̄ m̄gr̄ p̄mo adducit̄ ist̄

opinionis p̄batōem. Scdō ecōtra opponit
suā r̄sionēz. Et partes de se patent. Circa
hāc lectionē quero.

Utrū habit̄ caritat̄ augmētū possit
suscipere. Et videt̄ qz nō. qz mor̄ aug/
mētū terminat̄ ad q̄ntitatē. sed caritas
nō ē q̄ntitas. ḡ zc. Maior p̄z i li. p̄dicamētōz
z. v. meth. minor: sūt p̄z. qz caritas cū sit habi
tus. opozz qz sit i p̄ma sp̄e q̄lūaris. Cōtra
si caritas nō suscipet augmētū. tūc vna cari
tas nō esset maior alia. Dñs est fallū. ḡ zc. a n̄ce
dēs. falsitas p̄ntis p̄z. qz cū fm̄ mensurā cari
tatis sit mēsurā p̄m̄ij i vita bt̄a. si vn̄ nō h̄ret
maiorē caritatē alio. om̄s fm̄ eandē mensurā
glīaz possiderēt. cuī oppositū saluator̄ insinu
at cū ait. In domo pris mei māsīdēs multe
sūt. **H**ic p̄mo videndū ē. vtz caritas possit
augeri. Scdō videndū de mō augendi seu
suscipiēdi magis z min̄ r̄ā caritatis qz cetera
rū formaz q̄ int̄dunt̄ ac remittūt. **T**ercio
vtz caritas augeri possit in infinitū. **E**t qz
to vtz possit minui.

Quantū ad primū

dicit̄ cōmuniter qz caritas potest augeri. qz for
ma cuī p̄pūū p̄ncipiū productiū ē liberū
z p̄ncipiū susceptiū est variabile. z poterit eē
aliter z aliter dispositū q̄tū ad receptōez il
lius forme. illa poterit augeri. sed caritas est
h̄mōi. ḡ zc. Maior p̄z. Nā agēs p̄pter sui li
bertatē p̄t aliter z aliter influere. z sbiectū p̄
pter sui variabilitatē p̄t aliter z aliter influē
agētis suscipere. z p̄ consequēs forma poterit vari
ari seu augeri. Minor de se nota ē. qz deus est
p̄pūū p̄ncipiū productiū caritatis q̄ in oi sua
p̄ductōe ad extra agit p̄m̄ gētē z libere. Et nā
qz aīa nostra siue voluntas sit variatōē sbie
cta experimur quasi om̄i hora. **P**ois for
ma creata habēs modū quāntitatiū potest su
scipere augmētū. sed caritas habet modū q̄
titatiū. ergo. Maior patz. Minorē probō.
qz oīs virtus p̄t compari vel ad sbiectū in
quo est. z sic dicit̄ qualitas. z vt sic p̄t susci
pere magis z min̄ fm̄ qz sbiecto dat magis
seu int̄t̄us z remissius esse. fm̄ maiorē vel
minorē d̄spōem sbiecti. vel potest p̄pari ad
obiectū i quod r̄dit. z sic induit̄ quēdam mo
dum quāntitatiū. eo qz mensuret̄ ab obiecto
z vt sic dicit̄ vna virtus maior alia etiā in ea
dem specie. fm̄ qz fortius r̄dit in obiectū. **L**ū
igit̄ caritas sit p̄fectissima virtus oīm virtutū
ergo zc. **S**ed p̄tra illud videt̄ esse quēdā

Primum
p̄ncipale.

2

Cōtra cō
dōz opio.

[Marginal notes on the right side of the page, including a large 'D' and various smaller annotations.]

opinio q̄ dicit q̄ motus ad caritatē nō d̄z di
ci augmentū sed alteratio. q̄z oīs mor⁹ ad qlu
ratē est alteratio. sed caritas cū sit virt⁹ est to
na qualitas mētis. ¶ P. oīs mor⁹ ad aliq̄
terminū q̄ sit p̄ recessus a d̄no est p̄prie altera
tio. vñ phs i topicis loquēs de alteratōe q̄ est
ad albedinē dicit albius eē qd̄ ē nigro imper
mixtius. sed motus ad caritatē est hmōi. q̄
zē. Probatio assūpte. q̄z ait aug. lxxvij. q̄st
onū. q. xxxvij. vel. xxxvij. fm̄ aliā capitulati
onē. fm̄ q̄ auget caritas minuit cupiditas. q̄z
caritatis veniē ē spes adipiscēdoz. nutriti
tuz a⁹ minutio cupiditatis. p̄fecto aut̄ nul
la cupiditas. ¶ Sed illa i nullo infrin gāt il
lud qd̄ p̄mo dixi. Auctas etiā iā allegata ex
p̄sse p̄ me. q̄z māifeste ponit augmentū fieri i
caritate. Un̄ idē Aug. ait ad Bonifaciū. z h̄
in glo. i. Roz. xij. q̄ caritas meret̄ augeri vt
aucta mereat̄ p̄fici. ¶ Ad primū q̄ d̄cedū q̄
motus augmenti pot̄ esse ad qualitātē fm̄ q̄
h̄z modū quantitatiuū. caritas autē vt iā pa
tuit habuit modū quantitatiuū. Propter. n.
hmōi modū caritas nō solum dicit̄ int̄rior
sed etiā dicit̄ maior. iuxta quod ait saluator
Joh. xv. Maiorē caritatē nemo h̄z zc. Ad
scdm̄ patet p̄ p̄dicta.

Solutio

Ad 1

Ad 2

Secūduz p̄ncipale.

Egidius.

Cōfirmat

Quātū ad secūduz

p̄ncipale. qliter auget caritas. sūt d̄iūsi mo
di doctoz. quibz declarāt formas int̄ribiles
z remissibiles suscipe magis z minus. ¶ Do
ctor em̄ n̄ ponit formā magis z min⁹ suscipe
nō fm̄ gradus i eēntia. q̄z illos nō habet. cūz
forma sit simplici z inuariabili eēntia consi
stens. vt ait auctor sex principioz. Sz vt ip̄e
ait forma suscipit magis z minus fm̄ d̄iūfos
gradus inesse fm̄ q̄ dat magis z minus eēsb
iecto. p̄pter maiore z minore dispōem ipsius
subiecti ¶ Et cōfirmat illa opinio sic. Sicut
se h̄z virtus ad agere. sic eēntia ad eē. sed eadē
virt⁹ i nullo variata fm̄ grad⁹ eēntie magis z
min⁹ agit i passū fm̄ q̄ ē mag⁹ z min⁹ disposi
tū. q̄ eēntia eēntial⁹ z intrinsece siue fm̄ grad⁹
in eēntia i nullo variata. eīdē subiecto dat ma
gis z minus eē. fm̄ q̄ ip̄m subiectū ē magis z
minus disposituz. ¶ P. grad⁹ forme mutat⁹
in eēntia mutat spēm. q̄z forme sunt sicut nu
meri. vt p̄z. viij. metaph. Sicut. n. i. numeris
q̄cūq; vnitate addita vel remota mutat spēs
nūeri. sic quocūq; gradu mutato q̄stū ad eēn
tiā forme mutat spēs fm̄ talē formā. sed cari
tas vel albedo z cetera similia accidētia i ea

dem specie manētia suscipiūt magis z minus
q̄ hmōi susceptio nō erit q̄stū ad gradus i es
sentia. sed solū q̄stū ad gradus in eē. ¶ P. si
caritas z cetera hmōi forme suscipiūt magis
z minus fm̄ eēntiam suaz. tūc in abstracto di
cerent̄ fm̄ magis z minus. p̄ns ē fallū. q̄ z añ
cedēs. falsitas p̄ns p̄z. q̄z dicit phs i pdica
mētis q̄ iusticia nō d̄z magis z min⁹ iusticia.
p̄bat̄ cōtra. q̄z q̄cūq; p̄uenit forme fm̄. eēntiā
suā. h̄z p̄uenit sibi i abstracto. ¶ P. si caritas
augeret fm̄ p̄tes eēntiales sibi additas succel
siue. aut ille p̄tes differret̄ numero solū. z hoc
non. q̄z plura solo numero d̄ntia nō possunt
eē simul in eodē subiecto. aut differret̄ specie.
z tūc caritas aucta nō esset eiusdē rōnis. quo
rum utrūq; est irrationabile. ¶ P. simplici
sup̄ pdicamēta dicit. q̄ int̄erio Aristo. fuit q̄
forme nō suscipiūt magis z minus in se. sed p
ut p̄cipiunt i subiectis. ¶ Ad illas rationes
r̄idet quidam doctor qui est p̄trarie opinio
nis. ¶ Ad p̄mū dicit q̄ nō est simile de age
re z virtute. z de eē z eēntia. tū q̄z agere differt
a virtute. tūz q̄z plura requirunt̄ ad agere. vi
delicet subiectū dispositū. ¶ Sed illa solutio
nulla est q̄stū ad ambas suas p̄tes. quia si
cut agere differt a virtute. sic esse differt ab es
sentia. sicut doctor noster probauit in multz
suis questioibz z tractatibz. nec valet sc̄da no
ta solutio. q̄z cū actus actiuoz sint i patiēte
p̄disposito. nō minus requirūt dispositio i sb
iecto ad hoc q̄ recipiat eē ab eēntia q̄z ad hoc
q̄ recipiat agere a virtute siue potētia. sic ergo
nulla. ¶ Ad scdm̄ dicit q̄ pars aduentis nō
facit caritatē auctā esse alterius specie. q̄z nō
affert nouā rationē. sed ē aliqd̄ eiusdē rōnis cū
p̄ma. ¶ Sed oppositū istī d̄icti p̄babit rō.
iō nisi ad p̄batōnes r̄ideat solutio nō valet.
¶ Ad tertuz dicit q̄ forme in abstracto p̄nt
dici maiozes. sicut dicit̄ maior iusticia i vno
q̄z in alio. sed magis et minus aduerbialiter
de ipsis nō dicit̄. q̄z talia inherēntiaz p̄dicati
determināt. Nullū autē eēntiale p̄dicatū in
est suo inferiori fm̄ magis z minus. ¶ Sed
nec illud valet. q̄z q̄ iusticia dicit̄ magna vel
maior vel maxima. hoc nō est propter aliq̄
gradū essentialē qui sit in ipsa iusticia. sed est
propter modū quantitatiuū quē sortit̄ iusticia
i ordine ad obiectū. sicut dixi i primo articu
lo illius questiois. Et cū addūt sc̄do q̄ nul
lū eēntiale p̄dicatū inest suo subiecto fm̄ ma
gis z minus. dico q̄ vez est. et cā illius veri
tatis ē. q̄z nō habet gradus essentialēs. si em̄
haberet hmōi gradus. tūc posset p̄dicari fm̄

3

4

5

Aureolus soluit. Ad 1

Cōtra au reolum.

Ad 2

Cōtra cū.

Ad 3

Cōtra cū.

Ad 4 eos etiā i abstracto. **Ad** q̄rtū dicit q̄ reali-
 rates fm quas fit formaz intensio nec distin-
 guunt̄ specificē nec numeraliter. nec aliq̄ mō
 p̄scindunt̄ vt distincta in actu. sicut nec ptes
 p̄tinui dicunt̄ actu distinguui. dicunt̄ autē di-
 stinguui i potētia inq̄stū minor gradus potest
 eē exclusa realitate maior. **Sed** nec illa so-
 lutio sufficit. qz q̄n canoz aliqua sic se habent
 qz ab inuicē sunt sepabilia z ex pte añ z ex pte
 post. necessario p̄uincunt̄ ab inuicē reali dif-
 ferre. sed fm te minor gradus p̄cedit h̄mōi re-
 alitate additā z sequit̄ eam. qz vt dicit̄ potest
 manere exclusa tali realitate. ḡ n̄ccio sunt ali-
 quo mō distincta. oīa autē q̄ differūt aut diffe-
 rūt numero. aut specie. aut genere. aut anolo-
 gia. ḡ cū qz aut istoz dato: apper z stat argum̄
 tū i vigore suo. **¶** vñ qd̄ qz q̄stū hz de enti-
 tate tm̄ hz de vnitate. ḡ cū h̄mōi graduz cēn-
 tie supueniētē appelles realitatē. z oīs realitatē
 sit entitas. n̄ccio dabis sibi aliquā vnitatē. qd̄
 em̄ nō significat vñ nihil significat. vt dicit̄
 iij. meth. **Sic** igit̄ illud supueniēs dicit̄ ad-
 ditā entitatē. sic dicit̄ additā vnitatē. z p̄ oīs
 etiā iuxta tua p̄ncipia illa erūt ḡe aliq̄ mō di-
 sticta. **Ad** q̄ntū dicit̄ sic ad terciū. z addit qz
 rō albedis nō magis inest maiori albedim qz
 minori. nec p̄fecti⁹ in est q̄suis p̄fectior sit albe-
 do. **¶** Illud qd̄ hic addit multiplicē celu-
 dit̄ defectū. **¶** Primo qz vna albedo nō ē maior
 alia loq̄ndo de magnitudine eēntiali z ḡ ille
 doctor ad p̄ns loq̄t̄. s; solū magnitudie ma-
 teriali siue fūdamentali. **¶** Prop̄ qd̄ dicit̄ arist. i
 p̄dicamētis. Quarta ē suspiciēs tantā albedinē
 dices. q. dicit̄. **Nō** ex magnitudie eēntie p̄-
 tit talibz formis p̄dicatū h̄ qz dicit̄ magne. s; z
 solū rōe extēsiōis quā forniūt̄ ab extēsiōe suo-
 rū subiectoz. **¶** sec⁹ t̄m̄ ē de st̄tutibz. vt patuit̄ su-
 per. **¶** **¶** dicere qz rō albedis p̄fecti⁹ nō p̄ue-
 niat vni albedim qz alteri. posito qz vna albe-
 do p̄fectior sit alia. loq̄ndo de p̄fectiōe eēntiali
 z q̄ ad p̄ns ille loquit̄. ē tollere adeq̄tūz iter
 diffinitionē z diffinitū. z ē dicere qz diffinitō
 nō sit sermo exp̄ssiu⁹ q̄ dicit̄ z essentie rei. q̄
 oīa sūt z arist. i li. topicoz z multis alijs locis
 v. s. egid. **¶** **Sūt** etiā quidā aliq̄ d̄irecte arguūt̄ z p̄-
 dictā opiniōz n̄ri doctoris. **¶** **¶** sic. si cari-
 tas q̄stuz ad eēntiā ē indiuisibilis. ḡ quicūqz
 hō cōns i caritate h̄ret tantā caritate q̄stā hz
 xps. cōns ē falsū. **¶** si caritas augeret̄ p̄pter
 dispōez subiecti cū tal̄ dispositio intēdat. aut
 h̄mōi dispositio hz grad⁹ i eēntia. aut intēdit̄
 rōne alteri⁹ dispōnis. z sic vel erit p̄cessus i in-
 finitū. vel dabis aliquā formā p̄ntē grad⁹ in

eēntia. qua data eadē rōne q̄libet alia forma
 gradus habebit i eēntia. **¶** si caritas poss; z
 augeri p̄pter dispōem subiecti. eadē rōne pot-
 set minui p̄pter indispōem subiecti. cōns ē fal-
 sū. cōntia p̄z. qz vt dicit̄. i. post̄. **¶** Si affirmatio
 ē cā affirmatiōis. tūc negatio erit cā negatio/
 nis. **¶** **¶** eē accidētis nō differt ab eēntia ac-
 cidētis. ḡ si suscipit̄ aliqd̄ accidēs magis et mi-
 nus fm eē. etiā suscipiet̄ fm eēntiā. qz q̄ sūt ea-
 dē z indistincta. q̄c quid̄ p̄uenit̄ vni z reliquo
 ḡ zc. **¶** si ex sola maiori vel minori dispō-
 ne subiecti forma suscipiet̄ magis z min⁹. tūc
 ac̄ eq̄lit̄ dispōit̄ eq̄l̄iter illuminaret̄ ad p̄ntiā
 lune sicut ad p̄ntiā solis. cui⁹ oppositū euidē-
 ter expr̄mur. **¶** **¶** arguūt̄ qd̄ aliq̄ sic. **¶** Si ca-
 ritas eē p̄fecte q̄tum ad eēntiam eēt in quoli-
 bet beato. tunc oēs eq̄l̄iter p̄m̄arent. cōns ē fal-
 sus teste x̄po q̄ in Ioh̄e ait. **¶** In domo patris
 mei māhones multe sunt. p̄bat̄ cōntia. qz p̄e-
 miū nō m̄der actui sed habitui caritatis. **¶** **¶**
 capacitas supioz angeloz est maior qz inferi-
 orū. s; p̄fectio debet eē p̄portioata p̄fectibili-
 ḡ si angelus supior nō h̄ret maiorē caritatez
 essentialiter qz inferior. tunc in seniori ex̄stēte
 beato p̄pter repletionē siue capacitatē. supioz
 nō eēt beatus. qz p̄nc̄es suā capacitatē non es-
 set repletus. **¶** **¶** cōm̄etoz. vi. phisicoz ait.
 qz cū aliquid mutat̄ de albo in nigr. prim̄ ha-
 bet de termino a quo. z prim̄ d̄ termino ad quē.
 ḡ h̄mōi forme essentialiter h̄nt p̄tes. **¶** **¶** ar-
 guunt̄ aliq̄ hoc idē sic. **¶** Si tales forme nō ha-
 berent gradus in eēntia. hoc esset pro t̄nto. q̄a
 essentie eaz sunt simplices. sed esse nō est mi-
 nus simplex qz essentia. ergo nec haberēt gra-
 dus in eē. **¶** **¶** oīs realis alteratio terminat̄
 ad verā qualitatē. sed motus intēsiōis quo
 forma suscipit̄ magis est vera alteratio. ḡ ter-
 minat̄ ad aliquā qualitatē. sed talis qualitas
 nō potest esse illa que p̄fuit̄. qz ad illud quod
 est actu nō est motus. cū motus sit actus en-
 tis i potētia fm q̄ i potētia. vt p̄z. iij. phisicoz
¶ Nec pōt eē totaliter altera forma a p̄ma. qz p̄
 hoc p̄ma nō intēderet̄. etiā due forme solo nu-
 mero d̄ntes eēnt i eodē. ḡ erit fm aliū gradū
 i eēntia eiusdē forme. qui vera q̄litas dici po-
 test. **¶** **¶** relatio nō pōt intēdi nisi intēdat̄
 suū fundamentū. sed p̄cipatio forme ē qd̄a
 relatio cui⁹ fūdamentū ē ipsa forma. ḡ non pōt
 maior vel minor p̄cipatio eē. nisi forma i es-
 sentia sua habeat gradus z p̄tes. **¶** **¶** Sed illa
 q̄uis sint difficilia. t̄n solui p̄nt̄ ex dictis do-
 ctoris n̄stri b̄n̄ intellectis. **¶** **¶** Ad cui⁹ intellectū
 ē aduertēdū qz nō p̄ oīa p̄s̄it̄ ponit̄ doctor nē

Alcra der
augustinē
sis. 2. q. 12.

Alj ad idē

Materia
soluōis.

Dist.

[Marginal notes on the right side of the page, including references to other works and commentary.]

susceptione fieri caritate et ceteris formis. quia licet eadem anima magis disposita uno tempore quam alio eadem caritas det magis esse. ut dixit ille doctor: distinctio. xvij. q. viij. tamen deus ratione libertatis sine omni nostra cooperatione potest anime infundere caritatem. et ipsa disponere iuxta libitum suae voluntatis. sicut dixit ille idem doctor eadem distinctione. q. xl.

Solutio Ad 1 Ad primum igitur argumentum dicitur quod quibus in christo non sunt plures partes entitatis. quia tales partes caritas non habet. et tamen in eo est carissimum et deo maxime gratum. quia sicut dicit doctor noster distinctio. xvij. q. xi. anima christi tantam recepit gratiam et caritatem qua sic replebat eam capacitas tamen actualis quam possibilis. quod si talis anima vltimius fuisset aucta in gratia. non remansisset in eadem specie.

Ad 2 Ad secundum dicitur quod quibus illud argumentum aliquam apparentiam habet de aliis accidentibus magis et minus suscipiuntur via naturali. de caritate tamen gratia et ceteris partibus a deo per creationem infusis nihil dicitur. quia omnem talem formam deus potest formam magis et minus intimare subiecto nulla prout requiritur dispositio. ita quod eadem entitas caritatis idem inuisibilis secundum gradus essentialis secundum quod magis a suo creatore intimatur subiecto et intimius radicaliter in eo. secundum hoc dicitur magis et nobiliter esse subiecto. et magis participat a subiecto.

Solutio Et quantum ad susceptionem magis et minus prout est in rebus naturalibus. tunc doctor noster sic facit illud argumentum contra se. ij. suo quodlibet. q. xviij. Et videtur ad ipsum sic. Dicit enim quod intensio et remissio que est in secundis qualitatibus reducitur in intensio et remissione que est in primis qualitatibus. et illa reducitur vltimius in intensio et remissione que est in raritate et densitate. hec autem que est in raro et denso non reducitur vltimius in aliquam accidentalem dispositionem. sed immediate reducitur in partes quantitativas materice. quod quod sua natura hoc habet quod prout ab agente restringitur. et sic intenditur densitas. et possunt ab eodem agente distendi et dilatarari. et sic intenditur raritas. Et per hoc cessant multe cancellationes que a modernis doctoribus inducuntur contra doctorem nostrum. que omnia procedunt ex ignorantia istius solutionis.

Instantia Et si aliquis instaret dicens quod calidum et frigidum. humidum et siccum non debent reduci ad rarum et densum. quia qualitates prime non debent reduci ad secundas. Respondet doctor ibidem. quod quibus calidum et frigidum etc. sunt priora raro et denso per comparisonem ad agens. quia agens calefaciendo rarefacit. raritas tamen et densitas sunt priora quantum ad materiam. quia mate-

ria rarefaciendo calefit. Et quia illa solutio fiti ordine ad materiam. igitur etc.

Solutio Ad tertium patet in quarto istius questionis articulo. Ad quartum dicitur quod esse accidentis est quidam modus perfectius que forme subiecti ex coniunctione sui cum accidente. qui quidem modus non est essentia accidentis. quia ille modus intenditur et remittitur secundum quod ipsum accidens magis et minus subiecto intimatur.

Solutio Ad quintum respondet noster doctor. in istius distinctio. xvij. q. viij. in solutione quarti argumenti dicens. quod non est simile de luce et de formis realibus de quibus ad prius est sermo. quia lumen intentionaliter est in medio. quod probatur. quia due intentiones solo numero duntaxat a duabus candelis derivantur prout si esse in eadem parte medii. quia si tales candele in eadem linea ex opposito ponantur. homo exiens in vna parte videt illam que sibi opponitur. et exiens in alia parte eiusdem luce videt aliam. quod non contingeret nisi in omni parte illius linee essent intentiones ambax candelarum. que tamen solo numero differunt. Et quia talia intentionalia dependunt quasi totaliter ab agente. quia non solum in fieri. sed etiam in facto esse et in conservari dependunt a suis productivis. hinc est quod a fortiori agente puritate a sole aer etiam minus dispositus potest magis illuminari quam a luna vel debitori agente aer purior et magis dispositus illuminetur. Hinc est etiam quod plura lumina simul participant eadem aeri magis illuminant eum quam unum lumen. Quorum omnium oppositum videmus in formis realibus. Forte dicitur quod idem videmus in formis realibus realiter a suis agentibus inductis in subiectis. Positis enim duobus calefactibilibus per omnia eque dispositis. et vnum illorum ponatur iuxta vnum solum carbonem. et aliud iuxta martimum ignem. non obstante equalitate dispositionis in eis. illud in quod agit ille martimum ignis magis calefit quam illud in quod agit solus carbonem. igitur non solum ratione dispositionis subiecti maioris et minoris forma realis dat magis et minus esse veritatem ex virtute agentis. stante eadem dispositione subiecti. possumus ergo dicere quod non solum quantum ad formas intentionales. veritatem quam quantum ad formas reales maior effectus inducitur ex virtute agentis in subiectis eodem modo dispositis.

Solutio Respondet quod predicto casu posito quibus talia passa in principio sunt eodem modo disposita. perseverante tamen actione predictorum agentium circa huiusmodi passa immediate fit difformis dispositio. quia ille magnus ignis ratione sui predominantis super tale passum velocius disponit ipsum et intense. propter quod tale passum quibus non recipiat plures gradus

Ad 3
Ad 4

Ad 5

Instantia

Solutio

Solutio
Ad 1

Ad 2

als actua/
lem

Instantia

Solutio

quantū ad essentiā caliditatis q̄ passum alte-
rum. **¶** Illa tamē caliditas tribuit sibi magis
esse calidū ratione maioris dispositionis rece-
ptæ actionē ipsius ignis ipsum alterantis.

Instantia

¶ Forte iterū dicitur mihi. posito q̄ p̄dicta
duo calefactibilia ambo sint summe disposi-
ta. ita q̄ nullum illorū est vltierius disponibi-
le ad calorē. quia vtrūq̄ est summe disposi-
tum.

Solutio

¶ Respondeo q̄ casu posito carbo ita p̄-
fectū daret calorē passo quod ipse contin-
get. sicut maximus ignis. immo vna sola scin-
tilla contingēs talē materiā summū calorem
in ea induceret. quia ipsam incenderet. et da-
ret formā ignis.

Ad 6

¶ Ad sextū nego cōsequen-
tiā cū sua probatione. quia nō variat p̄mūz
eternū p̄pter variationē essentie ipsius cari-
tatis. sed variat h̄moi p̄mūz penes maiorē
z minorēz intimationē ipsius essentie carita-
tis in mētibz beatorū. iuxta quā intimationē
maiorē vel minorē quilibet beatorū est ma-
gis vel minus carus ipsi deo.

Ad 7

¶ Ad septimū
dicendū q̄ si ex p̄portione angeloz vis argu-
ere p̄portione caritatis eoz. tunc sicut angeli
differūt specie. sic oporteret te dicere q̄ carita-
tes eoz differēt specie. z tūc doctor noster cō-
cederet tibi gradus essentielles in caritate. q̄a
tales gradus ponit in omnibus differētibz spe-
cie. **¶** Sed illud nō oportet. q̄ dato q̄ nullus
sit gradus in essentia caritatis adhuc deus re-
plebit capacitatez cuiuslibet angeli fm q̄ for-
mā caritatis creādo z influendo ipsam inten-
sius vlt̄ remissius intimat cuiuslibet menti iux-
ta suā capacitate. **¶** Posset etiā dici q̄ quilibet
fm q̄ habz maiorē capacitate fm hoc etiā ha-
bet maiorē dispositionē. p̄pter qd̄ caritas eq̄-
lis quo ad gradus essentie dat talibus ange-
lis varios gradus q̄stū ad esse. p̄pter qd̄ vn̄
carior est deo q̄ alter fm magis et minus esse
quo participat caritate. ratione cui⁹ etiā a deo
diuersimode p̄mianf.

Ad 8

¶ Ad octauū dicendū
q̄ omē. nō dicit p̄tē nōialiter sed p̄tē aduer-
biaf. **¶** Ex quo p̄z q̄ nō est intētio omē. q̄ ipz
mobile habeat partē vnius cēntie z p̄tē alteri-
us cēntie terminoz. sed intēdit dicere q̄ mo-
bile nō sit totaliter elongatū a termino ad quē
sicut fuit añq̄z incipet motus. nec sit totaliter
elongatū a termino a quo sicut erit postq̄z cō-
pletus est mot⁹. sed q̄ sit in quodā fluxu vtrū-
q̄ aliquo modo cōtingēte.

Ad 9

¶ Ad nonū dicendū
q̄ illud nō est p̄pter minorē simplicitatē ipsi-
us esse. sed p̄pter varietatē dispositionū ex q̄-
bus contingit q̄ eadē essentia forme virtuali-
us z minus virtualiter dat esse. sicut em̄ poss-

to q̄ agere non sit minus simplex q̄ virtus a
qua procedit. eadē tñ virtus nō mutata forti-
us ageret in materiā magis dispositā q̄ min⁹
dispositā. sic et. **¶** Ad decimū dicendū q̄ mo-
tus intētionis terminat ad eandē qualitatē q̄
p̄fuit. q̄uis nō fm idē esse quo p̄fuit. sed fm
nobilius z virtualius esse quod tali motu ac-
quir̄t in subiecto. **¶** Ad vndecimū dicendū
q̄ forma est fundamentū illius p̄cipitationis
nō quōcūq̄. sed vt virtualiter cōtinēt plura
litatē gradū in esse. quos gradus formaliter
cōdicat subiecto cū capax eoz efficit p̄p̄gruen-
tē sui dispositionē. z ideo vt sic sibi mutuo cor-
rōndēt fundamentū z relatō. puta cē fm grad⁹ i
esse. z ipsa p̄cipitatio. **¶** Sed 5 p̄dictā do-
ctoris nōstri positōz sūt i hac materia etiā ml-
toz doctoroz opinionones. q̄uis aliq̄ue magi di-
recte. aliq̄ue h̄o minus. **¶** Dicit em̄ quidaz do-
ctor de nostris q̄ forma suscipiens magi z mi-
nus. suscipit nō soluz participationē subiecti
magis z minus. sed etiā fm se. q̄ materia est
p̄pter formā. z nō eōuerso. q̄ diuersa disposi-
tio in materā ē p̄pter diuersū gradū p̄fectio-
nis qui est i forma. puta q̄ forma sic requirit
ideo materia sic est disposita. ergo forma nō
suscipit magis z minus. q̄ p̄cipiat fm ma-
gis z minus a subiecto. s̄z eōuerso. **¶** mo-
tus fm formā nō est aliud q̄ forma in cōple-
ta in ordine ad cōplementū. cui⁹ ergo motus
sit partibilis. igit forma que acquir̄t per mo-
tū fm se habet gradus fm magis et minus.
¶ Unde ait cōmētator. ij. p̄p̄ficoz. q̄ in alijs ge-
nerationibus a generatōe sube partes oppo-
siti successiue recedūt a subiecto. z finit i ipso
partes generati. **¶** Id quod dicitur alicui
fm suū eē actuale z fm suū eē potēntiale. h̄ cō-
uenit sibi fm se z fm cēntiā suā. s̄z suscipe ma-
gis z minus conuenit forme fm suū esse actu-
ale. quia actu sit in subiecto per actionē agen-
tis fm magis z minus. **¶** Nihil autē sit actu
nisi potentia prius fuerit. ergo fm suū eē po-
tentiale etiā habuit prius esse magis z minus.
z p̄ consequēs cū sibi conueniat fm vtrūq̄
esse. dicitur sibi fm se z fm essentiā suam.

Ad 10

Ad 11

**Jaco. d. vi
ter. q̄. 2.**

2

3

**Solutio
Ad 1**

¶ Sed nec illa cōcludūt. **¶** Ad p̄mū ḡ dicē-
dū q̄ quis materia dicat esse p̄pter formā rō-
ne dignitatis z p̄fectōis q̄ magis sunt in for-
ma fm se considerata q̄ i materia. tñ q̄stū ad
mutuā cōexistentiā nō solū materia est p̄pter
formā. sed etiā forma p̄pter materiā. nec va-
let cōntia. q̄ quis materia sit p̄pter formāz.
tamē nō oportet q̄ diuersi sint gradus in es-
sentia forme p̄pter diuersos gradus q̄ sunt i

Di

Marginal notes on the right side of the page, including references to other works and commentary.

dispositioe materie. qz hmoi dispoes sunt ad hoc vt ipsa materia diuersimode pficiat fm diuersos gradus i esse pualr pccos in eade eentia forme.

Ad 2

Ad scdm dicendu qz motus p prie loquedo non est forma. sicut via no est terminus. qz motus e via i formaz. Et si aliq mo fm suu ee materiale motus diceret ide qd for ma. vt sic ipse motus no ee diuisibil. nec hret pres eentia disticta. Sz fm suu ee forma/ le motus e quida fluxus z e quid forma successi uii. z vt sic no est ide qd forma. cuz forma sit fm sua natura ens forma pmanens. Comē. etiā videt ibi loq de pibz qstiatibus. qz si ali qua magnitudo q est calida dz frigerieri. illa magnitudo no sil relinqt calore in oibz suis pibz. sz successiue.

Ad 3

Ad terciu dicendu qz for ma fit p agētis actionē actu i subiecto fm ma gis z min⁹. in qstū subiecto magis z min⁹ di/ spōsito p actionē ipsius agētis forma dat ma gis z minus ee. z isto mo fm magis z minus etiā fuit in potētia a nōqz est i actu. sed nec nūc actu suscipit magis et minus i eentia. nec tūc ad tales gradus fuit i potētia. Magis etiā p prie diceret qz forma dat esse fm magis z mi nus. qz q suscipiat esse fm magis et minus. quia forma no suscipit esse sed dat esse. z sub/ iectū per formā suscipit esse. Minor ergo est neganda modo quo ille ponit eā. Et igitur alia opinio que ponit qz forma suscipiat magis z minus p additionē partis eiusdē ra tiōis cū pcedere. puta caritas per additionē noue caritatis. z sic de alijs. Et probatur sic.

Scotus.

- 1 Sicut trahēs siue tendēs arcū curuitatē ad/ dit curuitati. sic intēdens albedinē siue augēt caritatē. albedinē addit albedini. et caritatem caritati.
  - 2 P. videmus ad sensuz qz plūibz addituz plumbo. totū efficitur ponderosius et hoc qz grauitas addit grauitati. z ignis ad diuis igni totū efficitur calidius p additio/ nē vnus caloris ad aliū. Sic igitur eodem modo est in alijs.
  - 3 P. can dela superueniēs cādele magis illuminat aerē.
  - 4 P. sicut se ha bet augmētatio quātitatiua ad quātitatē. sic se habet alteratio intēsiua ad qualitatē. sed il/ la no potest fieri sine additōe noue quātitatē qz nec illa sine aduētū noue qlitatē. Sz illa opinio stare nō pōt. qz vel caritas supueniēs faceret vnū cū caritate pēnite. z tūc vna cari/ tas est forma z pfectio alteri. z altera cēt sb/ iectū istius. vel maneret ab ea disticta. z tunc duo accētia realia solo nūero dīna eēt siml in eodē.
- Ad pmū g dicendū qz p hmoi tractū subiectū curuitatis flectit in extremis

Cōtra sco.

Solutio

Ad 1

vltra suam medietatē. et p sequeus ad cur/ uitatē melius disponit. ppter quod eadem qz pzfuit sine aliqua alia de nouo superueniēte dat tali subiecto magis esse curuū. Sivero p continuationē hmoi tractus extrema totali/ ter iungeretur. tunc dico qz prima curuitas tollerē z inducā forma circularis figure que specie differt a prima curuitate. Ad. ij. dice dz qz sicut si alba superficies adiūgitur albe superficiē. ex hoc nō suscipit magis intēsiue. sic eodē modo de plumbū z igne. In eadē em parte plumbi nec est maior grauitas nec ma gis graue esse qz ante fuerat. Sicut em plu/ res homies simul iūcti fortius trahūt nauē. nullus tamē eoz ppter diuisionē talem ad alterū est fortio: in seipso intrinsece. Sic li/ cet illi plures ignes simul iūcti extrinsece pos sent i fortiozē actōem. intrinsece tū ex hoc nul lus eozū esset magis calidus. qz si oppositum quāqz appareret hoc esset p rāto. quia materia nullius eoz vel saltē alterius nō erat perfecte intēsa vel summe ad caliditates disposita aū hmoi diuisionē. z facta diuisionē perfecte di/ spōsit. z p sequeus intēsiue ee recipit. Ad terciu dicendū qz nō est ad pposituz. vt patuit supius. qz lumē e forma intēcionalis. Ad quartū dicendū qz nō est simile de quātitate z alijs formis. qz sola quātitas e p se diuisibil i ptes eiusdē rationis. ideo ipsa fm tales ptes pprie augmētāz. Nulla autē alia forma est diuisibilis in hmoi ptes nisi p accidēs. puta rōne quātitatē put fundat in quāto. z ideo nō pnt tales forme intēdi vel augeri intrinse ce fm eentias. sed soluz fm esse intēsiue et re/ missum penes dispositionē subiecti. Sed forte dices. Si separet duos calores. quo ruz vnus suo subiecto dat magis esse calidū. z alter minus esse caliduz. adhuc illi calores separti tenerent gradus suos quuis essent sepa rati a subiecto. z p consequēs ab omni dispo sitione subiecti. Dic diceret doctor noster qz nulla qualitas pōt separti etiā p potētiā dei ab oi subiecto. qz hoc implicaret dīctōez vt ipse pbat. ij. sūiaz. dist. xix. q. ij. Dato tamen qz ita fiat. tunc dico qz reus virtute sua cōser/ uans hmoi accidens supplet omne illud qd hmoi accidens in tali gradu perfectionis cō seruauit i subiecto anteqz separetur. ppter qd virtute diuina conseruante. tale esse et opera ri. aut saltē equiualeus habebit separti. qua le habuit cum erat subiecto z dispositiōibus subiecti coniunctuz. Alij dicunt qz prima forma cedit et corūmpit. z perfectioz forma

Ad 2

Ad 3

Ad 4

Instantia

Solutio

Opī. qzta

introducitur primā p̄tinens i virtute. z sic susci
 1 pit magis. quia i omni motu reali terminus
 a quo z terminus ad quos sunt incōpossibiles.
 ita q̄ necessario vnus abijcit altero acquisito
 Sed i omni motu intētionis terminus a quo
 est forma remissa. z terminus ad quem ē for
 ma intensa. ergo acquisita intētia abijcitur re
 missa. ¶ P. nō minus sunt incōpossibiles
 2 terminus a quo z terminus ad quem i motu ad
 formā q̄ i motu ad vbi. Sed i motu ad vbi
 cū terminus ad quem acquiritur necessario termi
 3 nus a quo relinquitur. ergo idē qd̄ prius ¶ P.
 contraria nō p̄rit esse simul. sed phus. v. phus/
 coz̄ dicit. q̄ minus albu z magis albu sunt
 contraria. ¶ Sed illud dictum non solū est
 1 falsum. verum etiā periculosū. quia fide cre
 dimus h̄uisti corpus manere tādū sub spe
 ciebus h̄ostie q̄dū manēt ibi h̄mōi species
 z nō vltra. sed planū est q̄ illa h̄ostia in acci
 dentibus siue speciebus suis suscipit magis
 z minus. ergo si in tali motu species p̄me coz
 rumpētur. tunc intensus vel remissus huius
 modi speciebus nō remaneret vltorius sacra
 2 mētum. quod est cōtra fidē. ¶ P. frigidū p̄
 sens calido remittit calorē. Si ergo calor re
 missus ēēt essentialiter alia forma a calore p̄e
 cedēti. tūc frigidū generaret calidū p̄ se. quia
 agēs naturale per accidēs corrumpit. nō em̄
 corrumpit nisi in q̄tuz p̄ se inducit aliquid
 in materia. vt patet p̄ cōmētatorē. r̄ij. metha
 phice. sed ipm̄ frigidū nō potest inducere frū
 giditatē. quia illa stare nō potest cū calore in
 illo secūdo gradu remisso primo. nec tepidita
 tē eadē ratione. ergo p̄ se solum induceret ca
 1 lorē. quod est impossibile. ¶ Ad p̄mū igitur
 dicēdū q̄ terminus a quo nō est eētā forme
 absolute z simpliciter. sed est ipsa forma fm̄ eē
 quod dat subiecto penes dispositōes p̄otūc
 in subiecto existētes anteq̄ talis motus inci
 piat. terminus autē ad quem est eadē forma es
 sentialiter fm̄ eē acquisitū ex dispositōibz in
 ductis p̄ talē motū. nō oportet ergo q̄ forma
 prima tollat. s̄z sufficit q̄ cesserit materia q̄ ad
 eē p̄mū. z incipiat ibi eē quo ad eē scdm̄.
 Ad 2 ¶ Ad scdm̄ dicēdū q̄ maior est vera sumen
 do ipm̄ eē p̄o termino. nō autē sumēdo eētā
 am forme p̄ termino. etiā minor ē falsa. quia i
 motu circulari idē p̄ctus p̄t eē terminus a
 1 quo z terminus ad quem. ¶ Ad terciū dicēdū q̄
 quibz maneat eadē eētā albedis q̄ p̄mo stās
 cū impfectis dispositōibus dat minus eē albu. z
 Ad 3 postea inductis p̄fectioribz dispositōibus dat
 magis esse albu. nō tamē manēt simul minus

Cōtra eā.

Solutio Ad 1

Ad 2

Ad 3

albu z magis albu. eo q̄ iam esse trāserit fm̄
 q̄ erat minus albu. et t̄mmodo sit esse fm̄ q̄
 actu est magis album. ¶ Alij dicunt q̄ cari
 tatem augeri q̄tum ad essentiā suāz potest
 intelligi dupliciter. Uno modo fm̄ partes
 formales. z appellāt partes formales talia si
 ne quibus impossibile est rē esse. sicut est diffe
 rētia rei. vel genus. Alio mō fm̄ ptes accide
 tales q̄ adueniūt rēcedūt. sicut dicim̄ carne
 fm̄ formā q̄ pmanet. fm̄ materiā autē q̄ flu
 it z defluit. P̄mo modo vt dicitur forma nō
 recipit magis z minus. Secūdo modo reci
 pit magis z minus. ¶ Sed nec illud valet.
 quia forma simplex nō habet ptes materiales
 in eētā sua. nisi p̄ accidēs sibi competāt. pu
 ta ratione subiecti i quo fundatur. si illud est
 quantū tūc talis forma extenditur et habebit
 partes accidentaliter sibi competēs. Sed ca
 ritas de qua ille loquitur in illa questione ē for
 ma simplex. z nō fundatur in subiecto quāto.
 ¶ Est igitur quidāz alius qui ea que ponit
 videt radicaliter ex iam dictis trāsisse. Dicit
 em̄ q̄ omnē formā que intēditur. nō esse in
 tēdi per acquisitionē alicuius realitatis parti
 cipātis forme illius specificā rationē. qz omē
 qd̄ mouet est in potētia ad illud ad quod mo
 uet. qz motus ē actus ent̄ i potētia fm̄ q̄ i po
 tētia. vt dicit. iij. phicoz. Omne autē quod est
 i potētia caret aliquo actu in quem tēdit per mo
 tū. vt patet. ij. methaphice ¶ Sed subiectū exi
 stēs sub forma remissa. vere mouet ad realita
 tē aliquā p̄tinēte ad genus qualitatis. ergo
 necesse est q̄ aliqua realitas illius generis per
 intentionē acquirat. Ad dit tamē postea q̄ re
 alitas illa fm̄ quā minor caritas p̄ficatur. nō
 potest esse inte ta caritas. z p̄cise distīcte
 participās realitatē aut rationē specificam si
 cut vnū indiuiduuz caritatis. sed participat
 rationē caritatis p̄ quādā reductōz. ita q̄ po
 test dici cō caritas. Est em̄ illa realitas oīno
 impcibilis z re z intellectu. vñ nec p̄ diuinā
 potētiā est factibilis p̄ se q̄ capiat esse p̄cisi
 uum z remonstratū. nec est intuitiue intelli
 gibilis etiā ab angelico intellectu sed solū est co
 intelligibilis. ¶ Sed illa nō videt esse vera.
 qz talis realitas augens essentiā caritatis. ne
 cessario a deo creabil̄ postq̄ creata fuit eētā
 caritatis. z p̄ p̄sequēs ita terminabitur actus
 creationis ad h̄mōi realitates. q̄ nō termina
 bitur ad eētā caritatis. qz nulla factio termi
 nat ad illud qd̄ an̄ factū est qz incepit talis fa
 ctio. sed eētā caritatis ante facta est. qz ince
 perit factio istius realitatis. Omne autē qd̄

Opi. alex. augustini.

Cōtra ale xandru.

Aureolus

Cōtra nō reolu.

distincte terminat actū dīvisi creatōnis. h̄ dī
 stincte potest a deo produci p̄ sui oīpotētiaz. z
 distīctē potest ab angelo cognosci. z potest eē
 ens dēmonstratū. que oīa p̄ase sunt p̄tra re. ḡ
 2. ¶ P̄ oīs realitas vel ē materia. v̄l forma.
 vel p̄positū ex vtroq. vel modus alicui? illo
 rū. sed illa realitas quam tu ponis nō est ma
 teria. quia tūc caritas cuius rationē specificaz
 participat eēt ens materiale. nec forma vel cō
 positū. quia tunc posset precise produci et co
 gnosci. quod tu negas. nec modus. quia mo
 dus nō augmentat essentīā rei. sed illa reali
 tas superueniens auget essentīā caritatis fm̄
 q̄ tu dicis. ¶ P̄. quādo aliqua sic se habēt q̄
 vñū est maioris p̄fectionis vel entitatis q̄ al
 terū. si illud quod est minoris entitatis potest
 habere entitatē p̄cisam z distīctā sine illo qd̄
 est maioris entitatis. tūc z eōuerso nō repuḡt
 illi quod est maioris entitatis. habere entita
 tem p̄cisam ab eo quod est minoris entita
 tis. z maxime potentia dei in talibus operan
 te. Sed si caritas augetur in essentia modo
 quo tu ponis. tunc potest contingere q̄ cari
 tas superueniens est maioris entitatis q̄ pre
 existens. quia vñi puero qui hodie habet mi
 nimū gradū caritatis. cras deus posset infun
 dere maiorem caritatē q̄ habeat quicunq. be
 atorū. tunc plane p̄ateret q̄ caritas superueni
 ens quam appellas concaritatē. esset maioris
 p̄fectionis z entitatis q̄ caritas p̄existens.
 Cū ergo illa p̄existēs habuerit entitatē p̄cisā.
 ḡ z huic nō repugnat h̄re entitatē p̄cisā.
 4. ¶ Aut gradus p̄ceptis z gradus supueni
 ens sunt eēntialiter ordinati. aut nō. Si sic.
 tunc tales gradus necessario differunt specie.
 quia impossibile esse eēntialē ordinē inter ea
 que sunt eiusdē speciei. z sic gradus supueni
 ens nō p̄ciparet eādē rōem specificā cū p̄
 cedēte. cui? oppositū tu affirmas. Si nō sūt
 eēntialiter ordinati. tunc ita p̄cisam entitates
 poterit habere scd̄s a p̄mo sicut p̄mus a scdo.
 q̄ i nō eēntialiter ordinatis sicut deus vel na
 tura p̄t p̄ducere p̄mus absq. scdo. sic scdm̄
 absq. p̄mo. ¶ Ad rōem suā dico q̄ illud qd̄
 mouet motu intēnsionis ē i potētia ad vltērio
 rē gradū in esse. nō autem in essentia. z illo eē
 caret. z ideo tendit ad ipsum p̄ talem motuz.
 Est etiam in minorū manifesta petitio p̄ncipi
 p̄ij. quia hoc iste debet probare. v̄ic q̄ sub
 lectū existens sub forma remissa vere mouet
 ad realitatez aliquā p̄tinēntē ad genus qua
 litatis. accipiēdo realitatē p̄ parte eēntie ipi
 us qualitatis.

Solutio rōnis sue.

Quātuz ad terciuz

Tercium p̄ncipale.

Cōclo. 1

p̄ncipale. vtrum caritas augeri possit in in
 finitum. Dico q̄ caritas simpliciter z absolu
 te nō potest augeri i infinitū. fm̄ quid tamen
 z respectiue potest augeri i infinitū. et sumo
 hic argumentū intēsiue z nō extēsiue. ¶ P̄
 mū probō sic. Omne quod recipit in aliquo
 limitato z finito. fm̄ suam naturā est limita
 tum z finituz. z p̄ sequens nō potest simpli
 citer crescere in infinituz. caritas est h̄mōi. cr
 go zc. ¶ P̄. oīs natura q̄ est intēnsibilis z au
 gibilis in infinituz. illa est remissibilis et di
 minuibilis in infinitū. Un̄ qz q̄nto vt q̄ntū
 est nō repugnat augeri i infinitū. ḡ quantuz
 vt quantū est puta mathematice sumptū est
 diuisibile z diminubile i infinitū. Sed nec
 caritas creata nec aliqua alia forma suscipi
 ens magis z minus est remissibilis in infini
 tum. als calefaciens posset per infinitū tem
 pus remittere frigidum. q̄ nunq. induceret
 aliquem calorem. eo q̄ semp aliquid frigidit
 atis remaneret in illo subiecto. ¶ Et si instā
 tia ferretur de numeris contra maiore p̄posi
 tionē qui augent in infinitū. nō tñ dīminuū
 tur in infinitū. eo q̄ statum habeant ad ipsaz
 vnitatem. ¶ Rūdeo q̄ hec instātia nō est ad
 p̄positum. quia nos loquimur de gradibus
 forme eiusdē speciei. numeri autē differūt spe
 cie. ¶ Scdm̄ p̄clusōz p̄to sic. Sicut se ha
 bet noticia abstractiua vie ad noticiā intuiti
 uam patrie. sic se videt habere caritas deside
 ratiua vie ad caritatē fructiua patrie. sed si ab
 stractiua vie augetur siue intēnderetur i in
 finitum. nunq. tamen posset q̄stum ad perfe
 ctionem noticie equari noticie intuitiue pa
 trie. ergo si zc. ¶ P̄. q̄ncunq. aliqua sic se ha
 bent q̄ actus vñius q̄uisq. intēdat nō p̄t
 eqr̄i actui alteri? nec eius p̄fectōem attingere.
 atq. sp̄ p̄ sui intensionem sibi poterit magis
 ac magis conformari. tūc illud cui? actus sic
 intēdit p̄t dici aliquo mō augibile siue in
 tensibile in infinituz. sed actus caritatis vie
 isto modo sic se habet respectu actus caritatis
 patrie. ḡ zc. ¶ Maior p̄z. qz cū habet? cognosci
 mus p̄ p̄rios eorū act. ideo ex cōditionibz
 ipsorum actū iudicamus de p̄ditionibz ipo
 rū habitū. ¶ Minor p̄z. qz act? p̄p̄? carita
 tis vie est amor desiderij qd̄ necessario est cuz
 motu z affectōe ipsius animi. p̄pter quod di
 cit August. in p̄fessionibus suis. Ad te feci
 s̄i nos d̄ic. z in quietuz est cor? nostrū donec

Instātia

Solutio

Cōclo 2

2

requiescat i te. Sed act⁹ ppri⁹ caritat⁹ patrie est delectabilissima et beata fruitio et plena mentis quietatio. Sed planius est q⁹ predic⁹ act⁹ caritatis vie. cuz nullo modo possit habere pfecta delectatione et plenaz quietatione. nullo modo poterit equari beate fruiioni. **D**, autē hmoi actus caritatis vie possit sp magis conformari actui caritatis patrie. patet. qz viator existens i statu pfectoz i suis opationibz nō est minoris efficacie qz exis i statu penitentiū seu de nouo puerioz. sed existēs i statu penitentiū tante fuit efficacie gratia dei sibi cooperante. q⁹ ex merito suo actus sue caritatis magis fuit depuratus. et psequens actui patrie magis pformatus. quod patet. qz als de statu penitentiū nō peruenisset ad statū pfecto rū. ergo eadē ratione vel potiori hoc vterius continue poterit promereri. **P** videz confirmo sic. De rōne viatoris est q⁹ diu manet viator: si inutiliter ociosus nō fuerit. semp suo termino poterit magis appropinquare. nā quicquid nō ptingit terminū poterit ppinquius accedere ad terminū. sed sola intēio caritatis facit nos appropinquare termino nostre peregrinationis. qz sicut sola caritas fm augmētū diuidit inter filios pditionis et regni. sic sola caritas iuxta suū augmentū nos facit appropinquare ad hmoi regnū. hoc em nulla virtus potest fm se excepta sola caritate. cum ois alia virtus possit esse informis. et p consequens sine merito. Dato igit q⁹ deus iultū viatorē p infinitū tēpus dimitteret viatorē. caritas i infinitū posset augmētari. q⁹uis nūqz equet caritati beatorū. **S**ed p rariū pme conclusionis tenēs quidā doctoz ponit absolute q⁹ caritas potest augeri i infinitū. qz nec fm ratione pprie speciei caritas hz terminū. cuz sit participatio qdā caritat⁹ infinite q⁹ est spūscūs. nec ex pte agētis. qz deus q⁹ est infinitū pducit caritatē. nec ex pte subiecti. qz qnto magis caritas intēdit tanto magis capacitas subiecti auget. nūqz em vas aliquod posset impleri liquore. si quāto plus susciperet tanto habilis fieret ad suscipiendū. ppter qd⁹ v⁹ dicitur in infinitū pōt fieri augmentū caritatis. **P**. eā dē conclusionē quidā alij probāt sic. **S** p rō et mēsurā habit⁹ sumit⁹ ab obiecto. cū igit bonitas diuina q⁹ est ppriū obiectū caritatis sit i infinitū diligibilis. g⁹ rē. **P**. pfectibile p caritatē pōt fieri i infinitū sp nobili⁹. g⁹ caritas pōt i infinitū semp augeri et intēdi. pntia p⁹. quia sp debet esse pportio inter pfectibile et pfectiōnē. antēcedēs pbat. qz de⁹ pōt i infinitū crea-

Thōas 3

Alij ad id

1
2

re angelū nobilioz. qz nulla creatura pōt ex haurire potētā creatoris. cū g⁹ volūtas āgeli sit ppriū subiectū caritat⁹. g⁹ rē. **P**. vbi termin⁹ ad quē accedit p intēsiōnē alicui⁹ forme distat i infinitū. ibi clementū illius intēsiōis potest esse in infinitū. hz termin⁹ p quē accedimus p intēsiōnē caritatis distat a nobis i infinitū. ergo rē. **S**ed illa opinio expōt esse videt⁹ Aug. ench. c. vi. vbi ait sic. **N**otigat autē cupiditas caritate existēte. donec veniat ad tantā magnitudinē qua maior esse nō possit. **P**. nullus motus alteratōis pōt eē infinitus. vt patz. viij. phisicoz. hz ois mot⁹ intēsiōis ē motus alteratōis. g⁹ rē. **P**. si sp intēderet sine extēderet volūtat⁹ capacitas fm intēsiōnē caritatis. tūc null⁹ posset eē beatus. quia nunqz repleret capacitas. nullus autē beatus esse potest. nisi tota sua capacitas sit plene quietata. et psequens repleta. ergo rē. **P**. causa formalis nō potest dare materie seu subiecti causalitatē materialē seu p ditiōz materialē. sed receptibilitas seu capacitas est cōditio materialis. ideo capacitas nō potest augeri i subiecto ex collatione caritatis. ergo rē. **P**. talis capacitas voluntatis quam ponis. vel est idē quod natura volūtat⁹. et tūc sicut natura nō potest crescere i infinitū. iuxta illd⁹ augst. iij. super Gen. c. ij. Omnis natura ē certis limitibus circumscripta. Et. ij. de anima. Omniū natura cōstantiū est certa mensura magnitudinis et augmētū. Sic talis capacitas idem existēs quod volūtas nō poterit crescere i infinitū. **A**ut dicit perfectionē additaz volūtat⁹. et tūc sequitur idē quod prius. quia perfectio et pfectibile sunt pportio nāta. finitū autē et infinitum nō sunt hmoi. ergo rē. **P**. nō magis habet deus rōez infiniti mag⁹ tū est causa productiua caritatis. qz in q⁹ tum est causa cuiuscūqz alterius creature. sed ratione infinitatis diuine nō arguit aliqd⁹ productū a deo crescere i infinitū. ergo nec de caritate hoc arguere debemus ppter dei producentis infinitatē. **P**. si caritas nō haberet terminū fm rationē pprie speciei ex hoc q⁹ est quēdā participatio infinite caritatis tūc cū omnis creatura participet diuinā cēntiā que est formaliter infinita. sequerēt q⁹ nulla creatura eēt terminata fm rōem pprie speciei. pntia p⁹. qā posita eadē cā sequit idē effectus. **A**d p⁹ mū igit dicitur q⁹ ratio et mensura caritatis create sumitur ab obiecto nō fm adequationē. quia sic deus solus habet caritatē. sed fm conformitatē obiecti ad potētā. cū igit capa-

Contra thomā

Solutio ad

Ad 2

caritas nostre voluntatis sit finita. ergo caritas non potest crescere in infinitum simpliciter. **Ad** secundum dicendum quod illi qui ponunt quod caritas est in infinitum in angelis dicitur sic sicut et ipsi angeli. illi utique habent dicere quod si deus in infinitum semper produceret nobilitatem angelorum. quod semper produceret nobilitatem caritatis. **Sed** dato quod caritas eiusdem speciei sit in omnibus angelis. tunc potest negari unitas. quia cum in eadem specie non possint dari infiniti gradus nec in essentia nec in esse. non videtur quod aliquid possit in infinitum intendi simpliciter et absolute nisi in dote speciem. **Propter** quod dicitur sollemniter doctoribus. quod tanta fuerat gratia et caritas in christo. quod si amplius aucta fuisset non mansisset in eadem specie. **Ad** probationem dicendum quod quibus huiusmodi proportio perfectionis ad perfectibile requiritur in perfectis naturalibus. non tamen in supernaturaliter infusis. **Unde** quibus antea christi quibus tamen ad sua naturalia sit inferior quibus angelis. in ipsa illud per. **Unde** in iustis eius paulominus ab omnibus angelis. caritas tamen christi maior est quibus sit caritas omnium angelorum simul et unitate sumpta. **Ad** tertium dicendum quod maior est veraybi accessus ad terminum est successivus. sed sic non est de accessu ad obiectum caritatis. quolibet enim actu caritatis tale obiectum attingit. **Ad** minorem dicendum quod quibus naturaliter et entitativum de? distat a nobis in infinitum. est tamen cuiuslibet creature intimior quibus creatura sibi ipsi. sicut quod ait beatus Augustinus in libro de sermone. propter quod cuiuslibet creature potest obiectum entitativum huiusmodi placitum. **Sed** voluntatis. **Uirtus** etiam sed de clusiois impugnat ab aliquibus sic. **Omne** finitum potest in infinitum accessum attingi potest maxime ab eo quod est eiusdem rationis cum ipso. sed caritas cuiuslibet existens in patria est finita. et eiusdem rationis cum caritate vic. ergo attingi potest quo ad sui equalitatem per unitatem intentionem caritatis ipsius vic.

Ad 3

Ad datum quod aliquis in patria habeat tres gradus. et unus viator habeat unum. et idem viator per opera meritoria acquirat secundum gradum. non apparet quare non possit illum tertium gradum attingere. maxime cum sit eiusdem rationis cum isto secundo quem iam adeptus est.

Contra se ad 2 et 3

Ad quod doctor noster hic ponit exemplum de angulo contingente resultante ex diametro et linea semicirculi. **Respondet** illi quod exemplum non est ad propositum. quia illi duo anguli sunt diversarum rationum. ideo per incrementum unius non puenit ad equalitatem alteri. **Sed** caritas vic et caritas patrie est caritas eiusdem rationis. imo in eodem homine supra est eadem caritas numero. sed in his que sunt eiusdem speciei. per intentionem unius puenit ad alium

in eadem et equalitatem alteri. **Sed** illa non concluditur. nec per me. nec per doctorum nostrum. **Presuppone** enim doctor quod ille proficiens in caritate maneat viator. quia hypothesis supposita arguitur sic. **Quicunque** aliqua duo sic se habent quod eis realiter annexa a quibus absoluti non puenit sunt diversarum rationum et quodammodo inconpossibilia. tunc talibus sic permanetibus per intentionem seu incrementum unius non puenit ad equalitatem alteri. sed caritas vic et caritas patrie sunt huiusmodi. ergo etc. **Maiores** per quod non potest fieri coequalitas inter aliquam stater repugnancia iter ea que ipsi sunt inseparabiliter annexa. sed minor patet expressis per Augustinum in omelia que legitur in festo Johannis euangeliste. **Ad** primum ergo dicendum quod licet caritas vic et patrie sint eiusdem rationis. tamen put est in viatore. est inseparabiliter coniuncta his que differunt ratione ab illis que necessario sunt requisita quo ad perfectionem caritatis que est in patria. puta hic est coniuncta enigmati fidei. ibi autem clare visio obiectum diligibile clarissime demonstrat. **Hic** autem viatoris reclusa est in carcere molis corporalis. de quo dicitur Sapientia. ix. Corpus quod corrumpit aggrauat animam: et deprimat terrena habitatio sensum multa cogitantem. ibi autem exuta est ab omni molestia corporali. **Dis** et alijs multis similibus stantibus et permanentibus in viatore. planius est quod subiectum caritatis nunquam tam nobiliter disponet in via qualiter in patria. propter quod eadem essentia caritatis nunquam daret esse tam nobile et intentionem quale daret in patria. cum ergo caritas non suscipiat magis et minus sicut essentia sed solum sicut esse. sequitur necessario quod viator manens viator nunquam per huiusmodi caritatis augmentum caritati comparentis poterit coequari. **Sicut** enim linea unius cubiti signata in circulo decem cubito unum crescente circulo semper magis dirigitur et accedit ad rectitudinem. et quibuslibet circulus cresceret in infinitum. nunquam pars illa manens in circulo fieret plene recta. **Si** tamen separaretur a circulo in brevissima morula posset perfecte dirigitur ita quod totaliter esset recta. **Sic** quibus caritas viatoris annexa statui potest miserie que circulo simulat. eo quod idem sibi respondeat per sine et pro principio. quia viator de terra oritur et iterum reuertetur. quibus in qua talis caritas intenditur datur. manens tamen in fixa periodo illius per sentis miserie nunquam erit plene recta sicut illa que est in patria. raptam vero extra statum predictum quasi in actu oculi perfecte dirigitur. **At** per hoc patet ad secundum et tertium argumentum.

Contra illa

Solutio ad 1

Ad 2 et 3

Quartus
pncipale.

Quatum ad quar

Conclo 1

Conclo 2

Conclo 3

tū pncipale. vtz caritas possit minui. dicēdū q caritatē posse minui pōt itelligi triplr. Pri mo ex pte caritat' fm se. **S**ecdo ex pte rei. **T**er cio ex pte opatōis nre. **Q**uartū ad p̄mū di co q bitū caritatis fm se nō repugnat qn mi nuī possit. qz habitū cui competit augeri illi fm se non repugnat minui. sed caritati vt pa ruit in primo articulo p̄petit augeri. q̄ sibi fm se nō repugnat minui. **S**ecdo dico q non repugnat caritati minui ex parte rei. qz agēs libz habēs plenū dominiū sup aliqūe habi tū. si ipm pōt augere ipm etiā potest diminue re. sed deus p suam gratuitā z liberam influētī am nō solū causat habitū caritatis. s; etiā au get z intrādīt. z habet plenū dominiū sup ipz. ergo zc. **T**ercio dico q ex actibz nostrz ca ritate possim totalr pdere siue amittere. sed caritate manēte p nullū actū nrm possumus caritatē minuire. **P**rimū patz. qz p peccatuz mortale caritas totaliter tollit. sed nostrz acti bus possum peccare mortaliter. ergo zc. **S**e cundū probādo vnū p̄suppono. puta q cum actus nostri sint triplices. s. boni. mali z indif ferētes. per bonos actus z indifferētes caritas nō minuat. **T**ūc arguo sic. Omnis act' no ster malus vel implicat peccatū veniale. vl' mortale. sed mortale non minuit caritatē. qz omne quod minuit aliquid adhuc relinquit. sed mortale pctm nihil relinquit de caritate. qz ipsā totaliter tollit. **N**ec veniale. qz omne fini tū totaliter pōt consumi p ablationē frequer tē alicuius finiti ab ipso. sed caritas ē res fini ta cū sit creata. ergo si p vnum peccatū venia le posset diminui. tūc p frequētationē z mul titudinē talium peccatōz venialium posset tota liter consumi seu corrumpti. z p̄sequēs euz nō habēs aliquid de caritate necessario dānaref. sequeret q ex solis venialibus sine omī pecca to mortali necessario homo dānaref. **C**ōtra si aliquis nuper p̄uersus habens mīmūz gra dum caritatis peccat venialiter. aut tale veni ale pctm diminuit aliqd de caritate aut nihil si diminuit. tūc qz mīm' grad' fuit. tūc ni hil de caritate manebit. z sic si tal' hō moreret tūc ppter vnū pctm veniale p̄petue dānaref. **S**i nihil diminuit pari ratōne nec aliquid aliud peccatū veniale diminuire potest. **S**z contra illam veritatē est opinio quorundam qui dicunt q caritas minuit in sua essentia p pter peccata venialia. quia homo multiplicā

Opinio
illa.

do hmoi peccata acquirat habitum cupidita ris. z quāto magis multiplicat actus huius modi peccatōz. tāto magis intēditur inclina tio ad peccādum. z p̄ cōsequens minor incli uatio siue habitatio ad bonū. habitatio au tem ad bonūz vt dicunt est ipsa caritas. ergo peccata venialia diminiūt caritatē. **E**t ad dunt q sic peccatū veniale diminiuit caritatē q ipsam tamē nō tollit. quia in peccatis veni alibus est deuenire ad talē terminū. vltra quē si dicitur aliquis actus malus qui als ēē ve nialis extunc est mortalis. **E**t illud mul tipliciter probat. **P**rimo sic. **S**icut peccatū mortale est totalis auersio a deo. sic peccatū veniale est aliqualis auersio a deo. **S**ed in to tali auersione amittit tota caritas. ergo i ali quali auersione aliqualiter amittit caritas. ita q minus diligit deus qz deberet diligi. **P**ro pter quod ait **August.** in libro p̄fessionū. **D** magne deus minus te amat qui aliquid tecū amat quod nō ppter te amat. **C**ōtra illud qd i principio puta i p̄ma caritat' infusioe facit q minor caritas infundit. h post infusāz cantā tē facere pōt vt caritas minuat. sed multitu do venialium pctōrum si fuerit in homīe qn p mo sibi caritas infunditur facit vt ei minor ca ritas infundatur. ergo zc. **C**ōtra posito q nūc sint duo in equali gradu caritatis. si vnus il lozum cōmittit veniale peccatū z nō alter. pec cās minus car' erit deo qz nō peccās. sed qui est minus carus deo minus habet de caritate. ergo ex peccato veniali caritas diminuta est i tali hominē. quous totaliter nō sit sublatā. **C**ōtra omne malū vt malū est tollit aliquid de bono. sed pctm veniale est malū. ergo zc. **C**ōtra post maiorē caritatē p̄tingit aliqd eē minus dispositū pro caritate qz antea fuerat. sed cari tas sicut tu dicis suscipit magis z minus fm maiorē z minorē dispositiōz subiecti. ergo zc. **C**ōtra lxxij. questionū. q. xxxvij. ait **Aug.** **L**um augetur cupiditas minuitur caritas. **S**ed illa nō videtur esse vera. qz sicut eis dem actibus generat' z auget' habitus. vt p̄z ij. ethicōz. sic ex p̄similibus actibus corrup pit' z diminiuit' habitus. sed nullū pctm veni ale pōt corrumpe habitū caritatis etiā vt tu ipse dicis. ergo nullū peccatū veniale potest ipm minuire. **A**d p̄mū dōm q licz cū pec cam' venialr nō p̄uertamur ad deū tāto cona tu sicut debem'. nō tū auertimur a deo. qz nō p̄stitutum' nobis aliū finē quē deo pferamus. nō p̄prie ergo dicit' pctm veniale auersio a deo. **C**ōtra dicit' q ex illa solutione illi habeant

Contra
la opionē.

Solutio
Adi

Instantia

Solutio

Ad 2

Ad 3

Ad 4

Ad 5

Ad 6

Ad argu-
mentū pnci-
pale.

ppositum. quia cum dilectio sit qdā uersio
mētis in deū. q̄ si pctm̄ veniale h̄mōi uersio
nē retardat. q̄ diminit caritatē. ¶ R̄n̄. q̄ licz
p ipsa venialia pctā actus caritatis q̄ ad suū
feruorē tepescat. habitū caritatis integer p/
seuerat. ¶ Ad scdm̄ dicēdū q̄ maior p̄ nega-
ri. q̄ multa sūt q̄ rē p̄nt impedire dū ē in fieri
que tñ ipsā nō diminiūt cū est in facto eē.

¶ Ad tertiū dicēdū q̄ licet q̄stū ad exteriorē
apparietiam deus videat min⁹ diligere ipm̄ q̄
est in pctō veniali q̄ aliū. eo q̄ effectū minus
diligētis circa ipm̄ exerceat. q̄ ipm̄ p̄tali p̄c/
caro ad penā purgatorij ordinar. ex h̄ tñ reali-
ter ondit q̄ nō min⁹ diligit ipm̄ q̄ aliū. q̄ eē q̄/
le celestē p̄miū ambobz referuat. pctm̄. n. veni-
ale q̄suis mereat penā. nō tñ diminiūt gl̄iam

¶ Ad q̄rtū dicēdū q̄ malū venialē pcti q̄suis
nō tollat illud bonū qd̄ iā in aīa factū est. im/
pedit tñ illud bonū qd̄ p̄tūc cū tale peccatū
p̄mittit posset fieri in aīa viatoris. ¶ Vel dicen-
dū q̄ tollit aliq̄d bonū. q̄ facit hoīez tepescere
q̄ ad feruorē act⁹. ¶ Ad q̄ntū dōm̄ q̄ sicut ca-
ritas ē a solo deo. sic imediātā dispositio q̄ ad
caritatē i se ē a solo deo. r̄ iō pctā nra venialia
sicut nō attingūt caritatē. sic nec attingūt im-
mediātā dispositio ad eā. r̄ iō de magis dispo-
sito nō fit min⁹ dispositio respectu caritatis i se
licet respectu annexoz possit p̄t⁹ disponi. pu-
ta p̄ inobediētā r̄ rebellioz viriū inferiorz.

¶ Ad vi. dōm̄ q̄ si talē cupiditas ē veniale pctm̄
tūc nō p̄t attingere habitū caritatis. tñ q̄ p̄
talē cupiditatē vires inferiores reddunt mi-
nus habiles ad obediētū impio volūtariū im-
pantis s̄m̄ rectā rōem. q̄ fit hō min⁹ feruendus
q̄stū ad executionē ipsi act⁹. r̄ ideo cupiditas
minuit caritatē nō i se q̄stū ad habitū. sed so-
lū q̄stū ad actuz. ¶ Ad argumentū p̄ncipale
dicendū. q̄ q̄suis caritas non fit quantitas. tñ
habet quendā modū quanti.

Distinctio decima octaua.

De reuera dili-

Pgēter rē. Post q̄ m̄ tractauit
de mō t̄pali p̄cessiois ipsius
spūsc̄i. i hac. xvij. distinctioe tractat de p̄pri-
etate ipsi spūsc̄i signata sub noīe dati siue
doni. Et p̄t breuiter ista distinctio diuidi in
quāz ptes. s̄m̄ q̄ m̄ circa h̄ nomē donū pro-
ut p̄uenit spūsc̄o mouet q̄n q̄ q̄oes. Se-
cūda ibi. Sed querit cui donabilis. Tercia
ibi. Dicunt questio. Quarta ibi. Dic querit

tur vtz filius. Quinta ibi. Post hec querit
vtrū rē. Prima diuidit in tres. q̄z primo ar-
guēdo ad vtrāq̄ partē mouet questionē. Se-
cūdo circa motū questionē ponit suā determi-
nationē. Et tercio siue determinatōi adiungit
probationē. Secūda ibi. Ad quod dicim⁹.

Tercia ibi. Nō ergo spūsc̄o. Sicut que-
stio secunda diuidit in tres ptes. Nā primo
magister p̄mittit titulū questionis. Secun-
do tangit materiā solutiōis. Et tercio subiun-
git quoddā notabile ex p̄dictis. Secūda ibi
Ad quod dicimus. Tercia ibi. Et notandū
est. Et nā tercia questio diuidit in tres ptes.
s̄m̄ q̄ primo mouet questio. Secūdo addit
respōsio. Et tercio ex p̄dictis quasi correlarie
multiplex inferit illatio. Secūda ibi. Ad hoc
breuiter respondemus. Tercia ibi. Ecce his
verbis. Et hec in quattuor. s̄m̄ q̄ inferūt
quattuor correlaria. Secūda ibi. Et supra/
dictis. Tercia ibi. Et s̄m̄ hoc rē. Quarta ibi

Itaq̄ et spūsc̄o. Quarta questio simili-
ter diuidit in duas ptes. Nā primo propo-
nit questionē. Secūdo annectit respōsionē
Respōsio incipit ibi. Ad quod dicimus. q̄ fi-
lius rē. Ultima questio diuidit i duas par-
tes s̄m̄ q̄ primo mouet questio. Secūdo in
futurū differtur eius respōsio. Secūda ibi.
Dui⁹ questiois determinationē. Circa hāc
distinctionē quero.

Utrum hoc nomē donū i diuis di-
cat notionaliter. ¶ Et videt q̄ non.
q̄z omne nomen notionale importat
distinctionē. sed in hoc nomie donū nō ē di-
stinctio. quia tota trinitas r̄ quelibet persona
potest seipsam dare. ergo rē. ¶ Contra. iij. de
trini. ca. penul. ait Augul. Spiritū sanctum
donū esse est spūsc̄o a patre procedere.
sed processio est nomē p̄sonale siue notionale
ergo rē. ¶ Dic breuiter sunt quattuor vidē
da. ¶ Primo de hoc quod querit. ¶ Secū-
do vtrū soli spūsc̄o conueniat hoc no-
men donū. ¶ Tercio vtrū spūsc̄o sit eo
donuz quo spūs. ¶ Quarto vtrū sit eo do-
num quo deus.

Quantū ad primū

Articls 1

vtrū hoc nomē donū i diuis dicat notionaliter
Dicēdū q̄ sicut verbū s̄m̄ suā p̄p̄iam ratōez
dat intelligere p̄cessum a proferere. ita donū
dat intelligere processum a donāte. sed pro-
cessus conuenit persone r̄ nō essentia. ideo r̄ q̄z
verbum q̄z donum in diuis ē personale seu

notiōale et nō cōtinentiale. Propter qd aug. iij. d tri. c. vi. ait. qd spūscm donuz eē a pre pcedere. Nōmē tñ dari cōtinentiā sumit. qz uenit spūscō ex tpe. Un ait aug. v. de tri. c. xv. spūscm ab etno fuisse donū. s; ex tpe fuisse datū.

Articls 2

Quantuz ad secundū articulū.

vtz soli spūscō ueniat h nōmē donū. Dicedū qd donū triplr differt a dato. Nā donū ē donatio libera. ex q nō expectat aliq redonatio. vt pz. i. ethi. Ex q pz qd donū ratione sue significatiōis addit aliqd sup datū. Scdo differt i mō significādi. qz donuz d; qsi ab aptitudine vt def. sed datū dicit ab actu donatiōis. Tercio d; rōe significatiōis qz donū cū sit nōmē significat sine tpe. sed datū cū sit pncipiū. vel si nōialr sumit qsi p nōmie s; bali tenet. id significat cū tpe. Ex qbz pz qd donū dicit rē emanātē p modū libertatē sine tpe in aptitudine vt def. Cū igit spūscm procedat a patre et filio p modū amoris et libere sine tpe in aptitudine naturali vt def in tpe. cū etiā quia amor pncipaliter habz rationē doni. alia aut ex sequēti inqstūm pncipat rationē amoris. ideo spūscm pprie donū dicit. Propter qd ait Aug. xv de trini. c. xvij. Nō frustra in hac trinitate nō dicit ver bū dei nisi filius. nec dicit donū dei nisi spūscm sanctus.

Articls 3

Quantuz ad terciū

pncipale. vtz spūscm sit eo donū q spūscm. Dicedū qd spūscm eadē proprietate ē donū quā pstituit i esse psonali. qz. b. Aug. iij. de tri. c. xvij. dicit. qd sicut natū esse ē filiū a patre esse. ita spūscm donū dei esse est a patre et filio procedere. sed filiū natuz esse est sua psonalis proprietate. ergo spūscm donū dei eē rē.

Loco au gustusē

Sed ptra illud arguit quidaz sic. Illud quod uenit spūscō i ordine ad creaturā nō potest esse sua proprietate psonalis. sed eē rē. ergo rē. Maior patz. qz proprietate cuiuslibet diuine psonē est prior omi creatura. Minor etiā patet. qz ex hoc spūscm dicit donū. qz dat nobis. P. omnis relatio dei ad creaturā est relatio rōnis. sed proprietate i diuinitate est relatio realis. cū igit hoc nōmē donuz cōueniat spūscō i ordine ad creaturas. ergo rē. P. vna psona diuina nō cōstituitur duabus relationibus. sed spūscm psona cōstituitur spiratione passiva. ergo esse donū

nō erit eius psonalis proprietate. ergo rē. Sz illa sunt manifeste ptra inuentionē Augu. pro ut magister cū adducit i illa. xvij. distinctiōe in lra. Ad primū dicendū qd minor nō est v; qz quazq; vera. quia si nulla creatura eēt nec vnq; fieret. adhuc spūscm esset donuz. eo qd eēt amor psonaliter productus in diuinitate. amor autē est donū primū oim donoz. primū em quod libere damus est amor noster. et illo p sequēs damus omne qd libere damus. Ad secundū patet p idē. Ad terciū dicit dū qd sicut uerbario i diuinitate est idē qd generatio. sic donatio in trinitate i diuinitate idē ē quod spiratio. et psequēs esse donū et esse spiratuz idem sunt.

Solutio

Ad 1

Ad 2 et 3

Articls 4

Quantū ad quartū

tum. vtz spūscm sit eo donū quo deus. Dicit doctor noster hac distinctiōe. qd quilibet diuina psona sit omnino simplex. ideo illud quo spūscm est deus. et illud quo est donuz non pnt realiter differre. differunt tamē forma liter. qz sicut pater nō est formaliter eo pater quo deus. nā formaliter ē deus deitate et pater paternitate. sic spūscm ē deus p diuinitate cōtinentiam et naturā formaliter. donū autē ē proprietate relatiua. Et declarat se exemplariter dicens. qd sicut aliquis currens existēs lassus et calidus. alio est formaliter lassus. et alio formaliter calidus. qz lassus est lassitudine. et calidus calore. originaliter tñ vnō et eodem reat p vtrūq; vicz ipso cursu. Ita spūscm ē deus et donuz sua processioe accipit qd sit deus et qd sit donū. quāuis formalr sit proprietate donū et natura deus. Sz quāuis a nullo aduersariōū hec dicta doctoris p alia sua dicta ducāt. tñ satis apparēter vident repugnare. cū ipse vnū dicit i diuinitate neget eē d; nitiā formalē. Quic aut obiectiōni de facili possumus rēdere. dicēs qd doctor hic sumit d; nitiā formalē p ea d; rā qd ē fm formalē rōem. et talē nō negat iter relatiōis et sūdamitū etiā i diuinitate. quāuis eā neget in f absoluta. Ad argumētū pncipale ddz qd donū duplr ad pns dicit p. Uno mō oē illd qd est donabile vel dari pōt siue a seipso siue ab alio. et sic d; cōtinentiā i diuinitate. qz uenit oibus tribus. Nā pōt dare filiū. et pōt et filius spūscm sanctū. et pater seipm. pōt etiā quilibet psona diuina dare seipm. Alio modo dicit donū illud quod ex proprietate siue originis accipit qd sit donabile. et hoc nomen donum dicit nōnōaliter i diuinitate. eo qd soli spūscō

Nota qd egid; expi se ponit for malitates.

Cōtra egid; diuim.

Solutio

Ad pncipale argumētum.

Marginal notes on the right side of the page, including a large initial 'D' and various smaller annotations.

ueniat. cui ppriū ē pcedere p modū amor,

Distinctio decimanona

Nunc postqz

zc. **D**uculqz mgr dterminauit d
 diuic eēntie unitate. psonaz tri
 nitate. ac psonalis origis distinctōe r alia
 te. hic i ista. xix. dist. incipit tractare de pdicta
 rñ psonaz equalitate. Et diuidit i duas ptes
 qz pmo ostēdit diuinaz psonaz equalē ma
 iestate. Scdo ostēdit ex pdictis ori quādaz
 singulare difficultate. dist. xxi. ibi. **D**ic out q
 stio trahēs zc. **P**rīma i duas. qz pmo ondit
 psonaz equalitatem ex hoc qz hñt eadē magni
 tudinē r maiestatem in eēndo. **S**cdo ex hoc qz
 hñt eadē virtutē r pntem i agēdo. dist. xx.
 ibi. **N**ūc ostēdemus. **P**rīma diuidit i tres
 qz pmo mgr ondit i quo pñstut psonaz equa
 litas i eō. s. i eternitate. magnitudine r pntate.
Scdo probat hec tria nō differere sed sō
 la ratiōe. **E**t tercio psequit psonaz equali
 tate i pcciali. prout attenditur i ipsa magnitu
 dine. **S**cda ibi. **L**ūqz enumerēt ista. **T**er
 cia ibi. **N**ūc aūt eternitate. **E**t hec diuiditur i
 tres. **Q**uia pmo ostēdit diuinaz psonaz ma
 gnitudinis equalitatem ppter substantialitatis
 unitatem. **S**cdo ppter totalitatis immuni
 tatem. **E**t tercio ppter simplicitatis puritatem.
Scda ibi. **S**ed iaz nūc. **T**ercia ibi. **S**c
 iendū est igit. **P**rīma diuidit i duas. qz pri
 mo probat intētum ex hoc qz tres diuine per
 sone sunt realia vna natura. **S**cdo ex hoc qz q
 libet diuina psona habet esse i alia psona. **S**c
 da ibi. **E**t inde ē qz pñ dicit eē. **T**ūc sequit il
 la ps. **S**ed iā nūc. **E**t diuidit i tres. qz pmo
 ponit veritatis intēre declarationē. **S**cdo eō
 tra ducit apparentē obiectōz. **T**ercio huius ob
 iectionis subdit solutiōem. **S**cda ibi. **V**is
 videtur aduersari. **T**ercia ibi. **D**ec qz hic di
 citur. **P**rīma i tres. qz pmo ondit qz natura
 respectu diuinaz psonaz nō habet rationē toti
 us integralis. **S**cdo qz nō habet rōem to
 tius vsus. **E**t tercio qz nō hz se i rōne pntis ma
 terialis vel formalis. **S**cda ibi. **D**ic adij
 cēdum ē. **T**ercia ibi. **N**orādū etiā qz eēntia.
Tūc sequit illa ps. **S**ciendū ē igit. **E**t diuidit
 i tres. qz pmo mgr probat diuinā simplici
 tatem ex eo qz vna psona nō est minor personis
 pluribus. **S**cdo isert ex pdictis qz reus
 nō debet dici triplex sed trinus. **T**ercio ostēn
 dit qz modus his oppositus inuenit in rebz

corpilibus. Secūda ibi. Preterea cū reus.

Tercia ibi. In rebz corporeis. Dic quero

Utrum vna psona sit i alia. **Q**uestio
 del qz nō. qz i quocūqz est paternitas
 filiatio r spiratio. ille ē pater et filius
 r spūscūs. sed si p r spūscūs sunt i filio. tūc
 erūt i eo paternitas r filiatio r spiratio. ergo fi
 lius eēt pater r spūscūs. r sic eēt spūscūs per
 sonaz. **C**ontrarium ponit magister i lra illi
 us. xix. distinctiōis. **I**sta questio possz ha
 bere duplicē intellectū. **Q**uoz pmo ē satis fa
 cilis. alter vero difficilis. **P**rīmo possz in
 telligi vtrum vna psona sit i alia intellectu
 liter r obiectiue. **E**t tunc de facili respondēt qz
 sic. **Q**uia omne cognitū est i cognoscēte obiecti
 ue. vel p seipsum. vel p suam similitudinē.
 sed quelibet diuina psona cognoscit quamli
 ber diuinā psonā nō per similitudinē sed p
 seipsam. quia qz aliquid nō representat imples
 ctū p seipm sed i suo simili. puenit ex imples
 ctōe pntati. que i diuinis esse nō potest. ergo
 quelibet diuina psona est i qualibet diuina per
 sona p seipsam intellectualiter r obiectiue.

Alio mō possz intelligi hec qstio. vtz vna
 psona sit i alia realiter r entitatiue. **E**t sic qz
 uis questio sit difficilis. tñ ratiōe fidei et pro
 pter auctes sanctorz. r dicta sacri canōis. ne
 cesse ē nos illud firmiter pter. **D**icit. n. sal
 uator Iohis. xiiij. **A**go i patre r pater in me
 est. **M**odus tamē declarādi diuersimode tā
 gitur a diuersis. **Q**uidā em̄ illud declarāt ex
 diuina productōe. **Q**uidā ex diuina relatiōe.
Quidā ex diuinaz psonaz eēntiali idēficatiōe.
At ideo ponā qtuor conclusiōes. s. tres negati
 uas r vnā affirmatiuā. **P**rīma ē qz qualibz di
 uina psonā eē i qlibet diuina psona nō p̄ pba/
 ri ex diuinaz psonaz pduciōe. **S**cda qz h
 nō p̄t sufficiētē pbari ex diuina relatiōe. **T**er
 cia qz h nō p̄t pbari sufficiētē si rō tm̄ sū
 mis ex diuinaz psonaz eēntiali idēficatiōe.
Quarta qz pdicta inexistia cuiuslibet diuine
 psonē i qlibz sufficiētē pbari p̄t ex reali p̄sē
 nētia r reali diuina quā habet diuine psonē
 nō ppter eēntiā tm̄ nec ppter relationē tm̄. s. z
 ppter eēntiā r relatiōem simul.

- 1
- 2
- 3
- 4

Primū patet. quia

si ratione origis sufficiētē possz pbari pdu
 ctū eē i pductē r eēuerso. tūc pater carnalis
 vere eēt i suo filio. r filius i patre. cñs ē saltū
 g r ancedēs. cñtia patz. quia filius carnalis
 vere originat a patre carnali. **P**roter dicit qz

- 1
- Instancia

Solutio

non est simile de patre carnali. quia talis pater agit actione transeunte. prout autem diuinus actio-
 ne imanente. **R.** q. q. uul generatio diuina non sit transiens quo ad diuinam naturam. est tamen transiens quo ad personam. quia pater non generat seipsum sed filium. qui realiter est ad personam distinctus a patre. **P.** dato quod per reale originem possit aliquo modo per se per se productum sit in productum. eo quod omne productum aliquo modo sit in suo principio productum. per hoc tamen per se non potest per se productum sit in productum. sed in diuis non magis est productum in productum quam productum in productum. eque enim vere est pater in filio sicut filius in patre. **P.** cum originem in diuinis sint diuersarum rationum. si ratio originem una persona est in alia. tunc non sicut in uniformiter inesset sibi mutuo diuine persone. falsitas est nota apud omnes doctores. contra per se. quia que per se differunt rationem in se differunt in se.

Concl 2

Secundo dico quod non potest per se per se diuine persone sibi mutuo in se rationem diuine relationis. quia quod aliquibus sunt ratio oppositio illa non sunt ratio persone que unum illo-
 rum alteri in se. Sed relationes diuine sunt personis ratio oppositio. **P.** rationem illius non uenit persone inesse rationem cuius sibi proprie conuenit adesse. sed ratio relationis persone diuine non uenit adesse. Maior pars. quia tales modi simpliciter diuersi non possunt conuenire eidem rationem eiusdem. Minor est nota. quia relationis esse adesse. **P.** id quod est persona ratio distinctio persone a persona non est ratio eandem unam personam in alia. sed ratio in diuinis est persona ratio distinctio unius persone ab alia. ergo etc.

Concl 3

Tercio dico quod unaquaque persona diuina esse in alia non potest sufficienter probari ex hoc persone que realiter sunt idem diuina entia. quia ex eo persone non probat aliquid alii cui inesse. ex quo persone sibi conuenit per se esse. si cui liber diuine persone conuenit per se esse propter hoc quod est idem realiter quod diuina entia. **P.** per hoc non potest persone probari alteri inesse. **P.** si ratio que pater est idem filio in diuina entia pater esse in filio tunc esse in seipso per se primo. consequens est falsum. ut patet. **P.** philosophorum. ubi probat impossibile esse quod idem sit in seipso primo. contra per se. quia sicut pater est idem realiter filio per diuinam entiam. sic est idem sibi ipsi primo per se. quia per nihil alterum. si rationem identitatis que sibi conuenit per entiam persone est in filio. ratio que est idem sibi ipsi per se non per alterum esse

in seipso primo. **P.** rationem illius qua aliquid sunt omnino idem realiter non potest persone probari unum illo-
 rum esse in altero. sed ratio diuine entie persone sunt omnino idem realiter. Maior patet. quia si inter ea quorum unum est in altero oportet quod aliquid diuina discernat. sed in diuina entia sic persone diuine conueniunt quod entia nullo modo differunt.

Quarto dico quod quod

uis ratio ista inessendi non sit entia persone sine relatione. nec ratio persone sine entia. entia tamen et ratio simul sumpta sunt perfecta ratio que quelibet diuina persona est in altera. quia quodlibet supposita liter differunt. ita tamen quod in una natura realiter conueniunt. illo-
 necio unum est in altero. sed persone diuine ratione relationum realiter differunt. rationem diuine nature realiter conueniunt. **P.** Minor pars ex fide. maior pars probatur. quia in quocumque est natura alii cuius in illo est illud cuius est natura supposita tamen inter ea realiter distincta. alii per illam maiorem se probare idem esse in seipso. quia natura cuiuslibet est eadem. Sed natura cuiuslibet diuine persone est in quolibet diuina persona. ita tamen quod persone realiter differunt inter se. **P.** quelibet diuina persona est in quolibet diuina persona. **P.** Sed dices quod si illud quod est ratio per se eandem persone non est ratio inessendi. **P.** si illud quod est ratio adessendi persone non est ratio inessendi. tunc nec simul iuncta poterunt esse ratio inessendi. tunc nec simul iuncta poterunt esse ratio inessendi. Sed ut supra dixi diuina entia est ratio personis per se eandem. et ratio ad aliud eandem et persone unum illo-
 rum ab altero sumptum separatim non poterit esse ratio sufficientes persona eandem in persona. **P.** nec simul iuncta poterunt esse causa sufficientes talis modi inessendi. **P.** Rideo per interemptores maioris. quia quodlibet sibi naturaliter mutuo in se oportet ea habere conuenientiam et distinctam. sed nec entia est ratio distincte ipsis diuinis personis. nec ratio est ratio conuenientie. simul tamen iuncta ratione entie sic conueniunt quod tamen ratio relationis huius persone differunt. **P.** Ad argumentum principale dicendum ad maiorem. quod relationes diuinas esse in aliquo dupliciter potest intelligi. scilicet formaliter vel identice. Primo modo maior est vera. quia formaliter personitas est in solo patre. filio in filio. processio siue spiratio passiva in spiritu sancto. Secundo modo maior est falsa. quia ratio identitatis qua omnes diuine relationes sunt idem cum entia diuina. in qualibet diuina persona sunt omnes ille relationes. ergo etc.

Distinctio vicesima.

Concl 4

Infantia

Solutio

Ad pncipale argumētum.

Ad ostendendum

Quamvis

Ad pncipale argumētum.

Nunc ostende mus etc. Nec e distictio. xx. in qua magr ondit diuinaz perso naz equalitate. ex eo q hnt eandē virtutez po restare. Et diuidit i duas partes. qz pmo ma gister istud probat auctoitate. Secdo rōne. ibi. Itē alio modo Prima i duas. qz pmo cir ca illud ppositā veritate quam sentit ponit. z auēctantibus sanctoz munis. Secudo quādā canillationē que huic veritati videt esse ctra rā tollit. ibi. Sed in qz pater. Tūc sequi tur illa pars. Itē alio mō. vbi magister pmo probat suū ppositū. Secudo remouet qd suo pposito videt esse ctrarium. ibi. Sed forte dices etc. Prima i duas. quia pmo p bar intentū ratōe ducēte ad impossibile. Se cudo rōne accepta ex similitudine. ibi. Hoc autē p similitudinē. Circa hāc distictioz quero hāc questione.

Utrū oipotētia diua pfecte pueniat fi lio. Et videt q nō. qz illi pfecte nō puenit oipotētia cui deficit aliq potē tia. s; filio deficit aliq potētia. puta potētia ge nerādi. cū ipse nō possit generare. g etc. Cō tra si oipotētia pfecte nō pueniret filio. tūc si lē nō eēt pfecte etc. cōns est falsū. qz dī i symbo lo de filio. Perfectus pfectus hō ex aīa rōna li etc. pto cōntā. qz oipotētia ē pprietās solū us etc. sed cui pfecte nō puenit aliqua pprie tas ipm nō est pfecte illud cui est pprietās. g etc. Hic qtuor sūt vidēda. Primo vtz potē tia generādi pphēdit sub oipotētia. Se cudo dato q sic. vtz alicui possit cōuenire oī potētia cui tñ repugēt generare. Tercio vtz oipotētia pfecte pueniat filio. Et qrtō vtz pfecte pueniat spūi scō.

Artico 1

Quantū ad primū

sic pcedā. Primo em ostendā q omni po tētia p hiderata absolute cōphēdit potētia z generādi. Secudo q oipotētia filij cō pphēdit potētia generādi. Tercio ostendam q quidā i ista distictōe arguētēs ctra dnm. Egidiū ipm nō intelligūt. nec dicta sua fide liter cōscripserūt. Quarto ponā circa istuz articulū modos dicēdi aliquoz doctoruz. et eis obuiabo in qstū dictis nostris vidētur esse ctrarij. Primū patet. qz pfectissima potē tia nō cōcludit ab oipotētia. sed potētia gene rādi i diuis ē pfectissima potētia. g etc. maior etc. p. minor etc. p. qz potētia q pducit pro

Coelo 1

ductū nobilissimū ē nobilissima potētia. sed potētia generādi pducit filiū dei q ē pductū nobilissimū. g etc. P. ome illud qd pfectā hz rōem alicuius termi. pphēdit sub illius termi vli distributione. sed potētia generādi habet pfectā rōem potētie. g cōphēdit cū dicit oipotētia. qz tūc hic terminus potētia vli distribuit. P. nō magis hz rōem potē tie potētia creādi qz potētia generādi. sed potētia creādi cōphēdit sub oipotētia. g z generādi. P. ome illud qd est pncipiū p ductū alicuius termi realis pductōe reali cō pphēdit sub oipotētia. sed cōntā diuisā q est ipsa potētia generādi vt patuit supi dist. vij. est pncipiū productūū termi realis. pu ta filij. z productōe reali. puta ipsa generatōe g etc. Sed dico q potētia generādi cōphēdit sub oipotētia filij qstū ad suū pncipale significatū. qz illa potētia q vere ē i filio ppre hēdit sub oipotētia filij. sed potētia generādi vere est i filio saltē q ad suū pncipale significa tū. vt supi pbauit dist. vij. Maior p. qz po tētia vere esse i aliquo omnipotēte que tamē nō includat sub sua omnipotētia eēt opposi tū in adiecto. Minor vt dixi probata ē dis. vij. P. in generatōe filij vt patuit supius dist. v. idē est potētia productūū siue potē tia generādi z terminus generatōis. s; terminus generatōis vere ē i filio. puta ipsa diuina natu ra q ē terminus formalis ipsius diuine generatōis. g z pncipiū generādi erit i eo. Quātū tñ ad suū significatū siue cōnotatū potētia generā di nō pphēdit sub oipotētia filij. qz vt sic nihil aliud dicit nisi respectus pnitatis sine q hns hmoi potētia nō pōt generare. sicut si aliquis ignis quacūqz virtute fieret q pfectaz haberet igneitatē sine tñ calore. potētia generādi ig ne vtiqz haberet. qzuis nūqz igne posset gene rare. Et illa videt expssa nostrū doctoris intē tio tā in illa distictōe qz i alia. vbi ait eādē po tētia z generādi que est i patre esse i filio qzuis sub opposito respectu. Et quo patet q q dam minus iuste doctorēz nostrū impugnat Dicit em doctorē hic dicere potētia generā di nō pphēre ad oipotētia. cuius oppositū ipsi probāt. z stat virtus ratōis i hoc. qz cum oipotētia vt in patre est sit pfectio simplr. et vt sic ad ipm pphēat potētia generādi. ergo si potētia generādi eēt impossibilis filio. aliqua pfectio simplr esset in composibilis fi lio. z sic filius nō eēt simpliciter pfectus. P. qz cūqz aliqua sic se habet ad omnipotētia q oipotētia vnius plura claudit in se qz oī

2

3

4

Coelo 2

2

Nota

Coelo 3

Aureolus di. 20.

1

2

p

posse generare & gne negat a filio. **S**z potētia generādi q̄tū ad suū p̄ncipale significatū abstrahit a tali respectu vt pbatū ē i di. viij. iō n̄ ē equalēs dicere potētia generādi & posse generare. **Ad 2.** iij. ddm. q̄ rō nō ē nos. qz nos pcedim potētia generādi p̄tinere ad oipotētā nā filij illo mō q̄ dicitū est. s. **Ad 3.** iij. m̄det docto: n̄ p̄sonalr. qz fm̄ ipm̄ z fm̄ veritatez q̄n̄cūqz aliqd fm̄ se nō ē impossibile si alicui supposito repugnat non ex defectu alicui⁹ nature seu alie esse deficientis supposito optet q̄ tal' implicatio d̄dictionis attendat ex repugnātia formalī suppositi illi respectu talis rei. nec ex h̄ in h̄mōi supposito p̄t argui aliq̄ ipotētia seu diminutio oipotētie. p̄pter qd̄ fili⁹ plenaz h̄z oipotētia sicut p̄. q̄sui potētia generādi q̄ vere ē i supposito filij n̄ p̄sumpat i actū generationis. qz tal' actus repuḡt tali supposito. cū suppositū filij i ē p̄sonalr i stituat genera tōe passiva. non repuḡt tñ sibi ex defectu alie esse sine nature. cū esse filij comp̄hēdat omne esse. z natura eius comp̄hēdat oēm naturā et formaliter vel eminēter omne p̄fectiōem. **E**t cum dicit q̄ tūc quodlibet agēs esset omnipo tēs. qz potest oīa que sibi nō repugnat. **R̄n̄** det docto: q̄ illa repugnātia in agētibz cre atis est ex defectu alicui⁹ nature quā agens creatū nec formaliter habet nec eminēter. pu ta si ignis nō potest frigefacere. hoc est p̄tā to. qz sibi deficit esse frigidū siue natura frigi ditans. z ideo nō est simile quod p̄simul i n̄troduc̄t arguēdo. **U**n̄ ad maiorē d̄claratio nē hui⁹ dicit docto: n̄ z bñ. q̄ si p̄ nō posset generare cuz ei⁹ supposito ex formalī suo p̄sti tutio generare nō repugnet. optet q̄ sibi re pugret ex defectu alicui⁹ p̄fectionis siue natu re. z p̄ sequēs pater nō esset oipotēs. **E**t i am conclusio quā ille ex dicto argumēto asser tūe in fert est simpliciter falsa. cū dicit. relinq̄ tur q̄ de rōe oipotētie sit attigere oē illd̄ qd̄ absolute z i se nō implicat d̄dictionē. **S**i em̄ illa illatio esset bona. tūc inter duo n̄cōio seq̄re tur vnū. s. q̄ vel filius nō esset oipotēs. cuz n̄ possit i actū generationis. vl' q̄ generatio i di uis simplr z fm̄ se sit ip̄sibil' z d̄dictionēz ipli cet. z tūc nec p̄t possz generare. qz vtrūqz ē s̄ fidē aplicā z catholicā. **S**ūt aut̄ qd̄az aliq̄ qui satis p̄formiter dicit penes opinionē no stri doctoris i hac materia. **D**icit em̄ q̄ ex hoc nō ē aliq̄ diuina p̄sona omnipotēs q̄ habe at diuinā essentiā cuz oī respectu q̄ fudat i ea. q̄a tūc pater nō esset omnipotēs. cum careat ipsa filiatione. **S**ed ex hoc solo dicit om̄ipo

tēs. qz habet essentiā diuinā que fm̄ se est om nipotētia. quilibet q̄ diuina p̄sona habet oī potētiā. cū quilibet habeat diuinā essentiā. licet nō quelibz possit generare. qz potētia ge nerādi ad explendū actū generatōis coerigit paternitatē. licet eam intrinsece nō includat. z ideo solus pater generat. qz i solo p̄re potētia generādi cūq̄t tali respectu. **I**ta opinio si bñ cōsiderat a doctore n̄ro. i nullo quasi vide tur discrepare. p̄pter quod miroz de quibus dā de nostris. qui dicit se doctore nostrz vel le saluare. z tenere i omnibus suis conclusiōibz. z tamē hāc opinionez impugnat. **P**rimo sic. **I**ncōueniēs esse videt q̄ aliquid posse po nat' i aliquo quod tamē nūqz reducat in esse. sed potētia generādi que est in patre in nulla alia persona potest poni i esse. ergo zc. **S**i idem lumē i sole existēs illuminat z calefacit. i alio corpe t̄mōdo illuminaret illud corpus nō diceret eque potens sicut sol. sic dato q̄ ea dem potētia q̄ est i patre ad creādū z generā dū. sit i filio ad creādū z nō ad generādū. fili us ex hoc nō diceret eque potēs patri. **S**z essentia absoluta nō est potētia sed solū vt est p̄ncipiū act⁹. z ideo cū vnū suppositūz potest p̄ncipiare aliq̄ actū quem alterū non po test. licet i illi suppositis dici possit eadez es sentia. nō tamē eadem potētia. **S**ed qz il la nō minus sūt p̄tra doctore nostrū qz p̄tra p̄munē veritatē. ideo n̄det̄ ad ea. **Ad p̄** mū igit dicit dū q̄ maior nō est vera si habe at actū adequatū prius origine i alio suppo sito. sed sic est q̄ potētia generādi vt est i p̄re p̄ncipiū elicitiuū actus sibi totaliter adequa ti puta p̄fectissime generatōis. **S**i em̄ actus generationis nō esset oīnō adequatus vīr tuti generatiue vt est i patre. tūc filius i diu nis nō esset oīnō perfectus. **E**t nā posset di ci q̄ i filio nō est posse generare. q̄suis in ipso sit potētia generādi. **Ad** scdm̄ dicendū. q̄ si illud corpus nō faceret eadē opationes quas facit sol. hoc esset ex p̄te alicui⁹ absolute p̄fectionis existētis in sole que nō esset i hoc corpe. z ideo non esset tale corpus eque potēs sicut sol. **S**ic aut̄ nō est in diuis sicut iā pa truit. **Ad** terciū d̄icēdū q̄ potētia p̄t duplr cōsiderari. **U**no modo vt ē cōiuncta oībz n̄cōio requisitis ad hoc vt i actum p̄orūpar respectu cui⁹ est potentia. **S**cdo modo vt non ē actu talibz cōiuncta. **P**rimo mō maior ē vera s̄ non scdo mō. **D**ato em̄ q̄ i aliq̄ eēt igneitas s̄tute diuina sine omni calore. illud vt sic nūqz p̄in ciparet actū generationis ipsi ignis. z tamē

Dyonisius de burgo beruē.

Solutio

Ad 1

Ad 2

Ad 3

Coelo 4 Derucus.

si haberet verā potētiā generandi ignē. **A**t ista videt esse incertio. b. Aug. li. iiij. extra. **D**a ximinū. ca. xxiij. vbi ait. **A**bsit vt ideo pater potētiō sit filio. quia creatorē. s. filiu genuit pater. filius autem nō genuit creatorē. nō em nō potuit. sed nō oportuit. **A**ū igitur logice loquēdo due negatōes faciāt vnā affirmatio nē. oportet q̄ exponat. **N**on em nō potuit. id est potētiā generādi habuit. sed nō optuit. qz talis potētiā i paterno supposito actū sibi totaliter coequatū habuit. **U**n sicut i patre ppter hoc nō deest potētiā generādi. qz nō pōt aliū filiū generare q̄ illum vnigenitū quē ab eterno genuit. sic nō bñ arguit filium nō habere potētiā generatiuā. quia aliū filium nō generat.

Scotus.

Sūt etiam quidāz alij qui dicūt potētiā generādi nō pertinere ad omnipotētiā. **A**d cui⁹ declaratiōē p̄mittūt quāsdāz supposēs. **Q**uarū prima est q̄ cū in deo non sit passiuā potētiā. ideo omnipotētiā est potētiā actiuā. **S**ecūda est q̄ obiectū actiuē potētiē ē ens possibile. non tñ possibile tale qd̄ opponit simplr̄ impossibile. qz sic qlibet diuina psona ē ens possibile. qz etiā psonā patris nō est impossibile esse. tñ nō p̄t esse termin⁹ actiuē potētiē. q̄ obiectū actiuē potētiē erit possibile qd̄ opponit ei quod est formaliter necesse. cū igitur qlibet diuina psona sit formaliter necesse esse. patz q̄ omnipotētiā nō potest esse respectu alicui⁹ diuine psonē ad intra. **E**t quibus etiā am patz q̄ potētiā generādi nō p̄tinet ad omnipotētiā. cui⁹ sit respectu diuine psonē. t q̄ filius ē omnipotēs q̄uis nō possit generare. **E**t q̄ oēs tres diuine psonē sint eque oipotētes t̄ intensiue t̄ extensiue. **A**t illud probāt quidam alij sic. **O**mnipotētiā est potētiā nō ad esse sed ad agere. vñ aliquis dicit oipotētēs. nō quia potest esse oīa. sed quia pōt agere omnia. cū ergo generare i diuis siue potētiā generādi sit idē qd̄ esse patrē. id nō p̄tinet ad oipotētiā. t ideo sicut nō arguit impotētiā in filio q̄ nō potest esse pater. sic non arguit impotētiā in eo q̄ nō pōt generare. **P**otētiā actiuā est principiū transmutādi alterum fm̄ q̄ alterz. sed potētiā generatiuā i diuini nō trāsmutat alterum fm̄ q̄ alterz. quia terminus generatiōis puta diuina eētia nō ē alterz a generāte. etiā filius qui est termin⁹ totalis ipsius generatiōis nō est alterz v̄ aliud a patre. **S**ed illud nō videt esse psonum dicitis sanctorz. quia Aug. de fide ad Petrū expresse dicit. q̄ pater non esset omnipotēs. si nō possit producere filium seu equalē creato

contra sco.

rem. **E**t quo ego arguo sic. **I**llud necessario cadit sub oipotētiā ad cui⁹ negatōem negatur oipotētiā. **S**ed vt patet i p̄dicta auctoritate Aug. ad negatōem potētiē generādi i patre sequit negatio oipotētiē. q̄ ex eadem aucte p̄z q̄ oipotētiā nō solū est ad extra actiuā sed etiā ad intra i diuis pductiuā. **P**atz etiā q̄ nō solū oipotētiā ē respectu possibil' vt distinguit extra formaliter necesse. verū etiā vt distinguit q̄ omne illud qd̄ nō est impossibile. vñ q̄uis patrē esse nō sit impossibile. p̄z tñ pductū esse ē simplr̄ impossibile. qz tūc p̄t nō esse p̄t. qd̄ implicat d̄dictōem. **S**i ex h̄ q̄ potētiā passiuā nō est i diuis sufficiētē arguitur omnipotētiā quē est in diuis esse potētiā actiuā. tūc eodē mō sequit potētiā generādi i diuis esse potētiā actiuā. qd̄ est extra te t̄ sūdamētū tuū. **A**t p̄ hoc p̄z ad illā primā ductōem quā facit p̄m⁹ doctor. **A**d secūdū p̄z ex his q̄ dixi i terciā conclusiōe. vbi p̄bauit q̄ potētiā generatiuā est vere pductiuā. **A**d terciū p̄z q̄ p̄his p̄ illa verba describit potētiā actiuā prout repitū i istis rebz materialibus. vbi producēs t̄ productū differit p̄ naturas absolutas. **N**ō em vidit Aristot. hāc ineffabilē generatōem. in qua generās t̄ genitū totalr̄ p̄ueniūt i absoluto. et t̄mmodo d̄nt relatiue. **E**t nā possemus dicere filiu esse alterz a patre nō neutraliter s̄ masculine. nec essentialiter sed suppositaliter.

Solutio Ad 1 Ad 2 Ad 3

Ex predictis etiam

Alij res articuli.

apparet qd̄ sit dicēdū q̄tū ad alios tres articulos q̄ois. **A**d argumētū p̄ncipale negotio minorē. **A**d p̄batōz dicēdū q̄ nō ē bona p̄na nō p̄t generare. q̄ nō h̄z potētiā generādi. etiam in creaturis. puta i specie humana. q̄uis aliquis habeat potētiā generādi. si tñ sibi deficeret aliqd̄ instrumentū necessario requisitum ad actū generatiōis hūane. ipse sic h̄ret potētiā generādi q̄ tñ nō possit generare. sic qz filius h̄z potētiā generādi nō sub respectu p̄posito ad actū generationis. imo sub opposito ipse nō pōt generare.

Ad argumētū p̄ncipale.

Distinctio vicesima prima.

Hic coritur que h̄thorē. **D**ic m̄gr̄ ostēdit ex p̄dictis q̄ritū quāsdā difficultatē. qz em dicitur ei p̄cedētibz. q̄ vna sola psona nō ē minor

[Marginal notes on the right page, including "Dicitur" and other commentary.]